

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (šesti razširjeni senat)

z dne 15. junija 2022 *

„Konkurenca – Zloraba prevladujočega položaja – Trg naborov čipov za LTE – Sklep o ugotovitvi kršitve člena 102 PDEU in člena 54 Sporazuma EGS – Plačila za ekskluzivnost – Pravica do obrambe – Člen 19 in člen 27(1) Uredbe (ES) št. 1/2003 – Učinki izrinjenja“

V zadevi T-235/18,

Qualcomm Inc. s sedežem v San Diegu, Kalifornija (Združene države), ki jo zastopajo M. Pinto de Lemos Fermiano Rato, M. Davilla in M. English, odvetniki,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopajo N. Khan, A. Dawes in C. Urraca Caviedes, agenti,

tožena stranka,

SPLOŠNO SODIŠČE (šesti razširjeni senat),

v sestavi A. Marcoulli (poročevalka), predsednica, S. Frimodt Nielsen, J. Schwarcz, C. Iliopoulos in R. Norkus, sodniki,

sodna tajnica: C. Kristensen, vodja enote,

na podlagi pisnega dela postopka,

na podlagi obravnave z dne 4., 5. in 6. maja 2021,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Tožeča stranka, družba Qualcomm Inc., s tožbo na podlagi člena 263 PDEU predlaga razglasitev ničnosti Sklepa Komisije C(2018) 240 final z dne 24. januarja 2018 v zvezi s postopkom na podlagi člena 102 PDEU in člena 54 Sporazuma EGP (zadeva AT.40220 – Qualcomm (plačila za

* Jezik postopka: angleščina.

ekskluzivnost)), s katerim je Komisija ugotovila, da je tožeča stranka zlorabljala svoj prevladujoči položaj od 25. februarja 2011 do 16. septembra 2016 (v nadaljevanju: zadevno obdobje), in ji naložila globo v višini 997.439.000 EUR (v nadaljevanju: izpodbijani sklep).

I. Dejansko stanje

A. Tožeča stranka

- 2 Tožeča stranka je ameriško podjetje, ustanovljeno leta 1985, ki deluje na področju mobilnih in brezžičnih tehnologij. Razvija in dobavlja čipe ter programsko opremo za glasovne in podatkovne komunikacije. Čipi tožeče stranke se prodajajo in njena sistemska programska oprema daje na voljo z licenco podjetjem, ki jih uporabljajo za opremo mobilnih telefonov, tablic, prenosnih računalnikov, podatkovnih modulov in drugega elektronskega potrošnega blaga. Tožeča stranka dobavlja zlasti nabore čipov za osnovni pas (v nadaljevanju: nabori čipov).
- 3 Nabori čipov pametnim telefonom in tablicam omogočajo, da se povežejo v mobilna omrežja ter se uporabljajo tako za glasovne storitve kot za storitve prenosa podatkov. Nabor čipov zajema kombinacijo treh sestavnih delov, in sicer procesor za osnovni pas, radiofrekvenčno integrirano vezje in napajalno integrirano vezje, ki jih običajno vsebujejo ločeni čipi, redkeje pa en sam. Nekatere naprave poleg procesorja za osnovni pas potrebujejo še centralni procesor, ki je lahko vgrajen v isti čip s procesorjem za osnovni pas ali ga vsebuje ločen čip. Nabor čipov je tako lahko „integriran“ ali „avtonomen“ (poimenovan tudi „tanek“) glede na to, ali vključuje centralni procesor ali ne. Tak nabor je lahko v skladu z enim ali več standardov mobilne komunikacije, kot so standardi GSM (Global System for Mobile Communications), UMTS (Universal Mobile Telecommunications System) ali LTE (Long Term Evolution). Nabori čipov se prodajajo proizvajalcem originalne opreme (v nadaljevanju: OEM), kot je Apple Inc. (Apple), HTC Corporation (HTC), Huawei Technologies Co Ltd (Huawei), LG Corp. (LG), Samsung Group (Samsung) in ZTE Corporation (ZTE), ki jih vgrajujejo v svoje naprave.
- 4 Obravnavana zadeva se zlasti nanaša na dobavo naborov čipov, ki so v skladu s standardom LTE ter s standardoma UMTS in GSM (v nadaljevanju: nabori čipov LTE), ki jih je tožeča stranka dobavila družbi Apple v obdobju od leta 2011 do leta 2016.

B. Upravni postopek

1. Postopek v zvezi s tožečo stranko

- 5 Evropska komisija je avgusta 2014 začela preiskavo sporazumov o nakupu in uporabi naborov čipov tožeče stranke.
- 6 Komisija je med 13. oktobrom 2014 in 14. januarjem 2015 v skladu s členom 18(2) in (3) Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101] in [102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) tožeči stranki poslala zahteve po informacijah.
- 7 Komisija je 16. julija 2015 začela postopek zoper tožečo stranko za sprejetje sklepa v skladu s poglavjem III Uredbe (ES) št. 1/2003.

- 8 Komisija je 8. decembra 2015 tožeči stranki poslala obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, na katero je tožeča stranka odgovorila 27. junija 2016. Tožeča stranka je 27. julija 2016 ta odgovor dopolnila.
- 9 Komisija je med 22. novembrom 2016 in 5. majem 2017 na tožečo stranko naslovila nove zahteve po informacijah.
- 10 Komisija je 10. februarja 2017 tožeči stranki poslala dopis o ugotovljenih dejstvih, na katerega je tožeča stranka odgovorila 13. marca 2017.
- 11 Tožeča stranka je 29. maja 2017 podala nadaljnje pripombe o dokazih, vloženih v spis po obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah.
- 12 Tožečo stranko so med upravnim postopkom večkrat sprejele službe Komisije, od tega nekajkrat z ekipo vodje ekonomistov.
- 13 Komisija je 24. januarja 2018 sprejela izpodbijani sklep.

2. Druga podjetja in zainteresirane stranke

- 14 Preden je Komisija začela preiskavo, navedeno v točki 5 zgoraj, se je sestala s tretjo osebo obveščevalko, ki je zahtevala anonimnost (v nadaljevanju: tretja oseba obveščevalka), na sestanku, pripravljenem na prošnjo te osebe.
- 15 Komisija je med 12. avgustom 2014 in 23. julijem 2015 nekaterim strankam in konkurentom tožeče stranke poslala zahteve po informacijah.
- 16 Preden je Komisija tožeči stranki poslala obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, je imela sestanke in telefonske konference s tretjimi osebami.
- 17 Komisija je družbama Apple in Nvidia dopustila sodelovanje kot zainteresiranima tretjima osebama v smislu člena 13(1) Uredbe (ES) št. 773/2004 z dne 7. aprila 2004 v zvezi z vodenjem postopkov Komisije v skladu s členoma [101] in [102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 3, str. 81). Družba Apple je podjetje, ki je stranka tožeče stranke in se oskrbuje z nabori čipov, med njimi nabori čipov LTE. Družba Nvidia je podjetje, ki je konkurent tožeče stranke in dobavlja nekatere vrste naborov čipov.
- 18 Komisija je 15. marca 2016 družbi Apple predložila nezaupno različico obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah. Družba Apple je 2. maja 2016 sporočila svoje stališče o obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah.
- 19 Komisija je 31. marca 2016 družbi Nvidia predložila nezaupno različico obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah. Družba Nvidia je 31. maja 2016 sporočila svoje stališče o obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah.
- 20 Komisija je 19. oktobra 2016 družbi Apple predložila nezaupno različico odgovora tožeče stranke na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah. Družba Apple je 21. novembra 2016 sporočila svoje stališče o odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah.

- 21 Komisija je med 22. novembrom 2016 in 5. majem 2017 družbi Apple in konkurentom tožeče stranke poslala zahteve po informacijah.

3. Dostop do spisa

- 22 Komisija je 21. decembra 2015, po obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, tožeči stranki zagotovila dostop do spisa zadeve (na CD-ROM-u). Na podlagi zahtev tožeče stranke je tej predložila nezaupne različice nekaterih drugih dokumentov, ki ji jih še ni predložila, in manj redigirane nezaupne različice nekaterih dokumentov, ki ji jih je že predložila.
- 23 Pooblaščenec za zaslišanje je 23. in 24. maja 2016 za zunanje svetovalce tožeče stranke pripravil postopek dostopa do prve podatkovne sobe v zvezi z nekaterimi dokumenti. Ta pooblaščenec je 1. junija 2016 za zunanje svetovalce tožeče stranke pripravil postopek dostopa do druge podatkovne sobe v zvezi z nekaterimi drugimi dokumenti. Zunanji svetovalci tožeče stranke so imeli 28. in 30. junija 2016 dostop do tretje podatkovne sobe, s čimer jim je bila omogočena podaja zaupnih vsebinskih pripomb o dokumentih, ki so jim bili dani na voljo v prvi in drugi podatkovni sobi.
- 24 Komisija je 13. februarja 2017 po ugotovitvi dejstev tožeči stranki zagotovila nov dostop do spisa zadeve (na CD-ROM-u) glede dokumentov, zbranih po obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah. Pooblaščenec za zaslišanje je 17. februarja 2017 za zunanje svetovalce tožeče stranke pripravil postopek dostopa do četrte podatkovne sobe v zvezi z nekaterimi od teh dokumentov.
- 25 Tožeča stranka je 25. januarja 2018 po sprejetju izpodbijanega sklepa Komisijo zaprosila, naj ji predloži seznam sestankov ali razgovorov, ki so potekali s tretjimi osebami v zvezi s predmetom preiskave. Komisija je 2. marca 2018 odgovorila, da je bilo izpeljanih nekaj sestankov in telefonskih konferenc s tretjimi osebami, ter predložila s tem povezane zapiske.

C. Izpodbijani sklep

- 26 Izpodbijani sklep zajema štirinajst oddelkov, ki se nanašajo na uvod (oddelek 1), zadevna podjetja (oddelek 2), postopek (oddelek 3), postopkovne očitke tožeče stranke (oddelek 4), standarde (oddelek 5), tehnologijo in zadevne izdelke (oddelek 6), dejavnosti tožeče stranke, povezane z nabori čipov (oddelek 7), sporazume tožeče stranke z družbo Apple (oddelek 8), opredelitev trga (oddelek 9), prevladujoči položaj (oddelek 10), zlorabo prevladujočega položaja (oddelek 11), pristojnost (oddelek 12), učinke na trgovino med državami članicami (oddelek 13) oziroma pravna sredstva in globo (oddelek 14).

1. Sporazumi med tožečo stranko in družbo Apple

- 27 Komisija je v oddelku 8 izpodbijanega sklepa navedla, da je tožeča stranka 25. februarja 2011 sklenila sporazum z družbo Apple (v nadaljevanju: prehodni sporazum) o dobavi naborov čipov in da je bil ta sporazum 28. februarja 2013 spremenjen s sklenitvijo naknadnega sporazumoma (v nadaljevanju: prva sprememba prehodnega sporazuma), ki je začel veljati retroaktivno od 1. januarja 2013 (v nadaljevanju: oba skupaj: zadevna sporazuma).

- 28 Komisija je pojasnila, da je tožeča stranka družbi Apple na podlagi zadevnih sporazumov odobrila spodbujevalna plačila, če se bo ta za vse svoje potrebe po naborih čipov LTE oskrbovala pri tožeči stranki (v nadaljevanju: zadevna plačila). Komisija je v zvezi z zadnjim vidikom pojasnila, da v smislu izpodbijanega sklepa nabori čipov LTE zajemajo nabore čipov, ki so v skladu s standardom LTE ter standardoma GSM in UMTS.
- 29 Komisija je navedla, da je družba Apple med letoma 2011 in 2015 nabore čipov LTE kupovala izključno pri tožeči stranki in da je ta navedeni družbi plačala znesek v višini med 2 in 3 milijardami ameriških dolarjev (USD).
- 30 Komisija je še dodala, da je bil kot datum prenehanja veljavnosti zadevnih sporazumov sicer določen 31. december 2016, vendar sta ta sporazuma v smislu izpodbijanega sklepa prenehala veljati 16. septembra 2016, ko je družba Apple na trg uvedla naprave iPhone 7, v katerih so bili vgrajeni nabori čipov LTE družbe Intel.

2. Opredelitev trga

- 31 Komisija je v oddelku 9 izpodbijanega sklepa ugotovila, da je trg, ki ga je treba upoštevati, prosti trg naborov čipov LTE in da ta trg obsega cel svet (v nadaljevanju: upoštevni trg). Natančneje, Komisija je štela, da upoštevni trg obsega avtonomne nabore čipov LTE in integrirane nabore čipov LTE, ne pa tudi proizvodnje teh naborov čipov za lastne potrebe. V zvezi s tem je zlasti menila, da nabori čipov LTE niso zamenljivi z nabori čipov, ki so v skladu s standardom GSM, niti z nabori čipov, ki so v skladu s standardom UMTS (v nadaljevanju: nabori čipov UMTS).

3. Prevladujoči položaj

- 32 Komisija je v oddelku 10 izpodbijanega sklepa menila, da je imela tožeča stranka med 1. januarjem 2011 in 31. decembrom 2016 na upoštevnom trgu prevladujoči položaj. V zvezi s tem je navedla, da je imela tožeča stranka od leta 2010 velike deleže na upoštevnom trgu, da je bilo za ta trg značilno, da je obstajalo več ovir za vstop in širitev, ter da komercialna moč odjemalcev naborov čipov tožeče stranke ni mogla vplivati na njen prevladujoči položaj.

4. Zloraba prevladujočega položaja

- 33 Komisija je v oddelku 11 izpodbijanega sklepa ugotovila, da je tožeča stranka z odobritvijo zadevnih plačil zlorabila svoj prevladujoči položaj na upoštevnom trgu. V zvezi s tem je navedla, da so bila zadevna plačila plačila za ekskluzivnost, da so ta plačila lahko imela protikonkurenčne učinke, da analiza kritične marže, ki jo je predložila tožeča stranka, ne vpliva na njeno ugotovitev in da tožeča stranka ni dokazala, da so bila navedena plačila izravnana ali nadomeščena s prednostmi v smislu učinkovitosti, ki koristijo tudi potrošnikom.
- 34 Komisija je navedla, da se je zloraba tožeče stranke zgodila v zadevnem obdobju.

5. Globa

- 35 Komisija je menila, da je treba tožeči stranki naložiti globo, in po izračunu ugotovila, da mora ta znašati 997.439.000 EUR.

6. Izrek

36 V izreku izpodbijanega sklepa je določeno:

„Člen 1

Družba Qualcomm Inc. je s tem, da je družbi Apple Inc. odobrila plačila pod pogojem, da družba Apple z oskrbo pri družbi Qualcomm zadovolji vse svoje potrebe po naborih čipov za osnovni pas, ki so skladni s standardom Long Term Evolution ter standardoma globalnega sistema mobilnih telekomunikacij in univerzalnega mobilnega telekomunikacijskega sistema, kršila člen 102 Pogodbe [o delovanju Evropske unije] in člen 54 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru.

Kršitev je trajala od 25. februarja 2011 do 16. septembra 2016.

Člen 2

Za kršitev iz člena 1 se družbi Qualcomm Inc. naloži globa v višini 997.439.000 EUR.

[...]

Člen 3

Družba Qualcomm Inc. se vzdrži ponavljanja dejanj ali ravnanj, navedenih v členu 1, in kakršnih koli dejanj ali ravnanj, ki bi imela enak ali enakovreden namen ali učinek.

Člen 4

Ta sklep je naslovljen na družbo Qualcomm Inc. [...]“

II. Postopek in predlogi strank

A. Glavni postopkovni elementi

1. Pisni del postopka

- 37 Tožeča stranka je 6. aprila 2018 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo.
- 38 Komisija je 5. junija 2018 zaprosila za podaljšanje roka za vložitev odgovora na tožbo zaradi obsežnosti tožbe in števila priloženih dokumentov. To podaljšanje ji je bilo odobreno.
- 39 Komisija je 14. septembra 2018 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila odgovor na tožbo.
- 40 Tožeča stranka je 5. oktobra 2018 zaprosila za podaljšanje roka za vložitev replike zaradi dolžine odgovora na tožbo in števila priloženih dokumentov. To podaljšanje ji je bilo odobreno.
- 41 Tožeča stranka je 4. januarja 2019 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila repliko.

- 42 Komisija je 12. februarja 2019 zaprosila za podaljšanje roka za vložitev duplike zaradi dolžine replike in števila priloženih dokumentov. To podaljšanje ji je bilo odobreno.
- 43 Komisija je 8. maja 2019 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila dupliko.
- 44 Pisni del postopka je bil končan 20. maja 2019.
- 45 Tožeča stranka je 7. junija 2019 predlagala, da bi ustno podala navedbe na obravnavi.

2. Predlog za intervencijo družbe Apple

- 46 Družba Apple je 16. julija 2018 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila predlog za intervencijo v tem postopku v podporo predlogom Komisije.
- 47 Ta predlog za intervencijo je bil v skladu s členom 144(1) Poslovnika Splošnega sodišča vročen glavnima strankama.
- 48 Komisija je v vlogi, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženi 17. septembra 2018, navedla, da nima pripomb k predlogu za intervencijo družbe Apple.
- 49 Tožeča stranka je z vlogo, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženo 17. septembra 2018, Splošnemu sodišču predlagala, naj predlog za intervencijo zavrne in družbi Apple naloži plačilo stroškov.
- 50 Tožeča stranka in Komisija sta 16. novembra in 14. decembra 2018 ter 13. februarja 2019 predlagali zaupno obravnavo nekaterih elementov iz procesnih aktov in njihovih prilog v razmerju do družbe Apple, če bi bila njena intervencija dovoljena.
- 51 Družba Apple je z vlogo, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženo 17. aprila 2019, Splošno sodišče obvestila, da v skladu s členom 144(8) Poslovnika umika svoj predlog za intervencijo v obravnavani zadevi.
- 52 Predsednica sedmega senata Splošnega sodišča je 5. junija 2019 odredila izbris družbe Apple kot predlagateljice intervencije iz vpisnika obravnavane zadeve in strankam naložila, da nosijo svoje stroške v zvezi s tem predlogom za intervencijo.

3. Predlog za odreditev ukrepov procesnega vodstva ali pripravljalnih ukrepov

- 53 Tožeča stranka je z ločenim aktom, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženim 16. januarja 2019, predlagala sprejetje ukrepa procesnega vodstva ali pripravljalnega ukrepa, da bi pridobila na eni strani celotne, torej „neredigirane“ različice nekaterih dokumentov tretjih oseb ter na drugi strani dokumenta, ki sta vsebovala „zaupne vsebinske pripombe“ in sta bila predložena v tretji podatkovni sobi 28. junija 2016.

4. Dodatni dokazi, predloženi po koncu pisnega dela postopka

- 54 Komisija je z aktom, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženim 28. maja 2019, to je po koncu pisne faze postopka, v skladu s členom 85(3) Poslovnika predložila dodaten dokaz, ki je zajemal posredovano sodbo United States District Court for the Northern District of California (zvezno okrožno sodišče za okrožje Severne Kalifornije, Združene države Amerike; v nadaljevanju: District Court) na 233 straneh z dne 21. maja 2019 v zadevi Federal Trade Commission proti Qualcomm Incorporated.
- 55 Tožeča stranka je 20. junija 2019 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila stališče o dodatnem dokazu Komisije.
- 56 Tožeča stranka je z aktom, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženim 26. julija 2019, v skladu s členom 85(3) Poslovnika predložila dodatne dokaze, ki so zajemali vlogo na 62 straneh, ki ji je bilo priloženih precej dokumentov iz postopkov, ki so potekali v ZDA (v nadaljevanju: dodatni dokazi z dne 26. julija 2019).
- 57 Komisija je z vlogo, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženo 14. avgusta 2019, zaradi velikega števila dokumentov, priloženih dodatnim dokazom z dne 26. julija 2019, zaprosila za podaljšanje roka za predložitev stališč v zvezi s tem. To podaljšanje ji je bilo odobreno.
- 58 Komisija je z aktom, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženim 30. oktobra 2019, predložila stališča o dodatnih dokazih z dne 26. julija 2019, ki so zajemali vlogo na 63 straneh s prilogami, pri čemer je med drugim izpodbijala njihovo dopustnost.
- 59 Tožeča stranka je 20. maja 2020 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila stališče glede stališč Komisije z dne 30. oktobra 2019. Predsednica šestega senata Splošnega sodišča je 3. junija 2020 odločila, da tega akta ne bo vložila v spis, pri čemer pa je tožečo stranko obvestila, da bo imela možnost svoje trditve v zvezi s tem predstaviti v ustni fazi postopka.
- 60 Tožeča stranka je z aktom, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženim 25. avgusta 2020, v skladu s členom 85(3) Poslovnika predložila dodaten dokaz, ki je zajemal posredovano sodbo United States Court of Appeals for the Ninth Circuit (zvezno višje sodišče za deveto okrožje, Združene države Amerike) na 56 straneh z dne 11. avgusta 2020 v zadevi Federal Trade Commission proti Qualcomm Incorporated, s katero je bila razveljavljena sodba District Court, navedena v točki 54 zgoraj.
- 61 Komisija je 11. septembra 2020 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila stališča o dodatnem dokazu, ki ga je tožeča stranka predložila 25. avgusta 2020.
- 62 Tožeča stranka je z aktom, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženim 9. novembra 2020, v skladu s členom 85(3) Poslovnika predložila dodaten dokaz, ki je zajemal posredovani sklep United States Court of Appeals for the Ninth Circuit (zvezno višje sodišče za deveto okrožje, Združene države Amerike) na 2 straneh z dne 28. oktobra 2020 v zadevi Federal Trade Commission proti Qualcomm Incorporated, s katerim je bil zavržen predlog za novo zaslišanje v okviru sodbe, navedene v točki 60 zgoraj.
- 63 Komisija je 20. novembra 2020 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila stališča o dodatnem dokazu, ki ga je tožeča stranka predložila 9. novembra 2020.

5. Predlogi za nerazkritje nekaterih podatkov javnosti

- 64 Tožeča stranka je z aktom, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženim 31. maja 2019, na podlagi člena 66 Poslovnika predlagala nerazkritje nekaterih podatkov javnosti, kar se tiče procesnih aktov in z njimi povezanih prilog, predloženih do datuma tega predloga in tudi po tem datumu.
- 65 Tožeča stranka je z aktom, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženim 6. avgusta 2019, na podlagi člena 66 Poslovnika predlagala nerazkritje nekaterih podatkov javnosti, kar se tiče dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019.
- 66 Splošno sodišče (šesti senat) je na predlog sodnice poročevalke v okviru ukrepov procesnega vodstva, določenih v členu 89 Poslovnika, 28. maja 2020 tožeči stranki postavilo vprašanja za pisni odgovor, pri čemer jo je pozvalo, naj v skladu s točko 75 Praktičnih določb za izvajanje Poslovnika natančno opredeli podatke iz nekaterih procesnih aktov in izpodbijanega sklepa, na katere se nanašajo predlogi za nerazkritje nekaterih podatkov javnosti.
- 67 Tožeča stranka je 15. junija 2020 zaprosila za podaljšanje roka za odgovor na vprašanja, ki jih je Splošno sodišče postavilo 28. maja 2020. Podaljšanje ji je bilo odobreno.
- 68 Komisija je z aktom, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženim 8. junija 2020, Splošnemu sodišču predložila izvod nezaupne različice izpodbijanega sklepa, objavljenega istega dne na njenem spletnem mestu. Predsednica šestega razširjenega senata Splošnega sodišča je 16. junija 2020 odločila, da se ta akt vloži v spis.
- 69 Tožeča stranka je 10. septembra 2020 zaprosila za novo podaljšanje roka za odgovor na vprašanja Splošnega sodišča z dne 28. maja 2020. Odobreno ji je bilo zadnje podaljšanje.
- 70 Tožeča stranka je z vlogo, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženo 30. oktobra 2020, odgovorila na ukrep procesnega vodstva.

6. Razporeditev sodnice poročevalke v šesti senat

- 71 Ker se je sestava senatov Splošnega sodišča spremenila, je bila sodnica poročevalka na podlagi člena 27(5) Poslovnika razporejena v šesti senat Splošnega sodišča, ki mu je bila zato dodeljena ta zadeva.

7. Predodelitev zadeve razširjenemu senatu

- 72 Splošno sodišče je 11. junija 2020 na predlog šestega senata na podlagi člena 28 Poslovnika odločilo, da zadevo dodeli razširjenemu senatu.

8. Ukrepi procesnega vodstva in pripravljalni ukrepi

- 73 Splošno sodišče (šesti razširjeni senat) je na predlog sodnice poročevalke v okviru ukrepov procesnega vodstva iz člena 89 Poslovnika 8. oktobra 2020 tožeči stranki in Komisiji postavilo vprašanja za pisni odgovor ter Komisijo pozvalo, naj predloži dokumente.

- 74 Komisija je 12. oktobra 2020 zaprosila za podaljšanje roka za odgovor na vprašanja in zahteve, ki jih je Splošno sodišče postavilo 8. oktobra 2020. Komisiji je bilo odobreno podaljšanje, enak rok pa je bil določen tudi za tožečo stranko.
- 75 Komisija in tožeča stranka sta 19. in 20. novembra 2020 odgovorili na ukrepe procesnega vodstva.
- 76 Splošno sodišče (šesti razširjeni senat) je na predlog sodnice poročevalke s sklepom z dne 12. oktobra 2020 in v okviru pripravljanih ukrepov iz člena 91(b) Poslovnika Komisiji odredilo, naj predloži nekatere informacije in dokumente.
- 77 Komisija je z vlogo, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženo 19. novembra 2020 (v nadaljevanju: akt z dne 19. novembra 2020), izvršila navedeni sklep.
- 78 Splošno sodišče je v skladu s členom 103(3) Poslovnika z ukrepom procesnega vodstva z dne 10. decembra 2020 zastopnike tožeče stranke pozvalo, naj sprejmejo ustrezno zavezo o zaupni obravnavi akta z dne 19. novembra 2020 v navedeni fazi postopka.
- 79 Zastopniki tožeče stranke so z vlogo, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženo 15. decembra 2020, odgovorili na ukrep procesnega vodstva z dne 10. decembra 2020 in predložili podpisano zavezo o zaupnosti.
- 80 Splošno sodišče (šesti razširjeni senat) je s sklepom z dne 8. januarja 2021 odločilo, da je akt z dne 19. novembra 2020 pomemben za odločitve o sporu v skladu s členom 103(2) Poslovnika.
- 81 Zastopniki tožeče stranke, ki so se zavezali k zaupnosti, so 26. januarja 2021 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložili stališče o aktu z dne 19. novembra 2020.
- 82 Zastopniki tožeče stranke, ki so sprejeli zavezo o zaupnosti, so z aktom, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženim 21. januarja 2021, ki je bil vložen v spis te zadeve na podlagi sklepa predsednice šestega razširjenega senata Splošnega sodišča z dne 3. februarja 2021, predlagali odpravo navedene zaveze o zaupnosti in predložitev akta z dne 19. novembra 2020 tožeči stranki. Komisija je bila pozvana, naj predloži stališče v zvezi s tem.
- 83 Komisija je 22. februarja 2021 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila stališče o aktu, ki so ga 21. januarja 2021 vložili zastopniki tožeče stranke, ki so se zavezali k zaupnosti.
- 84 Splošno sodišče (šesti razširjeni senat) je ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili Komisija in zastopniki tožeče stranke, ki so sprejeli zavezo o zaupnosti, s sklepom z dne 20. aprila 2021 v okviru pripravljanih ukrepov iz člena 91(b) Poslovnika Komisiji odredilo, naj predloži nezaupno različico akta z dne 19. novembra 2020.
- 85 Komisija je z vlogo, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženo 26. aprila 2021, izvršila navedeni sklep.
- 86 Nezaupna različica akta z dne 19. novembra 2020 je bila vročena tožeči stranki, pri čemer je bilo navedeno, da lahko predloži stališča o njej na obravnavi ali, če bi bilo to primerno, pisno po obravnavi.

- 87 Splošno sodišče je na obravnavi 6. maja 2021 v okviru seje, iz katere je bila javnost izključena in se je nanašala na akt z dne 19. novembra 2020, predložen v skladu s členom 103 Poslovnika, za katerega je veljala zaveza zaupnosti, ki so jo podpisali zastopniki tožeče stranke, ob upoštevanju izmenjav, ki so v zvezi s tem potekale na obravnavi, Komisiji postavila vprašanje, ali lahko preuči možnost odprave zaupnosti nekaterih elementov iz tega akta za tožečo stranko, ki so bili zanjo še vedno zaupni. Ker je Komisija navedla, da na tako zahtevo za informacije ne more odgovoriti na obravnavi, je bilo odločeno, da mora odgovoriti pisno v dveh tednih.
- 88 Komisija je z aktom, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženim 7. maja 2021, v bistvu navedla, da v tej fazi ne more odgovoriti na navedeno zahtevo za informacije, in predlagala, naj se ji odgovor na to zahtevo omogoči v okviru pripravljalnega ukrepa v skladu s členom 92(3) Poslovnika. Ob tem je še predlagala, naj se ji v skladu s členom 115 Poslovnika omogoči poslušanje zvočnega zapisa izmenjav, ki so v zvezi s tem potekale na obravnavi.
- 89 Predsednik Splošnega sodišča je Komisiji dovolil poslušanje dela zvočnega zapisa obravnave.
- 90 Potem ko je tožeča stranka predložila stališča o predlogu Komisije za pripravljalni ukrep, je Splošno sodišče v skladu na eni strani s členom 24, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije ter na drugi strani s členom 91(b) in členom 92(3) Poslovnika s sklepom z dne 4. junija 2021 Komisiji odredilo, naj v roku, ki ga je določilo sodno tajništvo, navede, ali bo odpravila zaupnost nekaterih elementov iz akta z dne 19. novembra 2020 za tožečo stranko.
- 91 Komisija je z aktom, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženim 11. junija 2021, ravnala v skladu z navedenim sklepom, pri čemer je navedla, da odprava zaupnosti zadevnih elementov iz akta z dne 19. novembra 2020 za tožečo stranko ni utemeljena.
- 92 Zastopniki tožeče stranke, ki so podpisali zavezo o zaupnosti, so z aktom, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženim 20. julija 2021, potem ko so predlagali podaljšanje roka, ki jim je bil odrejen, in je bilo temu predlogu ugodeno, predložili stališča o odgovoru Komisije z dne 11. junija 2021.

9. Ustni del postopka

- 93 Stranke so bile 18. novembra 2020 na podlagi sklepa predsednice šestega razširjenega senata Splošnega sodišča povabljene na obravnavo, ki je bila razpisana za 2., 3. in 4. februar 2021.
- 94 Splošno sodišče je v skladu s členom 109 Poslovnika ob upoštevanju predloga tožeče stranke, naj se javnost izključi iz vsake obravnave, v kateri bi bilo lahko napoteno na nekatere dokumente, predložene z dodatnimi dokazi z dne 26. julija 2019, odločilo, da stranki zasliši v zvezi z izključitvijo javnosti iz dela obravnave.
- 95 Tožeča stranka je z dopisom, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženim 10. decembra 2020, ki je bil dopolnjen 18. decembra 2020, predlagala preložitev obravnave ob upoštevanju na eni strani zdravstvenih razmer in na drugi strani predloga, vloženega v ZDA, naj se odpravi zaupnost nekaterih dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019.
- 96 Komisija je z dopisom, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženim 15. decembra 2020, po eni strani navedla, da je izključitev javnosti iz dela obravnave v zvezi z nekaterimi dodatnimi dokazi z dne 26. julija 2019 mogoče utemeljiti, in po drugi strani predložila stališča v zvezi z organizacijo obravnave.

- 97 Tožeča stranka je z dopisom, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženim 18. decembra 2020, po eni strani predlagala organizacijo obravnave z izključitvijo javnosti, kar se tiče nekaterih dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019, in po drugi strani navedla, da bi lahko tak predlog postal nekoristen glede na izid predloga za odpravo zaupnosti, vloženega v ZDA.
- 98 Predsednica šestega razširjenega senata Splošnega sodišča je 22. decembra 2020 odločila, da se obravnava preloži.
- 99 Stranke so bile 29. januarja 2021 na podlagi sklepa predsednice šestega razširjenega senata Splošnega sodišča povabljene na obravnavo, ki je bila razpisana za 4., 5. in 6. maj 2021.
- 100 Komisija je 22. marca 2021 predložila predloge v zvezi z organizacijo obravnave.
- 101 Tožeča stranka je 26. marca 2021 vložila drugo prošnjo za preložitev obravnave.
- 102 Tožeča stranka je 29. marca 2021 predložila stališče glede predlogov Komisije v zvezi z organizacijo obravnave.
- 103 Predsednica šestega razširjenega senata Splošnega sodišča je 31. marca 2021 odločila, da zavrne drugo prošnjo za preložitev obravnave.
- 104 Splošno sodišče (šesti razširjeni senat) je 9. aprila 2021 odločilo, da stranki povabi na neformalni sestanek v zvezi z organizacijo obravnave.
- 105 Tožeča stranka je 14. aprila 2021 vložila predlog za udeležbo svojih zaposlenih na obravnavi prek videokonference.
- 106 Neformalni sestanek je potekal 15. aprila 2021.
- 107 Predsednica šestega razširjenega senata Splošnega sodišča je 16. aprila 2021 po eni strani odločila, da se udeležba zaposlenih tožeče stranke na obravnavi prek videokonference zavrne, po drugi strani pa je Splošno sodišče (šesti razširjeni senat) na ta datum odločilo, da se del obravnave organizira z izključitvijo javnosti.
- 108 Tožeča stranka je 16. aprila 2021 vložila tretjo prošnjo za preložitev obravnave.
- 109 Predsednica šestega razširjenega senata Splošnega sodišča je 19. aprila 2021 odločila, da zavrne tretjo prošnjo za preložitev obravnave.
- 110 Tožeča stranka je 21. aprila 2021 vložila prošnjo za uporabo tehničnih sredstev na obravnavi.
- 111 Predsednica šestega razširjenega senata Splošnega sodišča je 22. aprila 2021 odločila, da se na obravnavi dovoli uporaba tehničnih sredstev.
- 112 Komisija je z dopisom z dne 28. aprila 2021, ki je bil v spis te zadeve vložen na podlagi sklepa predsednice šestega razširjenega senata Splošnega sodišča z dne 29. aprila 2021, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila dopis v zvezi z obsegom izključitve javnosti, iz katerega je bilo razvidno skupno stališče strank.

- 113 Tožeča stranka je z dopisom z dne 3. maja 2021 potrdila skupno stališče strank o obsegu izključitve javnosti in Splošnemu sodišču predložila seznam dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019, katerih zaupnost je bila v celoti ali delno odpravljena.
- 114 Obravnava je bila 4., 5. in 6. maja 2021.
- 115 Ustni del postopka je bil končan 17. septembra 2021.

B. Predlogi strank

- 116 Tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- izpodbijani sklep razglasi za ničen;
 - podredno, odpravi ali bistveno zniža znesek naložene globe;
 - Komisiji naloži plačilo stroškov.
- 117 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- tožbo zavrne;
 - tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

III. Pravo

- 118 Tožeča stranka v utemeljitev tožbe navaja sedem tožbenih razlogov:
- prvi tožbeni razlog se nanaša na očitne kršitve določb postopka;
 - drugi tožbeni razlog se nanaša na očitne napake pri presoji, neobstoje obrazložitve in izkrivljanje dokazov v zvezi s povečanjem učinkovitosti;
 - tretji tožbeni razlog se nanaša na očitno napačno uporabo prava in očitne napake pri presoji v zvezi s protikonkurenčnimi učinki;
 - četrti tožbeni razlog se nanaša na očitne napake pri presoji v zvezi z opredelitvijo upoštevnega trga in obstojem prevladujočega položaja;
 - peti tožbeni razlog se nanaša na očitno napačno uporabo prava in očitno napako pri presoji ter na neobstoje obrazložitve glede trajanja zatrjevanje kršitve;
 - šesti tožbeni razlog se nanaša na očitne napake pri presoji v zvezi z uporabo Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003 (UL 2006, C 210, str. 2), in na kršitev načela sorazmernosti;
 - sedmi tožbeni razlog se nanaša na očitne napake pri presoji v zvezi s pristojnostjo Komisije in učinkom na trgovino med državami članicami.

- 119 V interesu učinkovitega izvajanja sodne oblasti je treba preučiti prvi in tretji tožbeni razlog.
- 120 Najprej je treba preučiti dopustnost dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019, ki jo Komisija izpodbija.

A. Dopustnost dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019

- 121 Uvodoma je treba ugotoviti, da dodatni dokazi z dne 26. julija 2019 zajemajo na eni strani in v zelo veliki večini sklop dokumentov, ki jih je družba Apple predložila tožeči stranki med februarjem in junijem 2019 po postopku, ki ga je zadnjenavedena začela 20. avgusta 2018 zoper družbo Apple pred District Court v skladu z oddelkom 1782 naslova 28 zakonika Združenih držav Amerike, naslovljenim „Pomoč tujim in mednarodnim sodiščem ter strankam pred njimi“ (v nadaljevanju: postopek 1782), na drugi strani in v majhnem delu pa sklop dokumentov iz postopka, ki ga je začela Federal Trade Commission (zvezna agencija za varstvo konkurence, ZDA) zoper tožečo stranko pred District Court in je v okviru javnega sojenja, ki se je začelo 4. januarja 2019, privedel do izreka sodbe z dne 21. maja 2019, navedene v točki 54 zgoraj (v nadaljevanju: postopek FTC). Poleg tega navedeni dodatni dokazi obrobno zajemajo tudi nekaj člankov iz tiska.
- 122 Še vedno uvodoma je treba tudi opozoriti, da je tožeča stranka pred obravnavo Splošnemu sodišču posredovala seznam dokumentov, predloženih v sklopu dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019, iz postopka 1782, katerih zaupnost je bila v celoti ali delno odpravljena (glej točko 113 zgoraj), ter da se je v javnem delu obravnave sklicevala na nekatere od navedenih dokumentov in na obstoj postopka 1782.
- 123 Tožeča stranka navaja, da niti ona niti njeni evropski odvetniki niso imeli na voljo teh dokumentov v času vložitve tožbe ali replike in da je vlogo, s katero je predložila dodatne dokaze z dne 26. julija 2019, predložila, kolikor hitro je bilo mogoče. Kar po eni strani zadeva dokumente iz postopka 1782, tožeča stranka navaja, da ji je družba Apple na podlagi sklepa iz februarja 2019 v devetih ločenih pošiljkah posredovala 2300 dokumentov iz obdobja med 23. februarjem in 24. junijem 2019 ter da so njeni odvetniki te dokumente preučili in opredelili tiste, ki naj se predložijo Splošnemu sodišču. Kar po drugi strani zadeva dokumente iz postopka FTC, tožeča stranka pojasnjuje, da je bilo na podlagi sklepa o izključitvi javnosti njenim ameriškim odvetnikom zadevne dokumente prepovedano posredovati njenim evropskim odvetnikom.
- 124 Komisija odgovarja, da dodatni dokazi z dne 26. julija 2019 niso dopustni. Prvič, po njenih trditvah so nekateri dokumenti zgodnejšega datuma od tožbe, na primer nekateri članki iz tiska, elektronska sporočila, ki sta si jih izmenjali tožeča stranka in družba Apple, ter predstavitev tožeče stranke. Drugič, Komisija navaja, da tožeča stranka ni pojasnila, zakaj po eni strani pri District Court ni zaprosila za dokumente pred 20. avgustom 2018, natančneje pred sprejetjem izpodbijanega sklepa ali takoj zatem, in zakaj po drugi strani Splošnega sodišča o tej prošnji ali njenem napredku ni obvestila v repliki. Tretjič, Komisija trdi, da tožeča stranka ni pojasnila, zakaj ni družbe Apple prej zaprosila za dovoljenje za uporabo dokazov iz postopka FTC, natančneje pred sojenjem, ki je potekalo januarja 2019. Četrto, Komisija navaja, da se člen 92(7) Poslovnika nanaša na dokaze, predložene v odgovor na pripravljalne ukrepe, ter eni od glavnih strank ne omogoča, da na svojo pobudo in brez ustrezne utemeljitve predloži dodatne dokaze. Petič, po njenih trditvah je tožeča stranka zgolj napotila na nekatere dodatne dokaze, ne da bi predložila pojasnila o obravnavanih vprašanjih ali pokazala, kako ti dokazi podpirajo njene trditve.

- 125 Na prvem mestu je treba opozoriti, da se tožeča stranka v podporo predložitvi dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019 po eni strani opira na člen 85(3) Poslovnika, po drugi strani pa navaja, da je bila ta predložitev izvedena ob upoštevanju člena 92(7) istega poslovnika.
- 126 Komisija ugotavlja, da pogoji, ki se zahtevajo s prvonavedeno določbo, niso izpolnjeni, drugonavedena določba pa naj v bistvu ne bi bila upoštevna.
- 127 Na eni strani je treba opozoriti, da lahko v skladu s členom 85(3) Poslovnika „[i]zjemoma [...] glavne stranke predložijo dokaze ali podajo dokazne predloge še pred koncem ustnega dela postopka ali pred odločitvijo Splošnega sodišča, da bo odločilo brez ustnega dela postopka, če upravičijo zamudo pri njihovi predložitvi oziroma podaji“. Natančneje, ta možnost je izjema od splošnega pravila, povzetega v odstavku 1 istega člena, v skladu s katerim se dokazi predložijo in dokazni predlogi podajo v okviru prve izmenjave vlog.
- 128 Iz besedila navedene določbe izhaja, da mora biti za sklicevanje na to možnost zamuda pri predložitvi dokazov utemeljena z izjemnimi okoliščinami (glej v tem smislu sodbo z dne 11. septembra 2019, HX/Svet, C-540/18 P, neobjavljena, EU:C:2019:707, točka 67).
- 129 Tako Splošno sodišče podajo dokaznih predlogov po dupliki dopušča le v izjemnih okoliščinah, to je, kadar predlagatelj takega predloga z zadevnimi dokazi ne more razpolagati pred koncem pisnega dela postopka (glej sodbo z dne 12. septembra 2019, Achemos Grupė in Achema/Komisija, T-417/16, neobjavljena, EU:T:2019:597, točka 37 in navedena sodna praksa). Izjemnost take predložitve pomeni, da predložitev pred tem ni bila mogoča ali je razumno ni bilo mogoče zahtevati (glej v tem smislu sodbo z dne 15. decembra 2016, TestBioTech in drugi/Komisija, T-177/13, neobjavljena, EU:T:2016:736, točka 251).
- 130 Poleg tega je treba v zvezi s tem opozoriti, da se izjema iz člena 85(3) Poslovnika razlikuje od izjeme iz odstavka 2 istega člena, ki glavnim strankam omogoča, da v utemeljitev svojih trditev dokaze predložijo še v repliki ali dupliki, če upravičijo zamudo, ne da bi zadnjenavedena izjema zahtevala obstoj izjemnih okoliščin.
- 131 Na drugi strani je treba ugotoviti, da se v zvezi s pripravljalnimi ukrepi v skladu s členom 92(7) Poslovnika lahko „[p]redlagajo [...] nasprotni dokazi, dokazni predlogi pa se lahko dopolnijo“.
- 132 V obravnavani zadevi se tožeča stranka ne opira na to določbo kot tako, se pa sklicuje nanjo, saj se v skladu s sodno prakso šteje, da je treba člen 85 Poslovnika razlagati z vidika člena 92(7) istega poslovnika, ki določa, da se lahko predlagajo nasprotni dokazi, dokazni predlogi pa se lahko dopolnijo (sodbi z dne 22. junija 2017, Biogena Naturprodukte/EUIPO (ZUM wohl), T-236/16, EU:T:2017:416, točka 17, in z dne 9. septembra 2020, Grčija/Komisija, T-46/19, neobjavljena, EU:T:2020:396, točka 30).
- 133 Kot je v obravnavani zadevi razvidno iz vloge, s katero so bili predloženi dodatni dokazi z dne 26. julija 2019, so bili ti dokazi predloženi v podporo prvemu, drugemu, tretjemu in četrtemu tožbenemu razlogu. Čeprav tožeča stranka na splošno navaja, da naj bi bili ti dokazi predloženi kot dopolnitev dokazov, predloženih v podporo trditev, ki so se uveljavljale v tožbi in repliki, ter za zavrnitev trditev Komisije iz izpodbijanega sklepa, odgovora na tožbo in duplike, je treba ugotoviti, da navedeni dokazi niso posebej niti nasprotni dokazi za zavrnitev dokazov, ki jih je predložila Komisija, niti dokazi, katerih namen bi bil dopolniti dokazne predloge, ampak so to novi dokazi, katerih namen je podpreti nekatere tožbene razloge.

- 134 Preučiti je torej treba, ali je bila v obravnavani zadevi predložitev dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019 utemeljena z izjemnimi okoliščinami v skladu s členom 85(3) Poslovnika.
- 135 V zvezi s tem je treba na drugem mestu preučiti ugovore, s katerimi želi Komisija dokazati, da zahteve iz člena 85(3) Poslovnika niso izpolnjene.
- 136 Prvič, v zvezi z dokumenti iz postopka 1782 je treba uvodoma ugotoviti, da so ti del sklopa dokumentov, ki jih je družba Apple tožeči stranki posredovala med 23. februarjem in 24. junijem 2019 ob koncu postopka 1782. Drugače povedano, ni sporno, da je tožeča stranka navedene dokumente prejela v več pošiljkah po vložitvi replike 4. januarja 2019. Ugotoviti je torej treba, da tožeča stranka zadevnih dokumentov ob vložitvi glavnih pisanj ni imela na voljo in jih torej ni mogla predložiti v okviru teh pisanj, ampak jih je lahko pridobila šele ob koncu postopka 1782.
- 137 Komisija kljub temu po eni strani ugovarja, da tožeča stranka ni pojasnila, zakaj ni postopka 1782 zoper družbo Apple pred District Court začela prej.
- 138 Vendar ugovor Komisije ni upošteven za presojo obstoja izjemnih okoliščin v smislu člena 85(3) Poslovnika. Vprašanje, ki se postavlja v zvezi s tem, je namreč, ali so bili zadevni dokazi na voljo v fazi vložitve tožbe oziroma replike ali ne (glej v tem smislu sodbo z dne 13. decembra 2018, Haeberlen/ENISA, T-632/16, neobjavljena, EU:T:2018:957, točki 184 in 185), ne pa na domnevah osnovano vprašanje, ali bi lahko tožeča stranka sprejela ukrepe, ki bi ji hipotetično lahko omogočili, da bi jih imela na voljo prej.
- 139 Vsekakor je treba ugotoviti, da navedeni ugovor temelji na napačnih premisah.
- 140 Namen postopka 1782, ki ga je tožeča stranka začela zoper družbo Apple pred District Court, je bil namreč zbrati dokaze, s katerimi bi bilo mogoče zavrniti nekatere ugotovitve Komisije iz izpodbijanega sklepa zaradi tega sodnega postopka. Tožeča stranka torej postopka 1782 ni mogla začeti pred sprejetjem izpodbijanega sklepa in ji poleg tega ni bila – tudi če bi bilo to mogoče – naložena nikakršna obveznost, da to stori preventivno in špekulativno za primer morebitnega spora, še preden je bil navedeni sklep sploh sprejet.
- 141 Tožeči stranki torej ni mogoče očitati, da zadevnega postopka ni začela pred sprejetjem izpodbijanega sklepa.
- 142 Dalje, kolikor se Komisija sklicuje na to, da bi lahko tožeča stranka navedeni postopek začela „v dnevih in tednih po sprejetju sklepa 24. januarja 2018“, je treba ugotoviti, da je taka trditev prav tako špekulativna in da se z njo tožeči stranki poleg tega nalaga nerazumna obveznost ali celo obveznost, ki je ni mogoče izpolniti. Nasprotno, utemeljeno je namreč, da je tožeča stranka po sprejetju izpodbijanega sklepa najprej pripravila in 6. aprila 2018 vložila to tožbo ter nato ob upoštevanju vsebine izpodbijanega sklepa in navedene tožbe začela postopek 1782, da bi tako pridobila morebitne dokaze v podporo tožbi. Komisija s svojim pristopom zanemara tudi čas za uskladitev med tožečo stranko, njenimi evropskimi zastopniki in njenimi ameriški zastopniki, ki je bil neizogibno potreben za začetek postopka 1782 v ZDA v smislu obravnavanega postopka. Dodatno je treba ugotoviti, da tožeča stranka, ker je ob koncu postopka 1782 dokumente družbe Apple prejela v šestih do desetih mesecih po začetku navedenega postopka, verjetno – tudi če bi bilo mogoče, kot trdi Komisija, tak postopek začeti, ko je pripravljala tožbo (med februarjem in marcem 2018) – vseh dokumentov ne bi prejela pravočasno, da bi jih lahko preučila in predložila v tožbi 6. aprila 2018 ali v repliki 4. januarja 2019.

- 143 Po drugi strani Komisija ugovarja, da tožeča stranka Splošnega sodišča zlasti v repliki ni obvestila o obstoju in napredku tožbe, ki jo je vložila pri District Court. Vendar se tudi ta ugovor Komisije nanaša na neupoštevne elemente, saj se s členom 85(3) Poslovnika nikjer ne zahteva predhodno obveščanje Splošnega sodišča.
- 144 Drugič, glede sklopa dokumentov iz postopka FTC je treba uvodoma ugotoviti, da so ti dokumenti del spisa postopka FTC pred District Court ter da sta bili seznanjenost s temi dokumenti in njihova uporaba pred začetkom javnega sojenja januarja 2019 pred navedenim sodiščem omejeni s sklepom o izključitvi javnosti z dne 24. oktobra 2017.
- 145 Ti elementi med strankama niso sporni, kot tudi ni sporno, da tožeča stranka na datum vložitve replike, to je 4. januarja 2019, ni mogla prosto razpolagati z navedenimi dokumenti, saj sta bili po eni strani seznanjenost z njimi in njihova uporaba omejeni na omejeno število ameriških odvetnikov in notranjih pravnikov tožeče stranke, ne da bi jih te osebe lahko posredovale evropskim odvetnikom tožeče stranke niti jih uporabile za upravni postopek, ki je privedel do sprejetja izpodbijanega sklepa, ali ta sodni postopek, po drugi strani pa je javno sojenje pred District Court, na katerem so ti dokumenti postali javni, potekalo od 4. do 29. januarja 2019.
- 146 Vendar Komisija trdi, da bi lahko tožeča stranka v skladu z nekaterimi določbami sklepa o izključitvi javnosti z dne 24. oktobra 2017, ne da bi čakala začetek javnega sojenja, ki je potekalo januarja 2019, pri družbi Apple zaprosila za dovoljenje, na podlagi katerega bi lahko te dokumente uporabila že prej v okviru tega postopka.
- 147 Upoštevati ni mogoče niti tega ugovora Komisije, saj temelji na golih domnevah, ki jih ni mogoče uporabiti kot podlago za sodni nadzor Splošnega sodišča. Kot poudarja sama Komisija, bi bilo treba namreč tudi ob predpostavki, da so ameriški odvetniki in notranji pravniki tožeče stranke, ki so imeli dostop do teh dokumentov, lahko presodili o njihovi uporabnosti v tem postopku, za kakršno koli uporabo za to pridobiti predhodno dovoljenje družbe Apple. Nobenega dokaza ni o tem, da bi se v okoliščinah te zadeve obe ti možnosti uresničili.
- 148 Vsekakor je treba ugotoviti, da je – kot je bilo navedeno v točki 138 zgoraj – vprašanje, ki se postavlja, to, ali so bili zadevni dokazi na voljo v času vložitve tožbe oziroma replike ali ne. Ob upoštevanju elementov, na katere je bilo opozorjeno v točki 145 zgoraj, v obravnavani zadevi ni bilo tako, saj je tožeča stranka repliko vložila 4. januarja 2019, torej na dan izteka podaljšanega roka za vložitev tega akta, javno sojenje v okviru postopka FTC, na podlagi katerega so zadevni dokumenti postali javni, pa se je začelo istega 4. januarja. Torej je treba ugotoviti, da tožeča stranka zadevnih dokumentov ni mogla predložiti v času vložitve replike.
- 149 Poleg tega v okoliščinah te zadeve ni mogoče šteti, da bi tožeča stranka neupravičeno zavlačevala s predložitvijo dokumentov iz postopka FTC Splošnemu sodišču. Ker je namreč januarja 2019 postopek 1782 še potekal in je tožeča stranka dokumente iz tega postopka prejela med koncem februarja in koncem junija 2019, jih je utemeljeno preučila skupaj in nato julija 2019 skupaj predložila upoštevne dokumente iz obeh postopkov.
- 150 Tretjič, glede dokumentov, ki jih navaja Komisija in jih je imela tožeča stranka – čeprav so iz postopka 1782 ali postopka FTC – na voljo pred vložitvijo tožbe v tej zadevi, torej glede elektronskih sporočil, ki sta si jih izmenjali z družbo Apple, in predstavitev tožeče stranke je treba ugotoviti, da je imela tožeča stranka navedene dokumente posamično sicer res na voljo. Vendar so ti dokumenti del sklopa dokumentov, ki jih je družba Apple tožeči stranki posredovala ob koncu postopka 1782, ali sklopa dokumentov, ki sestavljajo spis postopka FTC v okviru javnega sojenja

januarja 2019, zato jih ni mogoče upoštevati ločeno glede na druge dokumente, ki sestavljajo ta sklopa. Tako ni nujno, da so lahko tožeča stranka in njeni odvetniki neodvisno od drugih dokumentov, ki sestavljajo navedena sklopa, lahko presodili, ali jih bo v okviru te zadeve mogoče upoštevati. Drugače povedano, dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019 ob upoštevanju njihovega izvora ni mogoče umetno razdeliti na dele, ampak jih je treba, ker so vsi iz postopka 1782 ali postopka FTC, z vidika dopustnosti obravnavati kot celoto.

- 151 Četrtrič, enako velja za tri članke iz tiska, vključene med dodatne dokaze z dne 26. julija 2019, ki so bili objavljeni pred vložitvijo tožbe, saj je njihova pozna predložitev utemeljena s predložitvijo drugih dodatnih dokazov, ki so z njimi podprti v opombah vloge, s katero so bili navedeni dokazi predloženi.
- 152 Petič, v zvezi s splošno trditvijo Komisije, da je tožeča stranka v vlogi, s katero je predložila dodatne dokaze z dne 26. julija 2019, zgolj napotila na navedene dokaze, ne da bi predložila pojasnila, take okoliščine v okviru presoje, ki se zahteva s členom 85(3) Poslovnika, ni mogoče upoštevati, ampak se, če je to primerno, nanaša na razumljivost teh dokazov v okviru preučitve utemeljenosti tožbenih razlogov.
- 153 Ob upoštevanju vsega navedenega je treba v okoliščinah obravnavane zadeve ugotoviti, da je predložitev dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019 kot celote po pisnem delu postopka utemeljena z izjemnimi okoliščinami, zato je treba te dokaze dopustiti v skladu s členom 85(3) Poslovnika.

B. Prvi tožbeni razlog: očitne kršitve določb postopka

- 154 Prvi pritožbeni razlog ima štiri dele. Prvi del se nanaša na kršitev pravice do obrambe, ker naj bi bila tožeča stranka prikrajšana za možnost podaje pripomb o pomembnih vidikih izpodbijanega sklepa. Drugi del se nanaša na kršitev načela dobrega upravljanja, ker naj Komisija ne bi opravila poglobljene, objektivne in skrbne preiskave. Tretji del se nanaša na kršitev pravice do obrambe, ker naj Komisija tožeči stranki ne bi razkrila dokazov, koristnih za njeno obrambo. Četrty del se nanaša na kršitev obveznosti obrazložitve in kršitev načela dobrega upravljanja, ker naj bi Komisija napačno, delno in nepopolno presodila dejansko stanje.
- 155 Preučiti je treba prvi in tretji del, ki se nanašata na kršitev pravice do obrambe.

1. Uvodne ugotovitve

- 156 Pravica do obrambe je temeljna pravica, ki je del splošnih pravnih načel, katerih spoštovanje zagotavljata Splošno sodišče in Sodišče (glej v tem smislu sodbo z dne 25. oktobra 2011, Solvay/Komisija, C-109/10 P, EU:C:2011:686, točka 52).
- 157 Spoštovanje pravice do obrambe je splošno načelo prava Unije, ki se uporablja, kadar namerava uprava zoper osebo izdati akt, ki posega v njen položaj (sodba z dne 16. januarja 2019, Komisija/United Parcel Service, C-265/17 P, EU:C:2019:23, točka 28).
- 158 To splošno načelo prava Unije je določeno v členu 41(2)(a) in (b) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (sodba z dne 25. marca 2021, Deutsche Telekom/Komisija, C-152/19 P, EU:C:2021:238, točka 105).

- 159 V okviru konkurenčnega prava spoštovanje pravice do obrambe pomeni, da mora biti vsakemu naslovniku sklepa, s katerim je ugotovljeno, da je ta naslovnik kršil pravila o konkurenci, v upravnem postopku omogočeno, da ustrezno predstavi svoje stališče o resničnosti in upoštevnosti dejstev in okoliščin, ki se mu očitajo, ter o dokumentih, ki jih Komisija navaja v utemeljitev svoje trditve o obstoju take kršitve (sodbi z dne 25. oktobra 2011, Solvay/Komisija, C-109/10 P, EU:C:2011:686, točka 53, in z dne 25. marca 2021, Deutsche Telekom, C-152/19 P, EU:C:2021:238, točka 106).
- 160 V skladu z ustaljeno sodno prakso gre za kršitev pravice do obrambe, če zaradi postopkovne nepravilnosti Komisije obstaja možnost, da bi upravni postopek, ki ga je vodila, pripeljal do drugačnega izida. Tožecemu podjetju za dokaz take kršitve ni treba pravno zadostno dokazati, da bi sklep Komisije imel drugačno vsebino, temveč da bi brez postopkovne nepravilnosti lahko bolje pripravilo obrambo (sodbi z dne 2. oktobra 2003, Thyssen Stahl/Komisija, C-194/99 P, EU:C:2003:527, točka 31, in z dne 13. decembra 2018, Deutsche Telekom/Komisija, T-827/14, EU:T:2018:930, točka 129).
- 161 Tako presojo je treba opraviti glede na posebne dejanske in pravne okoliščine vsake posamezne zadeve (sodba z dne 18. junija 2020, Komisija/RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, točka 107).

2. Tretji del prvega tožbenega razloga: kršitev pravice do obrambe v delu, v katerem se nanaša na neobstoje zapiskov in informacij o sestankih in telefonskih konferencah s tretjimi osebami

- 162 Tretji del temelji na dveh očitkih. Prvi se nanaša na to, da Komisija tožeči stranki ni mogla zagotoviti zadostnega dostopa do spisa zadeve. Drugi se nanaša na to, da v spisu zadeve ni zapiskov in informacij o vsebini sestankov in telefonskih konferenc, ki jih je Komisija imela s tretjimi osebami.
- 163 Preučiti je treba drugi očitek.
- 164 Tožeča stranka trdi, da bi morala Komisija sestaviti zapiske o formalnih ali neformalnih sestankih s tretjimi osebami ter da bi jih morala predložiti strankam, na katere se je preiskava nanašala. V obravnavani zadevi naj Komisija tožeči stranki ne bi predložila nobenega zapiska o svojih sestankih s tretjimi osebami. Po sprejetju izpodbijanega sklepa naj bi Komisija na prošnjo tožeče stranke to obvestila, da so potekali sestanki in telefonske konference s tretjimi osebami ter naj bi ji predložila zapiske brez vsakega smisla. Vendar naj bi popolnejši zapiski z več vidikov pomagali pri obrambi tožeče stranke. Poleg tega naj Komisija ne bi navedla, ali se je med preiskavo srečala s katero od tretjih oseb, čeprav naj bi bilo za obrambo tožeče stranke koristno vedeti, ali so taki sestanki potekali in katere teme naj bi se obravnavale.
- 165 Tožeča stranka dodaja, da Uredba št. 1/2003 ne ločuje med razgovori in drugimi vrstami sestankov ali telefonskih konferenc. Komisija naj ne bi mogla med sestankom ali telefonsko konferenco opredeliti, kaj bi bilo ali ne bi bilo razbremenilno, ampak naj bi moralo obdolženo podjetje odločiti, ali so lahko nekateri elementi spisa uporabni za njegovo obrambo. V obravnavani zadevi naj zapiski, ki jih je Komisija predložila tožeči stranki, ne bi bili ustrezni, saj naj ne bi vsebovali nobene koristne informacije o vsebini razprav ali naravi informacij o obravnavanih temah, ampak so bili namesto tega vanje vključeni enaki in nejasni izrazi. Tožeča stranka izpodbija to, da bi lahko informacije, izmenjane na zadevnem sestanku in med zadevnimi telefonskimi konferencami, opredelila na podlagi odgovorov tretjih oseb na zahteve za informacije, saj naj v zapiskih ne bi

bilo napoteno na te odgovore in obratno. Pri tem poudarja, da ni bila Komisija pristojna za opredelitev, ali je tretja oseba predložila razbremenilne informacije ali ne, ampak ji je bila naložena obveznost sestave zapiskov, ki bi ji jih morala predložiti.

- 166 Prvič, Komisija po navedbi, da je sestavila ustrezne zapiske sestankov in telefonskih konferenc s tretjimi osebami, odgovarja, da ji ni bila naložena nikakršna splošna obveznost sestave zapisov med sestanki ali telefonskimi konferencami s tretjimi osebami, saj naj bi bile njene obveznosti bolj omejene. Po eni strani naj bi bila Komisiji naložena obveznost sestave „celostnih zapiskov“ sestankov ali telefonskih konferenc, ki pomenijo razgovore v smislu člena 19(1) Uredbe št. 1/2003, namenjene zbiranju informacij v zvezi s preiskavo, vendar tožeča stranka v obravnavani zadevi ni trdila, da bi bili sestanki ali telefonske konference s tretjimi osebami „razgovori“. Po drugi strani naj bi ji bila naložena obveznost sestave „kratkih zapiskov“ sestankov ali telefonskih konferenc, ki niso namenjeni zbiranju informacij v zvezi s preiskavo, izključno kadar tretje osebe predložijo obremenilne elemente, ki jih namerava uporabiti, ali razbremenilne elemente, na katere bi se lahko sklicevalo podjetje. Drugič, Komisija trdi, da je ustrezno sestavila „kratke zapiske“ zadevnih sestankov in telefonskih konferenc. Pri tem navaja, da je v obravnavani zadevi na podlagi prošnje tožeče stranke ugotovila, da ji nenamerno ni predložila zapiskov enega od sestankov in treh telefonskih konferenc s tretjimi osebami, vendar ji je nato te zapiske predložila z navedbo podjetij, ure in obravnavanih tem. Prav tako pojasnjuje, da izpodbijani sklep ne temelji na morebitnih obremenilnih elementih, ki bi jih predložile te tretje osebe med temi sestanki in telefonskimi konferencami. Tretjič, Komisija trdi, da tožeča stranka ni dokazala, zakaj bi bilo za njeno obrambo dobro vedeti, ali se je srečala z določeno tretjo osebo, saj sklep temelji na elementih, ki jih je predložila družba Apple, pri čemer naj bi bilo težko predstavljivo, da tožeča stranka trdi, da bi lahko zadevna tretja oseba predložila razbremenilne elemente.
- 167 Komisija dodaja, da naj tožeča stranka ne bi upoštevala dejstva, da tretja oseba, ki je z njo imela sestanek, ni predložila razbremenilnih elementov in da so tretje osebe, ki so z njo imele telefonske konference, navedle, da niso razpravljale o vprašanjih, ki niso bila med informacijami, predloženimi v njihovih odgovorih na zahteve za informacije. Po mnenju Komisije je namreč verjetno, da so bile nekatere informacije, predložene med navedenimi telefonskimi konferencami, že vključene v odgovore na zahteve za informacije, kot je tudi verjetno, da informacije, pozneje predložene v odgovorih na zahteve za informacije, izražajo vsebino telefonskih konferenc, kar naj bi bilo logično. Komisija trdi, da je trditev tožeče stranke, da so zadevni sestanek in zadevne telefonske konference razgovori v smislu člena 19 Uredbe št. 1/2003, prepozna in da ni dopustna. K temu še dodaja, da tožeča stranka ne pojasnjuje, zakaj naj bi bile informacije o sestankih s tretjo osebo pomembne.
- 168 Že na samem začetku v obravnavani zadevi ni sporno, da Komisija med upravnim postopkom, ki je privedel do sprejetja izpodbijanega sklepa, tožeči stranki ni predložila nobene informacije niti o obstoju niti o vsebini sestankov in telefonskih konferenc, ki jih je imela s tretjimi osebami.
- 169 Vendar je Komisija tožeči stranki nekatere informacije o sedmih sestankih ali telefonskih konferencah s tretjimi osebami predložila po sprejetju izpodbijanega sklepa. Natančneje, informacije o štirih od njih so bile predložene na podlagi prošnje tožeče stranke pred vložitvijo te tožbe, medtem ko so bile informacije o treh preostalih predložene med tem postopkom bodisi v odgovor na trditve tožeče stranke, ki so temeljile na dodatnih dokazih z dne 26. julija 2019, bodisi v odgovor na pripravljalne ukrepe, ki jih je Splošno sodišče odredilo 12. oktobra 2020.
- 170 Preučiti je torej treba, ali je Komisija v teh okoliščinah kršila pravico tožeče stranke do obrambe.

a) Sestanek in telefonske konference s tretjimi osebami, za katere so bile informacije tožeči stranki predložene pred vložitvijo te tožbe

1) Povzetek ozadja

- 171 Iz elementov, predloženih v razpravah, je razvidno, da je tožeča stranka po prejemu izpodbijanega sklepa Komisijo 25. januarja 2018 zaprosila, naj ji predloži informacije o obstoju sestankov ali razgovorov, ki naj bi jih imela s tretjimi osebami in ki naj ji ne bi bile predložene. Komisija je 2. marca 2018 tožečo stranko z elektronskim sporočilom obvestila, da je preverila, ali je nenamerno ni obvestila o „katerem koli sestanku ali razgovoru“, ki je potekal „v okviru zadeve AT.40220“. V zvezi s tem je tožeči stranki pojasnila, da je nenamerno ni obvestila o enem sestanku in treh telefonskih konferencah s tretjimi osebami. Z istim elektronskim sporočilom ji je predložila dokumente, ki so vsebovali zapiske tega sestanka in teh telefonskih konferenc, ter predstavitev, ki naj bi bila izvedena med navedenim sestankom.
- 172 Natančneje, Komisija je navedla sestanek z [zaupno]¹ z dne [zaupno], telefonsko konferenco z [zaupno] z dne [zaupno] in dve telefonski konferenci z dne [zaupno], eno z [zaupno] in drugo z [zaupno].
- 173 V zvezi s tem je treba po eni strani ugotoviti, da so ta sestanek in te telefonske konference potekali pred obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah in po pošiljanju prvih zahtev za informacije iz točk 6 in 15 zgoraj. Poleg tega ni sporno, da so ta sestanek in te telefonske konference potekali – kot je navedla Komisija – „v okviru zadeve AT.40220“. Kot je po drugi strani razvidno iz izpodbijanega sklepa, so te tretje osebe dva konkurenta tožeče stranke in dve njeni stranki, ki so odgovorili tudi na nekatere od navedenih zahtev za informacije.
- 174 [Zaupno] je konkurent tožeče stranke. Kot je razvidno iz izpodbijanega sklepa, ta konkurent [zaupno]. Poleg tega iz izpodbijanega sklepa izhaja [zaupno].
- 175 [Zaupno] je konkurent tožeče stranke. Kot je razvidno iz izpodbijanega sklepa, je skupaj z [zaupno] eden od [zaupno] konkurentov, ki [zaupno].
- 176 Poleg tega sta [zaupno] in [zaupno] [zaupno].
- 177 [Zaupno] je OEM, ki se oskrbuje z nabori čipov LTE in [zaupno].
- 178 [Zaupno] je OEM, ki se oskrbuje z nabori čipov LTE [zaupno].

2) Obstoj postopkovne nepravilnosti

- 179 Tožeča stranka v bistvu trdi, da Komisija ni izpolnila obveznosti sestave zapiskov navedenega sestanka in navedenih telefonskih konferenc ter da ji jih ni predložila. Natančneje, tožeča stranka poudarja, da zapiski, ki ji jih je predložila Komisija po sprejetju izpodbijanega sklepa, niso ustrezni in so brez vsakega smisla.

¹ Prikriti zaupni podatki.

- 180 Komisija uvodoma trdi, da tožeča stranka v tožbi ni trdila, da so zadevni sestanek in zadevne telefonske konference „razgovori“ v smislu člena 19 Uredbe št. 1/2003, zato naj trditve v zvezi s kršitvijo navedene določbe, ki jo vsebuje replika, ne bi bila dopustna. Vsekakor trdi, da zadevni sestanek in zadevne telefonske konference v bistvu niso bili razgovori v smislu člena 19 Uredbe št. 1/2003, saj naj njihov namen ne bi bil zbiranje informacij v zvezi s predmetom preiskave. Torej naj ji ne bi bilo treba sestaviti celostnih zapisov tega sestanka in teh telefonskih konferenc, ampak ji je bila naložena zgolj obveznost sestave kratkih zapiskov, če bi tretje osebe predložile obremenilne elemente, ki bi jih Komisija nameravala uporabiti, ali razbremenilne elemente, na katere bi se lahko sklicevalo podjetje.
- 181 Glede dopustnosti trditve tožeče stranke je sicer res, da se ta v tožbi ni izrecno sklicevala na člen 19 Uredbe št. 1/2003. Vendar je v njej izrecno navedla, da je Komisija kršila obveznost hrambe zapiskov ali sestave ustreznih zapiskov navedenega sestanka in navedenih telefonskih konferenc, pri čemer se je oprla na točko 91 sodbe z dne 6. septembra 2017, Intel/Komisija (C-413/14 P, EU:C:2017:632), ki se nanaša prav na obveznosti, ki izhajajo iz člena 19 Uredbe št. 1/2003. Torej je iz trditve, ki jo je tožeča stranka izoblikovala v tožbi, jasno razvidno, da je Komisija po njenem mnenju kršila obveznosti, ki izhajajo iz navedene določbe in z njo povezane sodne prakse. Ugovor nedopustnosti, ki ga je podala Komisija, je torej treba zavriniti.
- 182 Glede utemeljenosti trditve tožeče stranke je treba opozoriti, da člen 19(1) Uredbe št. 1/2003 pomeni pravno podlago, ki Komisijo pooblašča, da opravi razgovor s fizično ali pravno osebo v okviru preiskave (sodba z dne 6. septembra 2017, Intel/Komisija, C-413/14 P, EU:C:2017:632, točka 86).
- 183 Iz samega besedila člena 19(1) Uredbe št. 1/2003 izhaja, da se ta člen uporablja za vsak razgovor, namenjen zbiranju informacij v zvezi s predmetom preiskave. Na podlagi nobenega elementa, ki izhaja iz besedila te določbe, ali cilja, ki se z njo uresničuje, namreč ni mogoče sklepati, da je nameraval zakonodajalec nekatere od teh razgovorov izključiti s področja uporabe navedene določbe (sodba z dne 6. septembra 2017, Intel/Komisija, C-413/14 P, EU:C:2017:632, točki 84 in 87).
- 184 Kot je namreč razvidno iz pripravljanih dokumentov za Uredbo št. 1/2003, se navedena pravna podlaga nanaša zgolj na zaslišanje fizične ali pravne osebe zaradi zbiranja informacij (glej predlog uredbe Sveta o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 [ES] ter o spremembi uredb (EGS) št. 1017/68, (EGS) št. 2988/74, (EGS) št. 4056/86 in (EGS) št. 3975/87 (COM(2000) 582 final, UL 2000, C 365 E, str. 284)).
- 185 Torej zaradi okoliščine, da so bili lahko razgovori, ki jih je imela Komisija s tretjimi osebami, v obliki sestankov ali telefonskih konferenc, ti še ne morejo biti izvzeti s področja uporabe člena 19 Uredbe št. 1/2003, saj so bili namenjeni zbiranju informacij v zvezi s predmetom preiskave.
- 186 V obravnavani zadevi v nasprotju s tem, na kar napeljuje Komisija, vrsta skladnih elementov kaže na to, da so bili zadevni sestanek in zadevne telefonske konference namenjeni zbiranju informacij v zvezi s predmetom preiskave, ki je privedla do sprejetja izpodbijanega sklepa.
- 187 Po eni strani so s formalnega vidika zadevni sestanek in zadevne telefonske konference potekali po tem, ko je Komisija avgusta 2014 začela preiskavo (točka 8 obrazložitve izpodbijanega sklepa), natančneje po pošiljanju prvih zahtev za informacije, navedenih v točkah 6 in 15 zgoraj. Dalje, vsi zapiski, ki jih je sestavila Komisija, so opremljeni z referenčno oznako upravnega postopka, ki je

privedel do sprejetja izpodbijanega sklepa, to je „AT.40220“. Poleg tega so tudi izmenjave, ki jih je imela Komisija s tožečo stranko ob predložitvi navedenih zapiskov (točka 171 zgoraj), opremljene z isto referenčno oznako in je v njih izrecno napoteno na „sestanke ali razgovore, ki so potekali v okviru zadeve AT.40220“.

- 188 Po drugi strani je z materialnega vidika v vseh navedenih zapiskih navedeno, da so se zadevni sestanek in zadevne telefonske konference nanašali na trg naborov čipov, na položaj tožeče stranke na tem trgu ali na nekatere poslovne prakse tožeče stranke na tem trgu. Natančneje, v zapisku sestanka z [zaupno] z dne [zaupno] je navedeno, da se nanaša na trg naborov čipov in na položaj tožeče stranke na tem trgu; v zapisku telefonske konference z [zaupno] z dne [zaupno] je navedeno, da se nanaša na nekatere poslovne prakse tožeče stranke v sektorju naborov čipov in da ni bil med telefonsko konferenco predložen noben konkreten dokaz; v zapisku telefonske konference z [zaupno] z dne [zaupno] je navedeno, da se nanaša na trg naborov čipov in na nekatere poslovne prakse tožeče stranke, v zapisku telefonske konference z [zaupno] z dne [zaupno] pa je navedeno, da se nanaša na trg naborov čipov.
- 189 Ker so bili sestanek z [zaupno] in telefonske konference z [zaupno], [zaupno] in [zaupno] namenjeni zbiranju informacij v zvezi s predmetom preiskave, kar se tiče upoštevnega trga, položaja tožeče stranke na tem trgu ali njene poslovne prakse na njem, so spadali na področje uporabe člena 19 Uredbe št. 1/2003.
- 190 Kadar pa Komisija opravi razgovor na podlagi člena 19 Uredbe št. 1/2003, namenjen zbiranju informacij o predmetu preiskave, ima obveznost, da v obliki, ki jo sama izbere, pripravi zapis takega razgovora. Za to ni dovolj, da sestavi kratek povzetek tem, ki so bile obravnavane med razgovorom. Zmožna mora biti navesti, na kaj se je nanašala vsebina razprav med tem razgovorom, zlasti glede narave informacij, ki so ji bile med razgovorom predložene o obravnavanih temah (glej v tem smislu sodbo z dne 6. septembra 2017, Intel/Komisija, C-413/14 P, EU:C:2017:632, točki 91 in 92).
- 191 V obravnavani zadevi zapiski, ki jih je Komisija predložila tožeči stranki po sprejetju izpodbijanega sklepa, poleg datuma in imen sodelujočih, vsebujejo zgolj zelo splošno navedbo – v bistvu zajeto v dveh ali treh vrsticah – obravnavanih tem, ki so trg naborov čipov, položaj tožeče stranke na tem trgu ali njene poslovne prakse na njem. Nasprotno, ti zapiski ne vsebujejo nobenega indika o vsebini razprav, ki so potekale med razgovori, natančneje o naravi informacij, predloženih o obravnavanih temah, kot se to zahteva s sodno prakso, navedeno v točki 190 zgoraj.
- 192 Poleg tega je pomanjkljivost navedenih zapiskov jasno ponazorjena z dvema okoliščinama, ki ju izpostavlja tožeča stranka.
- 193 Po eni strani je v zapisku telefonske konference z [zaupno] navedeno, da je ta tretja oseba predstavila svoje „stališče“ o „nekaterih poslovnih praksah tožeče stranke v sektorju naborov čipov“ in da ni bil predložen noben „konkreten dokaz“. Kot upravičeno poudarja tožeča stranka, tak zapisek vzbuja vprašanja o vsebini razprav, ki so potekale med Komisijo in tretjo osebo, o informacijah, ki naj bi ji jih ta oseba predložila, in o neobstoju „dokaza“ – poleg tega še „konkretnega“ – v zvezi s temi informacijami. Tak zapisek torej ne omogoča razumevanja informacij, ki naj bi jih [zaupno] sporočila Komisiji, ne da bi predložila konkreten dokaz, tako da tožeča stranka še naprej nič ne ve o elementih, navedenih med to telefonsko konferenco, in natančneje o možnosti, da je ta tretja oseba, to je [zaupno], navedla obremenilne – ali razbremenilne – elemente, ne da bi predložila kakršen koli konkreten dokaz.

- 194 Po drugi strani je v zapisku sestanka z [zaupno] navedeno, da naj bi se ta nanašal na trg naborov čipov in na položaj tožeče stranke na tem trgu. Vendar je treba poleg dejstva, da tak opis ne omogoča razumevanja informacij, ki naj bi jih [zaupno] sporočila Komisiji v zvezi s tem, ugotoviti, da v tem zapisku ni navedeno, da je imela navedena tretja oseba med tem sestankom ustno predstavitev, še manj pa je navedena vsebina te predstavitve. Vendar je Komisija tožeči stranki izvod te predstavitve predložila po sprejetju izpodbijanega sklepa, to je 2. marca 2018, v odgovor na prošnjo tožeče stranke z dne 25. januarja 2018. Iz te predstavitve, ki zajema deset strani, je razvidno, da se je nanašala prav na preiskavo, ki je privedla do sprejetja izpodbijanega sklepa (kot je razvidno iz njene naslovne strani, na kateri sta navedena ime in številka tega postopka), da je bila ena stran posvečena prevladujočemu položaju tožeče stranke na trgu naborov čipov in da je bilo pet strani posvečenih [zaupno]. To, da Komisija v zapisku, ki ga je sestavila, ni navedla take predstavitve in njene vsebine, kaže na njegovo nenatančnost.
- 195 Dalje, poleg navedene pomanjkljive narave je iz elementov, predloženih v razpravah, razvidno, da je Komisija dokumente, ki vsebujejo navedene zapiske, sicer sestavila na datume telefonskih konferenc oziroma kmalu po datumu sestanka, vendar je iz njih hkrati razvidno, da ti zapiski na te datume niso bili popolni in da so bili dopolnjeni ali dokončani pozneje, in sicer po sprejetju izpodbijanega sklepa. Komisija je namreč po tem, ko je 25. januarja 2018 od tožeče stranke prejela prošnjo, to je približno tri leta po datumu navedenih razgovorov, po eni strani navezala stik z [zaupno], da bi prejela izvod predstavitve, ki jo je imela ta tretja oseba na sestanku, in po drugi strani navezala stik z [zaupno], [zaupno] in [zaupno] zaradi potrditve vsebine zapiskov, ki jih je pripravila v zvezi s telefonskimi konferencami, pri čemer je [zaupno] celo predlagala spremembe v zapisku, ki jih je Komisija sprejela. Poleg tega je iz elementov, predloženih v razpravah, razvidno, da pojasnilo, da „ni bil med telefonsko konferenco predložen noben konkreten dokaz“, ni bilo vključeno v prvo različico zapiska, ampak naj bi bilo dodano po navedeni izmenjavi med Komisijo in [zaupno].
- 196 Iz tega sledi, da Komisija v nasprotju s členom 19 Uredbe št. 1/2003 ni ustrezno zapisala razgovorov, ki jih je imela z [zaupno], [zaupno], [zaupno] in [zaupno].
- 197 Dalje, ker se tožeča stranka sklicuje tudi na to, da ji Komisija ni predložila zapiskov zadevnih razgovorov, je treba na eni strani ugotoviti, da je bil – kot je pojasnila Komisija pred Splošnim sodiščem – sestanek z [zaupno] v spisu zadeve dne [zaupno] evidentiran kot nedostopen dokument, torej interni dokument Komisije, in brez izvoda predstavitve, ki jo je na navedenem sestanku imela [zaupno]. Po drugi strani zapiski telefonskih konferenc z [zaupno], [zaupno] in [zaupno] niso bili evidentirani v spisu zadeve.
- 198 Ne glede na razloge za tak položaj ni sporno, da ni tožeča stranka med upravnim postopkom, ki je privedel do sprejetja izpodbijanega sklepa, prejela nobene informacije o obstoju in obsegu teh razgovorov. Prav tako niso navedeni v opisu upravnega postopka v izpodbijanem sklepu.
- 199 V zvezi s tem zadostuje ugotovitev, da čeprav je seveda dovoljeno iz upravnega postopka izključiti elemente, ki nimajo nikakršne povezave z dejanskimi in pravnimi trditvami v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah in zato za preiskavo niso upoštevni, Komisija ne more sama odločiti, kateri elementi so koristni za obrambo zadevnega podjetja (sodbi z dne 7. januarja 2004, Aalborg Portland in drugi/Komisija, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, EU:C:2004:6, točka 126, in z dne 16. junija 2011, FMC Foret/Komisija, T-191/06, EU:T:2011:277, točka 306). S tega vidika je treba ugotoviti, da zapisa razgovorov, namenjenih zbiranju informacij v zvezi s predmetom preiskave, ki torej spadajo na področje uporabe člena 19 Uredbe št. 1/2003, kot so zadevni razgovori, ni mogoče izključiti iz spisa zadeve.

200 Čeprav Komisija trdi, da je do nepredložitve teh informacij ali zapiskov tožeči stranki prišlo zgolj „nenamerno“ in da jih je predložila, takoj ko je to po prošnji tožeče stranke z dne 25. januarja 2018 opazila, take okoliščine iz obdobja po sprejetju izpodbijanega sklepa ne morejo odpraviti postopkovne nepravilnosti Komisije. Po eni strani namreč zapiski, ki jih je Komisija predložila tožeči stranki, ker so pomanjkljivi, ne odpravljajo neobstoja zapisa v smislu člena 19 Uredbe št. 1/2003, saj v njih niso navedene informacije, zbrane med zadevnimi razgovori. Po drugi strani je treba opozoriti, da poznejša seznanitev, to je po sprejetju sklepa, z nekaterimi elementi, ki bi morali biti vključeni v spis zadeve, podjetja ne postavi nujno v položaj, v katerem bi bilo, če bi se lahko na te elemente oprlo pri predložitvi pisnih in ustnih pripomb Komisiji (glej v tem smislu sodbo z dne 25. oktobra 2011, Solvay/Komisija, C-109/10 P, EU:C:2011:686, točka 56).

201 Iz vsega navedenega izhaja, da Komisija v zvezi s sestankom z [zaupno] in telefonskimi konferencami z [zaupno], [zaupno] in [zaupno] ni izpolnila obveznosti zapisa, ki izhajajo iz člena 19 Uredbe št. 1/2003, ter posledično vključitve zapisa navedenih razgovorov v spis zadeve.

3) Kršitev pravice do obrambe

202 V zvezi s posledicami, ki jih je treba izpeljati iz ugotovitve iz točke 201 zgoraj, je treba v skladu s sodno prakso, navedeno v točkah 160 in 161 zgoraj, opredeliti, ali je tožeča stranka ob upoštevanju posebnih dejanskih in pravnih okoliščin te zadeve zadostno dokazala, da bi lahko, če navedene postopkovne nepravilnosti ne bi bilo, bolje zagotovila svojo obrambo.

203 Za začetek je treba ugotoviti, da je tožeča stranka ob upoštevanju identitete zadevnih tretjih oseb, vsebine zapiskov, ki jih je predložila Komisija, in vsebine izpodbijanega sklepa izpostavila, da bi lahko te tretje osebe zagotovile informacije, ki bi ji lahko pomagale pri obrambi, zlasti glede opredelitve upoštevnega trga, razmerja moči na njem in prevladujočega položaja, učinka izrinjenja in povečanja učinkovitosti. Za to je pri Splošnem sodišču predložila prilogo k tožbi (priloga A.9.7), katere namen je bil pojasniti vidike, o katerih bi se lahko razpravljalo na navedenih razgovorih, in kako bi ji lahko ti elementi pomagali pri obrambi. Komisija, ki je sicer predhodno izpodbijala dopustnost te priloge, je njeno vsebino zavrnila v eni od prilog k odgovoru na tožbo (priloga B.5). Stranki sta nato nadaljevali izmenjave v zvezi s tem v prilogi k repliki (priloga C.12) in prilogi k dupliki (priloga D.9).

204 Na prvem mestu je treba opozoriti, da se v izpodbijanem sklepu tožeči stranki očita, da je s svojim ravnanjem v obliki plačil za ekskluzivnost zmanjšala spodbude družbi Apple, da bi se preusmerila k njenim konkurentom na trgu naborov čipov LTE (oddelka 11.4.1 in 11.4.2 izpodbijanega sklepa). V zvezi z zadnjenavedenim vidikom Komisija izrecno napotuje na [zaupno] in navaja tudi [zaupno].

205 Tako so bile tretje osebe, ki jih je Komisija zaslišala med zadevnimi razgovori, dva konkurenta tožeče stranke, ki sta bila po lastnih navedbah zaradi njenega ravnanja izrinjena ([zaupno] in [zaupno]), ter dva OEM, ki sta se oskrbovala z nabori čipov LTE, torej konkurenta stranke tožeče stranke, ki je prejela zadevna plačila ([zaupno] in [zaupno]).

206 Na drugem mestu po eni strani ni sporno, da tožeča stranka – enako kot Splošno sodišče – nima na voljo nobenega natančnega indika o informacijah, ki jih je Komisija zbrala med zadevnimi razgovori, čeprav so se ti nanašali na predmet preiskave, ki je privedla do sprejetja izpodbijanega sklepa, in – kot je bilo pravkar navedeno – sta bila med zadevnimi tretjimi osebami konkurenta tožeče stranke, ki sta bila po lastnih navedbah zaradi njenega ravnanja izrinjena, med njima zlasti [zaupno], to je [zaupno].

- 207 Nobeden od dokumentov iz spisa zadeve, ki se nanaša na navedene razgovore, namreč ne omogoča, da bi z gotovostjo rekonstruirali natančne informacije v zvezi s predmetom preiskave, ki so jih predložile zadevne tretje osebe med temi razgovori, in v kolikšnem obsegu bi bila lahko njihova vsebina razbremenilen, obremenilen ali celo nevtralen element.
- 208 Kar v zvezi s tem zadeva telefonske konference z [zaupno], [zaupno] in [zaupno], je špekulativno trditi – kot je to storila Komisija – da naj bi bilo „verjetno“, da so bile informacije, ki so jih predložile te tretje osebe, podobne tistim, predloženim v njihovih odgovorih na nekatere zahteve za informacije, in da naj torej ne bi vključevale nobenega potencialnega razbremenilnega elementa. Najprej, zapiski zadevnih razgovorov ne vsebujejo nobenega napotila na noben drug dokument, vključno z odgovori, danimi na zahteve za informacije. Torej njihove vsebine ni mogoče rekonstruirati na podlagi drugih virov iz spisa zadeve. Dalje, iz okoliščine, da so te tretje osebe približno tri leta po navedenih razgovorih in po sprejetju izpodbijanega sklepa z elektronskim sporočilom Komisiji potrdile – potem ko jim je ta poslala prošnjo, da bi odgovorila na prošnjo tožeče stranke z dne 25. januarja 2018 – da se vsebina teh razgovorov „odraža“ v njihovih odgovorih na nekatere zahteve za informacije, še ni mogoče izpeljati nobene gotove ugotovitve glede vsebine teh razprav, še zlasti glede natančne narave informacij, predloženih o obravnavnih temah.
- 209 Glede sestanka z [zaupno], v nasprotju s tem, na kar napeljuje Komisija, predstavitev, ki jo je imela ta tretja oseba na navedenem sestanku, nikakor ne izključuje možnosti, da so se v razpravah obravnavali še drugi vidiki poleg tistih, navedenih v tej predstavitvi, saj ta v zapisku sestanka ni omenjena, vsebinsko pa se s temami, navedenimi v tem zapisku, ujema samo ena od njenih strani. Pa tudi če bi bilo mogoče šteti, da predstavitev [zaupno] izčrpno odraža vsebino tega sestanka in da je zato mogoče izključiti, da je ta tretja oseba lahko predložila elemente, koristne za obrambo tožeče stranke, to ne bi vplivalo na ugotovitve v zvezi z razgovori z [zaupno], [zaupno] in [zaupno].
- 210 Vendar je mogoče po drugi strani ob upoštevanju okoliščin, na katere je bilo opozorjeno v točkah 204 in 205 zgoraj, iz več elementov, ki jih je v razpravah predložila tožeča stranka, razbrati *prima facie* dokaz v podporo njeni hipotezi, da bi ji lahko informacije, ki so si jih morda izmenjali Komisija ter [zaupno], [zaupno], [zaupno] in [zaupno] med zadevnimi razgovori, omogočile, da bi si zagotovila boljšo obrambo.
- 211 Najprej, kot je razvidno iz zapiskov in predstavitve, ki jih je predložila tožeča stranka, ni sporno, da so se vsi navedeni razgovori v okviru preiskave, ki je privedla do sprejetja izpodbijanega sklepa, nanašali na trg naborov čipov, na položaj tožeče stranke na tem trgu ali na njene poslovne prakse na njem. Natančneje, iz zapiskov dveh od navedenih razgovorov, to je razgovora z [zaupno] in razgovora z [zaupno], izrecno izhaja, da so se razprave med Komisijo in tema tretjima osebama nanašale na poslovne prakse tožeče stranke. Čeprav v zapiskih preostalih dveh razgovorov ni napoteno na poslovne prakse tožeče stranke, je malo verjetno, da ni želela Komisija med razgovorom, ki ga je imela z [zaupno] istega dne kot razgovor z [zaupno], zbrati informacije o poslovnih praksah tožeče stranke, na katere se je nanašala njena preiskava, tudi pri enem od konkurentov, ki so bili po lastnih navedbah izrinjeni. Kot je poleg tega razvidno iz predstavitve, ki jo je Komisija predložila tožeči stranki, se je sestanek z [zaupno] prav tako nanašal na poslovne prakse tožeče stranke na trgu naborov čipov. Pa tudi če bi ta tretja oseba predložila informacije v zvezi z [zaupno], je prav tako malo verjetno, da Komisija ni želela zbrati informacij o praksah tožeče stranke, na katere se je nanašala njena preiskava.

- 212 Kot torej trdi tožeča stranka, je treba v takih okoliščinah šteti, da bi bile lahko informacije, ki jih je Komisija zbrala med razgovori pri teh tretjih osebah, še zlasti pri konkurentih, ki so bili po lastnih navedbah izrinjeni, upoštevne za njeno obrambo.
- 213 Dalje, podredno je treba ugotoviti, da je tožeča stranka v preglednicah iz priloge A.9.7 ob upoštevanju vsebine izpodbijanega sklepa in posebnih okoliščin te zadeve poudarila, da bi lahko Komisija z zadevnimi tretjimi osebami razpravljala o nekaterih točno določenih vidikih.
- 214 V zvezi s tem je treba uvodoma ugotoviti, da v nasprotju s trditvijo Komisije priloge A.9.7 k tožbi, ki jo je predložila tožeča stranka, ni mogoče obravnavati kot nedopustno. Njen namen je namreč shematsko, to je v obliki preglednic, podpreti trditve, predložene v tožbi v zvezi z vsakim od zadevnih razgovorov glede na vsebino vsakega zapiska. Poleg tega je zaradi obsežnosti izmenjav v zvezi s tem med strankama, ki so zajete v preglednicah, predloženih v prilogi B.5 k odgovoru na tožbo, prilogi C.12 k repliki in prilogi D.9 k dupliki, ki skupaj štejejo precej strani, smiselno, da so bile take preglednice predložene kot priloge, ne pa vključene v samo besedilo glavnih pisanj.
- 215 V obravnavani zadevi se pojasnila, ki jih je predložila tožeča stranka, nanašajo na nekatere vidike, za katere meni, da so upoštevni za njeno obrambo.
- 216 Prvič, tožeča stranka je izpostavila, da bi se lahko telefonska konferenca z [zaupno] zlasti nanašala na sposobnost [zaupno] oskrbovanja družbe Apple z nabori čipov LTE za naprave iPhone in iPad v zadevnem obdobju, na razloge in upoštevnost neobstoja konkurenčnih integriranih naborov čipov LTE [zaupno], na naravo in obseg potrebnih naložb za izpolnitev zahtev družbe Apple in s tem povezano pogodbeno varstvo ter na [zaupno], pa tudi na morebiten neobstoj ugovorov od [zaupno] glede zadevnih sporazumov ali pritožbe [zaupno], kar naj bi bil razbremenilni element. Po navedbah tožeče stranke naj bi bila, ker je bil [zaupno] v skladu z izpodbijanim sklepom [zaupno], kakršna koli navedba, ki jo je predložila [zaupno], gotovo upoštevna za obrambo tožeče stranke.
- 217 Drugič, tožeča stranka je izpostavila, da bi se telefonska konferenca z [zaupno] lahko nanašala zlasti na primerjalne značilnosti njenih naborov čipov LTE ter naborov tovrstnih čipov [zaupno] in [zaupno], na zahteve družbe Apple v odnosu do potencialnih dobaviteljev, na naravo in obseg posebnih naložb, potrebnih za družbo Apple, in s tem povezano pogodbeno varstvo ter na dinamike trga in razloge za [zaupno]. Tožeča stranka meni, da bi bila – ker je družba Apple v skladu z izpodbijanim sklepom na nabore čipov LTE [zaupno] gledala kot na potencialne konkurenčne alternative naborom čipov tožeče stranke za nekatere modele naprav iPad – kakršna koli navedba, ki jo je predložila [zaupno], gotovo upoštevna za obrambo tožeče stranke.
- 218 Tretjič, tožeča stranka je izpostavila, da bi se lahko sestanek z [zaupno] in telefonska konferenca z [zaupno] nanašala zlasti na zahteve, ki jih je imela družba Apple do svojih dobaviteljev, v primerjavi z zahtevami drugih OEM ter na primerjalne značilnosti naborov čipov tožeče stranke in njenih konkurentov.
- 219 Komisija je, da bi zavrnila trditve tožeče stranke, v prilogi B.5 k odgovoru na tožbo navedla, da odgovori [zaupno] na zahteve za informacije [zaupno] in [zaupno] potrjujejo, da naj ne bi zapisek telefonske konference z [zaupno] razkril nobenega razbremenilnega elementa glede vidikov, ki jih je navedla tožeča stranka, saj naj ne bi navedeni odgovori [zaupno] vsebovali nobene informacije v zvezi s temi vidiki. Komisija je razlogovala enako, kar se tiče vidikov, ki jih je tožeča stranka navedla v zvezi z [zaupno], pri čemer se je oprla na odgovore te tretje osebe na zahteve za informacije [zaupno] in [zaupno], kar se tiče vidikov, ki jih je tožeča stranka navedla v zvezi z [

zaupno], pri čemer se je oprla na predstavitev, ki jo je imela ta tretja oseba na zadevnem sestanku, ter kar se tiče vidikov, ki jih je tožeča stranka navedla v zvezi z *[zaupno]*, pri čemer se je oprla na odgovore te tretje osebe na zahteve za informacije *[zaupno]* in *[zaupno]* ter *[zaupno]*.

- 220 Kolikor Komisija napotuje na odgovore *[zaupno]*, *[zaupno]* in *[zaupno]* na zahteve za informacije in na predstavitev *[zaupno]* v podporo trditvi, da naj ta tretja oseba ne bi navedla razbremenilnih elementov, je mogoče že takoj ugotoviti, da je treba take trditve zavrniti iz razlogov, navedenih v točkah 208 in 209 zgoraj.
- 221 Nasprotno, v nasprotju s tem, na kar napeljuje Komisija, je v posebnih okoliščinah te zadeve namen pojasnil, ki jih je tožeča stranka navedla v prilogi k tožbi, konkretno dokazati, da bi se lahko razgovori, ki jih je Komisija imela z zadevnimi tretjimi osebami, nanašali na elemente, kot so tisti, navedeni v točkah od 216 do 218 zgoraj, ki bi lahko tožeči stranki, če bi bilo to primerno, pomagali pri boljši obrambi zlasti v zvezi z učinki in utemeljitvami njenega ravnanja na trgu naborov čipov LTE.
- 222 Nazadnje in še bolj podredno, kot navaja Komisija, je treba ugotoviti, da se je ta institucija v oddelkih 11.4.1 in 11.4.2 izpodbijanega sklepa poleg informacij, ki jih je predložila sama tožeča stranka, sklicevala zgolj na informacije in dokumente, ki jih je predložila družba Apple. Nasprotno, v navedenih oddelkih izpodbijanega sklepa se ni sklicevala na noben element, ki bi ga predložili *[zaupno]*, *[zaupno]*, *[zaupno]* in *[zaupno]* ter zlasti konkurenti, ki so sami navedli, da jih je tožeča stranka izrinila. Informacije, ki so jih predložile nekatere od teh tretjih oseb (*[zaupno]*, *[zaupno]* in *[zaupno]*), so namreč navedene zgolj v pododdelku 11.4.4 izpodbijanega sklepa (točke 475, 476 in 478 obrazložitve) v podporo hipotezi, da naj bi bila družba Apple „zanimiva stranka“.
- 223 Vendar taka ugotovitev v posebnih okoliščinah te zadeve še zdaleč ne privede do izključitve vpliva na pravice tožeče stranke do obrambe, ampak – kot v bistvu trdi tožeča stranka – nakazuje na to, da bi se lahko seznanjenost z vsebino zadevnih razgovorov izkazala za koristno za njeno obrambo. Če bi bila tožeča stranka seznanjena z okoliščino, da naj navedene tretje osebe in zlasti njeni konkurenti, ki so bili po lastnih navedbah zaradi njenega ravnanja izrinjeni (*[zaupno]* in *[zaupno]*), med zaslišanji v okviru upravnega postopka, ki je privedel do sprejetja izpodbijanega sklepa, ne bi navedle nobenega obremenilnega elementa, s katerim bi bilo mogoče podpreti učinek izrinjenja iz očitkov Komisije, bi namreč lahko ravnanje, ki se ji je očitalo, predstavila z drugačnega zornega kota in drugače podkrepila svojo obrambo.
- 224 Iz vsega navedenega izhaja, da je Komisija ob upoštevanju posebnih dejanskih in pravnih okoliščin te zadeve, ker ni pripravila ustreznih zapisov zadevnih razgovorov in ker tožeča stranka ali njeni zastopniki niso prejeli nobene informacije niti o tem, da so obstajali, oziroma so tako informacijo prejeli šele po sprejetju izpodbijanega sklepa in pred vložitvijo te tožbe, kršila pravico tožeče stranke do obrambe. Elementi, ki jih je v razpravah predložila tožeča stranka, namreč nakazujejo, da bi lahko razgovori z *[zaupno]* in *[zaupno]*, to je dvema konkurentoma tožeče stranke, ki sta bila po lastnih navedbah izrinjena, ter z *[zaupno]* in *[zaupno]*, to je OEM, ki sta se oskrbovala z nabori čipov LTE, vsebovali bistvene informacije za nadaljnji postopek, ki bi bile za tožečo stranko lahko upoštevne in bi ji omogočile, da bi lahko boljše zagotovila svojo obrambo.
- 225 Ob upoštevanju te kršitve pravice tožeče stranke do obrambe je treba sprejeti tretji del prvega tožbenega razloga v delu, v katerem se nanaša na sestanek z *[zaupno]* ter telefonske konference z *[zaupno]*, *[zaupno]* in *[zaupno]*, za katere so bile tožeči stranki informacije predložene pred vložitvijo te tožbe.

226 V okoliščinah obravnavane zadeve je treba preučitev tega dela nadaljevati v zvezi s sestankom in telefonsko konferenco s tretjo osebo, za katere so bile tožeči stranki informacije predložene med tem postopkom v odgovor na trditve, ki temeljijo na dodatnih dokazih z dne 26. julija 2019.

b) Telefonska konferenca in sestanek s tretjo osebo, za katera so bile tožeči stranki informacije predložene med tem postopkom v odgovor na trditve, ki temeljijo na dodatnih dokazih z dne 26. julija 2019

1) Povzetek ozadja

- 227 Iz elementov, predloženih v razpravah, je razvidno, da je tožeča stranka po odgovoru Komisije z dne 2. marca 2018, s katerim so bile tožeči stranki predložene informacije o obstoju sestanka z [zaupno] ter telefonskih konferenc z [zaupno], [zaupno] in [zaupno], z dopisom z dne 5. marca 2018 Komisijo pozvala, naj ji potrdi, da se ni formalno ali neformalno srečala z [zaupno]. Komisija je v elektronskem sporočilu z dne 13. marca 2018 ponovila, da je na podlagi prošnje tožeče stranke z dne 25. januarja 2018 preverila, ali je nenamerno ni obvestila o „katerem koli sestanku ali razgovoru“, ki je potekal „v okviru zadeve AT.40220“, ter da ji je informacije v zvezi s tem iz razlogov dobrega upravljanja predložila v elektronskem sporočilu z dne 2. marca 2018. K temu je dodala, da glede na to, da je bil izpodbijani sklep že sprejet, na tovrstna vprašanja ne bo več odgovarjala.
- 228 Odgovora Komisije tožeči stranki z dne 2. in 13. marca 2018 sta lahko ustvarila vtis, da so bile navedbe, predložene v zvezi s sestanki ali telefonskimi konferencami s tretjimi osebami, izčrpne ter da torej Komisija ni imela sestankov ali telefonskih konferenc z [zaupno], ampak zgolj z [zaupno], [zaupno], [zaupno] in [zaupno].
- 229 Vendar je tožeča stranka v tožbi kljub temu trdila, da nima na voljo nobenega izrecnega indika, ki bi potrjeval ali zanikal obstoj in obseg morebitnih sestankov ali telefonskih konferenc med Komisijo in [zaupno].
- 230 Komisija ni niti v odgovoru na tožbo niti v dupliki niti zavrnila niti potrdila obstoja takih sestankov ali telefonskih konferenc.
- 231 Komisija je šele po tem, ko je tožeča stranka predložila dodatne dokaze z dne 26. julija 2019, v okviru svojih stališč z dne 30. oktobra 2019 o navedenih dokazih navedla, da je dne [zaupno] imela telefonsko konferenco z [zaupno], dne [zaupno] pa sestanek z [zaupno], pri čemer je izrecno navedla, da nima niti zapiskov niti zapisnikov te telefonske konference in tega sestanka.
- 232 Ker pa je Komisija kljub vsemu navedla, da je pripravljena predložiti več informacij o ozadju telefonske konference z [zaupno] z dne [zaupno] v okviru pripravljanih ukrepov, je Splošno sodišče sprejelo take ukrepe, da bi pridobilo te informacije. Na podlagi obravnave odgovora Komisije na te pripravljalne ukrepe se je postopek razvijal, kot je povzeto v točkah od 78 do 92 zgoraj.
- 233 V zvezi s tem je treba po eni strani ugotoviti, da sta telefonska konferenca in sestanek z [zaupno] potekala pred obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah in po pošiljanju prvih zahtev za informacije iz točke 15 zgoraj. Kot je po drugi strani razvidno iz izpodbijanega sklepa, je ta tretja oseba [zaupno] in je odgovorila na nekatere od navedenih zahtev za informacije.

234 Vendar ima [zaupno] v okviru izpodbijanega sklepa poseben položaj. Več elementov namreč kaže na pomen te tretje osebe v splošni sistematiki izpodbijanega sklepa: [zaupno]. Poleg tega na postopkovni ravni ta tretja oseba [zaupno].

2) Obstoje postopkovne nepravilnosti

235 Tožeča stranka v okviru svojih trditev meni, da Komisija ni izpolnila svojih obveznosti, da jo o navedeni telefonski konferenci in navedenem sestanku obvesti ter da o njej sestavi zapiske.

236 Komisija je, ko njun obstoj še ni bil potrjen (v fazi odgovora na tožbo in duplike), trdila, da tožeča stranka ni dokazala, da bi bile take informacije upoštevne. Ko je nato priznala njihov obstoj (v fazi stališč o dodatnih dokazih z dne 26. julija 2019), je po eni strani trdila, da tožeča stranka ni dokazala, da je bil obžalovanja vreden neobstoje zapisov telefonske konference z dne [zaupno] zanj škodljiv, po drugi strani pa še, da se je sestanek z dne [zaupno] prej kot na zadevo AT.40220 nanašal na splošne vidike.

237 Kar uvodoma zadeva zapiske zadevne telefonske konference in zadevnega sestanka, ni sporno – kot je Komisija priznala v stališčih o dodatnih dokazih z dne 26. julija 2019 – da ni sestavila nobenega zapiska niti za telefonsko konferenco z dne [zaupno] niti za sestanek z dne [zaupno]. Komisija poleg tega še priznava, da neobstoje zapisov telefonske konference z dne [zaupno] pomeni obžalovanja vredno neizpolnitev obveznosti z njene strani.

238 Če bi bilo treba trditve Komisije razumeti v smislu, da z njimi napeljuje na to, da se za zadevno telefonsko konferenco in zadevni sestanek niso uporabljale obveznosti zapisa, ki izhajajo iz člena 19(1) Uredbe št. 1/2003, na katere se je sklicevala tožeča stranka v tožbi, vsekakor zadostuje ugotovitev, da je iz elementov, predloženih v razpravah, razvidno, da sta bili tako telefonska konferenca z dne [zaupno] kot sestanek z dne [zaupno] – poleg dejstva, da sta potekala po tem, ko je Komisija avgusta 2014 začela preiskavo (točka 8 obrazložitve izpodbijanega sklepa), in zlasti po pošiljanju prvih zahtev za informacije iz točke 15 zgoraj – namenjena zbiranju informacij v zvezi s predmetom preiskave, ki je privedla do sprejetja izpodbijanega sklepa.

239 Kar po eni strani zadeva telefonsko konferenco z [zaupno] z dne [zaupno], nezaupna različica dokumenta, ki vsebuje vpis te telefonske konference na elektronski koledar in jo je Komisija predložila 26. aprila 2021 v odgovor na pripravljalni ukrep z dne 12. oktobra 2020, v polju v zvezi z njenim „predmetom“ vsebuje napotilo na ime upravnega postopka, ki je privedel do sprejetja izpodbijanega sklepa, to je „Sapphire“. Poleg tega je Komisija v stališčih o dodatnih dokazih z dne 26. julija 2019 in nezaupni različici akta z dne 19. novembra 2020 tudi sama pojasnila, da je bila navedena telefonska konferenca namenjena zbiranju informacij o opredelitvi trga in o dinamikah trga, na katerega se je nanašal ta postopek, da bi si tako ustvarila osnovni pregled tega trga in pripravila koristna vprašanja za vključitev v zahteve za informacije. Iz tega izhaja, da je bila navedena telefonska konferenca namenjena zbiranju informacij v zvezi s predmetom preiskave, ki je privedla do sprejetja izpodbijanega sklepa.

240 Kar po drugi strani zadeva sestanek z [zaupno] z dne [zaupno], je Komisija navedla, da je bil namenjen obravnavi splošnih vidikov konkurenčnega prava in praks tožeče stranke na področju patentov. Izmenjana elektronska sporočila v zvezi s pripravo tega sestanka, ki jih je Komisija predložila v odgovor na ukrepe procesnega vodstva z dne 8. oktobra 2020, dejansko potrjujejo, da je [zaupno] prosila za njegovo izpeljavo, da bi se na njem razpravljalo o „aktualnih vprašanjih konkurence in intelektualne lastnine“. Vendar ta navedba nikakor ne izključuje možnosti, da se je razpravljalo o predmetu preiskave, ki je privedla do sprejetja izpodbijanega sklepa. Tudi sama

Komisija je pojasnila, da je [zaupno] na tem sestanku trdila, da bi bilo treba nekatere prakse tožeče stranke s področja intelektualne lastnine zajeti z navedeno preiskavo. Ker je tretja oseba torej izrecno omenila obseg preiskave, ki je privedla do sprejetja izpodbijanega sklepa, da bi ga razširila, je treba ugotoviti, da se je tudi ta sestanek v celoti ali delno nanašal na informacije v zvezi s predmetom navedene preiskave.

- 241 Zadnjenavedena ugotovitev je poleg tega podprta z dodatnimi dokazi z dne 26. julija 2019.
- 242 V prvi predstavitvi [zaupno] z dne [zaupno] v zvezi s tožečo stranko, ki je bila pripravljena pred sestankom z dne [zaupno] in jo je tožeča stranka predložila v okviru dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019, je izrecno navedeno, da je [zaupno] načrtovala sestanek s Komisijo v tednu [zaupno] o njenih preiskavah v zvezi s tožečo stranko, kar se tiče, na eni strani, „rabatov za zvestobo“, to je spodbud, ki jih je ponujala strankam za to, da so kupovale izključno njene nabore čipov, in, na drugi strani, [zaupno]. V isti predstavitvi je bilo v zvezi z navedenimi „rabati za zvestobo“ navedeno, da [zaupno], in postavljeno vprašanje, ali [zaupno]. Poleg tega je vsebovala stran v zvezi z [zaupno], na kateri je bilo navedeno, da [zaupno].
- 243 V drugi predstavitvi [zaupno] z dne [zaupno] v zvezi s tožečo stranko, ki je bila pripravljena po sestanku z dne [zaupno] in jo je tožeča stranka predložila v okviru dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019, je bilo po eni strani povzeto, kako poteka preiskava Komisije, pri čemer je bilo navedeno, da bo kmalu poslano obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in da se je Komisija dne [zaupno] srečala s tožečo stranko, da se je ta preiskava nanašala na rabate za zvestobo in pogoje za ekskluzivnost, da je bila [zaupno] in da je bil [zaupno]. Po drugi strani je bilo v navedeni predstavitvi, potem ko je bilo opisano [zaupno], navedeno, da je bilo več [zaupno], to je [zaupno], v skladu s katerimi [zaupno], in da je bila verjetna visoka globa v znesku približno milijarde USD.
- 244 Ti predstavitvi [zaupno], pripravljeni pred sestankom, ki ga je imela ta tretja oseba s Komisijo dne [zaupno], in po njem, le še potrjujeta ugotovitev, da sta Komisija in navedena tretja oseba na tem sestanku razpravljali o informacijah v zvezi s predmetom preiskave, ki je privedla do sprejetja izpodbijanega sklepa.
- 245 Ker sta bila torej telefonska konferenca in sestanek z [zaupno] namenjena zbiranju informacij v zvezi s predmetom preiskave, ki je privedla do sprejetja izpodbijanega sklepa, kar se zlasti tiče dinamike trga, obsega preiskave in celo nekaterih trditev, ki jih je tožeča stranka uporabila pri obrambi, spadata na področje uporabe člena 19 Uredbe št. 1/2003.
- 246 Kot je bilo navedeno v točki 237 zgoraj, v obravnavani zadevi ni sporno, da Komisija ni pripravila nikakršnega zapisa zadevnih razgovorov.
- 247 Poleg tega je taka neizpolnitev obveznosti težko v skladu z dokumenti, ki jih je je tožeča stranka predložila v okviru dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019 in iz katerih je razvidno, da je, nasprotno, tretja oseba, s katero se je Komisija srečala, najprej pripravila in nato zagotovila interno spremljanje sestanka z dne [zaupno] (glej točki 242 in 243 zgoraj), kar potrjuje njegovo pomembnost v okviru preiskave, ki je privedla do sprejetja izpodbijanega sklepa.
- 248 Iz tega sledi, da Komisija v nasprotju s členom 19 Uredbe št. 1/2003 ni ustrezno zapisala razgovorov, ki jih je imela z [zaupno].

- 249 Poleg tega – ker tožeča stranka še trdi, da je Komisija o zadevnih razgovorih ni obvestila – je treba opozoriti, da ta institucija med upravnim postopkom, ki je privedel do sprejetja izpodbijanega sklepa, dejansko ni navedla razgovorov, ki jih je imela z [zaupno]. Kot pa je razvidno iz točke 199 zgoraj, Komisija ne bi smela v spis zadeve ne vključiti zapisa razgovorov, kakršni so bili tisti, ki jih je imela z [zaupno].
- 250 Dalje, navedene kršitve ni mogoče odpraviti že samo s tem, da je Komisija nekatere informacije o razgovorih, ki jih je imela z [zaupno], predložila v tem postopku. Niti cilj niti posledica sodnega nadzora tožbenih razlogov, ki ga opravi Splošno sodišče, namreč ni nadomestitev celovite preiskave zadeve v okviru upravnega postopka (glej v tem smislu sodbo z dne 25. oktobra 2011, Solvay/Komisija, C-109/10 P, EU:C:2011:686, točka 56). Poleg tega Komisija po eni strani v okviru tega postopka ni predložila nobenega zapisa, v katerem bi bile navedene informacije, ki jih je zbrala med zadevnima razgovoroma. Po drugi strani, kot izhaja iz sodne prakse, navedene v točki 200 zgoraj, podjetja, ki je vložilo tožbo zoper sklep Komisije, poznejša seznanitev z nekaterimi elementi, ki bi morali biti vključeni v spis zadeve, ne postavi v položaj, v katerem bi bilo, če bi se lahko na te elemente oprlo pri predložitvi pisnih in ustnih stališč tej instituciji.
- 251 Iz vsega navedenega izhaja, da Komisija v zvezi s telefonsko konferenco in sestankom z [zaupno] ni izpolnila obveznosti zapisa, ki izhajajo iz člena 19 Uredbe št. 1/2003, ter posledično vključitve zapisa navedenih razgovorov v spis zadeve.

3) Kršitev pravice do obrambe

- 252 V zvezi s posledicami, ki jih je treba izpeljati iz ugotovitve iz točke 251 zgoraj, je treba v skladu s sodno prakso, navedeno v točkah 160 in 161 zgoraj, opredeliti, ali je tožeča stranka ob upoštevanju posebnih dejanskih in pravnih okoliščin te zadeve zadostno dokazala, da bi lahko, če navedene postopkovne nepravilnosti ne bi bilo, bolje zagotovila svojo obrambo.
- 253 Za to je treba najprej ugotoviti, da je tožeča stranka navedla, da bi bilo glede na identiteto te tretje osebe in vsebino izpodbijanega sklepa za njeno obrambo gotovo upoštevno vedeti, kaj si je Komisija izmenjala z njo. Natančneje, tožeča stranka je izpostavila, da bi ji ustrezni zapiski teh razgovorov pomagali pri več vidikih obrambe, pri čemer je pojasnila v zvezi s tem predložila v prilogi A.9.7 k tožbi. Po njenem mnenju zgolj zato, ker ji ta tretja oseba ni bila naklonjena, še ni izključeno, da bi lahko predložila informacije, koristne za njeno obrambo, in sicer bodisi ker bi bile te informacije lahko razbremenilne bodisi ker bi bile lahko obremenilne, vendar nepopolne ali nepravilne.
- 254 Na prvem mestu je treba opozoriti, da se v izpodbijanem sklepu tožeči stranki očita, da je zmanjšala spodbude družbi Apple, da bi se preusmerila k njenim konkurentom na trgu naborov čipov LTE (točka 204 zgoraj).
- 255 Torej tretja oseba, ki jo je Komisija zaslišala v okviru obeh zadevnih razgovorov [zaupno]. Poleg tega na postopkovni ravni ta tretja oseba [zaupno].
- 256 Na drugem mestu po eni strani ni sporno, da tožeča stranka – enako kot Splošno sodišče – nima na voljo nobenega natančnega indica o informacijah, ki jih je Komisija zbrala med zadevnimi razgovori, čeprav so se ti nanašali na predmet preiskave, ki je privedla do sprejetja izpodbijanega sklepa, in – kot je bilo pravkar navedeno – je bila zadevna tretja oseba [zaupno].

- 257 Nobeden od dokumentov iz spisa zadeve, ki se nanaša na navedene razgovore, namreč ne omogoča, da bi z gotovostjo rekonstruirali informacije v zvezi s predmetom preiskave, ki jih je predložila zadevna tretja oseba med temi razgovori, in v kolikšnem obsegu bi bila lahko njihova vsebina razbremenilen, obremenilen ali celo nevtralen element.
- 258 V zvezi s tem so trditve Komisije, da naj v zvezi s telefonsko konferenco z dne [zaupno] po eni strani ne bi bilo „verjetno“, da bi lahko [zaupno] predložila razbremenilne elemente, in da naj bi bilo po drugi strani „verjetno“, da so teme, ki so se obravnavale med to telefonsko konferenco, zajete z odgovori [zaupno] na zahteve za informacije, povsem špekulativne, saj se Komisija opira zgolj na predpostavke in ni mogla natančno navesti vsebine elementov, ki jih je med tem razgovorom predložila [zaupno].
- 259 Sprejeti ni mogoče niti trditve Komisije, da naj tožeča stranka Splošnemu sodišču ne bi predlagala, naj zasliši zaposlene pri [zaupno], ki so se udeležili navedene telefonske konference, in naj ne bi neposredno navezala stika s temi zaposlenimi zaradi potrditve, ali so predložili razbremenilne dokaze. Poleg tega, da se je tožeča stranka z dejanskim obstojem te telefonske konference seznanila šele v zelo pozni fazi tega postopka, in tega, da Komisija sploh ni navedla identitete zaposlenih ali zastopnikov [zaupno], ki so se je udeležili, je treba ugotoviti, da ni treba tožeči stranki – kakor tudi ne Splošnemu sodišču – opraviti razgovorov s tretjo osebo (ali z njenimi zaposlenimi ali zastopniki), ki jo je Komisija zaslišala v okviru preiskave, da bi tako poskusila naknadno ugotoviti, katere informacije naj bi predložili Komisiji, s čimer bi nadomestila to, da navedena institucija nima zapisa, saj je spoštovanje obveznosti, ki izhajajo iz člena 19 Uredbe št. 1/2003, naloženo Komisiji. Poleg tega v obravnavani zadevi tožeča stranka – kakor tudi Splošno sodišče – v nasprotju s položajem iz točk od 99 do 101 sodbe z dne 6. septembra 2017, Intel/Komisija (C-413/14 P, EU:C:2017:632), na katero se je sklicevala Komisija, nima nobenega dokumenta, ki bi ji omogočil rekonstrukcijo informacij, ki jih je predložila zadevna tretja oseba, saj je v navedeni zadevi tožeče podjetje med upravnim postopkom prejelo nezaupno različico internega zapiska, ki ga je Komisija pripravila v zvezi s spornim razgovorom, in naknadni dokument s pisnimi odgovori na ustna vprašanja, postavljena med navedenim razgovorom.
- 260 Vendar je mogoče po drugi strani ob upoštevanju okoliščin, na katere je bilo opozorjeno v točkah 254 in 255 zgoraj, iz več elementov, ki jih je med razpravami predložila tožeča stranka, razbrati *prima facie* dokaz v podporo njeni hipotezi, da bi ji lahko informacije, ki sta si jih morda izmenjala Komisija in [zaupno] med zadevnimi razgovori, omogočile, da bi si zagotovila boljšo obrambo.
- 261 Najprej, kot je navedla tožeča stranka v aktu, s katerim je predložila dodatne dokaze z dne 26. julija 2019, bi bila lahko seznanjenost z informacijami, ki jih je [zaupno] med telefonsko konferenco z dne [zaupno] predložila o opredelitvi trga, koristni za njeno obrambo. Kot je bilo namreč navedeno v točki 239 zgoraj, je tudi sama Komisija pojasnila, da je bila navedena telefonska konferenca namenjena razjasnitvi osnovnih pojmov o opredelitvi trga in o njegovih dinamikah, kar ji je omogočilo pripravo koristnih vprašanj za vključitev v drugi krog zahtev za informacije. Iz tega izhaja, da naj bi [zaupno] v zgodnji fazi postopka pripomogla k razjasnitvi osnovnih pojmov, na katerih so temeljila vprašanja, ki jih je Komisija postavila v zahtevah za informacije, ki so bile nato naslovljene na tožečo stranko, njene konkurente in njene stranke, ne da bi bilo mogoče opredeliti informacije, konkretno predložene v zvezi s tem, in ne da bi lahko tožeča stranka predložila pripombe o osnovnih pojmi, k razjasnitvi katerih naj bi [zaupno] pripomogla.

- 262 Dalje, tožeča stranka je v aktu, s katerim je predložila dodatne dokaze z dne 26. julija 2019, v bistvu trdila, da naj bi se izmenjava med Komisijo in [zaupno] nanašala na nekatere zaupne vidike preiskave, kar se tiče [zaupno]. Komisija je v stališčih o dodatnih dokazih z dne 26. julija 2019 navedla, da [zaupno] ni predložila zaupnih informacij, kar se tiče predvsem [zaupno] iz druge predstavitve [zaupno] z dne [zaupno] (glej točko 243 zgoraj). Vendar je treba tudi ne glede na zaupnost takih informacij ugotoviti, da bi lahko – ker naj bi se izmenjave med Komisijo in [zaupno] med razgovorom z dne [zaupno], ki je potekal pred navedeno predstavitvijo, nanašale na [zaupno] – seznanjenost z informacijami, ki jih je Komisija zbrala med takimi izmenjavami, tožeči stranki omogočila, da bi si boljše zagotovila obrambo.
- 263 Nazadnje, tožeča stranka je v prilogi A.9.7 k tožbi poudarila, da bi ji lahko zapiski razgovorov, ki jih je Komisija morda imela z [zaupno], pomagali pri obrambi, in sicer po eni strani pri dokazovanju, da zaradi zadevnih sporazumov ni bilo učinkov izrinjenja enako učinkovitih konkurentov in se je zaradi njiju povečala učinkovitost s pozitivnimi posledicami za konkurenco, po drugi strani pa bi imela na voljo več informacij o ugotovitvi Komisije, da bi, če zadevnih sporazumov ne bi bilo, [zaupno].
- 264 V zvezi s tem uvodoma ni mogoče sprejeti trditve Komisije v delu, v katerem z njimi izpodbija dopustnost navedene priloge v zvezi z razgovori z [zaupno]. Poleg dejstva, da je namen zadevne priloge podpreti trditve iz tožbe (točki 214 in 253 zgoraj), je treba opozoriti, da tožeča stranka glede razgovorov z [zaupno] v fazi tožbe ni imela nobene informacije o njihovem obstoju. Tako ji v posebnih okoliščinah obravnavane zadeve ni mogoče očitati, da je taka pojasnila predložila v prilogi k tožbi, s katero so bile podprte njene trditve v zvezi s sestanki in telefonskimi konferencami s tretjimi osebami.
- 265 Kot torej trdi tožeča stranka v navedeni prilogi, bi lahko Komisija glede na identiteto zadevne tretje osebe in vsebino izpodbijanega sklepa med zadevnimi razgovori dejansko zbrala informacije, koristne za njeno obrambo, in sicer o primerjalnih značilnostih njenih naborov čipov in naborov čipov njenih konkurentov, o zahtevah družbe Apple v primerjavi z zahtevami drugih OEM ali o možnosti družbe Apple, da bi se za vse svoje modele ali nekatere od njih oskrbovala pri njenih konkurentih. Poleg tega je Komisija v točki 322 obrazložitve izpodbijanega sklepa brez kakršnega koli pojasnila ali napotila ugotovila, da družba Apple med letoma 2011 in 2015 ni imela tehnične alternative za tožečo stranko, ki bi zadovoljila njene potrebe po naborih čipov LTE za naprave iPhone.
- 266 Iz vsega navedenega izhaja, da je Komisija ob upoštevanju posebnih dejanskih in pravnih okoliščin te zadeve, ker ni sestavila zapiskov zadevnih razgovorov in ker tožeča stranka ali njeni zastopniki niso prejeli nobene informacije niti o tem, da so obstajali, oziroma so tako informacijo prejeli šele med tem postopkom v odgovor na trditve, ki so temeljile na dodatnih dokazih z dne 26. julija 2019, kršila pravico tožeče stranke do obrambe. Elementi, ki jih je med razpravami predložila tožeča stranka, namreč nakazujejo, da bi lahko razgovori z [zaupno], to je [zaupno], vsebovali bistvene informacije za nadaljnji postopek, ki bi bile za tožečo stranko lahko upoštevne in bi ji omogočile, da bi lahko boljše zagotovila svojo obrambo.
- 267 Ob upoštevanju te kršitve pravice tožeče stranke do obrambe je treba sprejeti tretji del prvega tožbenega razloga v delu, v katerem se nanaša na telefonsko konferenco in sestanek z [zaupno], za katera so bile tožeči stranki informacije predložene med tem postopkom v odgovor na trditve, ki so temeljile na dodatnih dokazih z dne 26. julija 2019.

268 V okoliščinah obravnavane zadeve je treba preučitev tega dela nadaljevati tudi v zvezi s sestankom s tretjo osebo, za katerega so bile tožeči stranki informacije predložene med tem postopkom v odgovor na pripravljalne ukrepe z dne 12. oktobra 2020.

c) Sestanek s tretjo osebo, za katerega so bile tožeči stranki informacije predložene med tem postopkom v odgovor na pripravljalne ukrepe z dne 12. oktobra 2020

1) Povzetek ozadja

269 Iz elementov, predloženih v razpravah, je razvidno, da je Komisija v odgovor na pripravljalne ukrepe z dne 12. oktobra 2020, katerih namen je bil pridobiti več informacij o ozadju telefonske konference z [zaupno] z dne [zaupno], v zaupni različici akta z dne 19. novembra 2020 navedla sestanek s tretjo osebo obveščevalko, ki je zahtevala anonimnost, to je sestanek, ki je bil pripravljen na prošnjo te osebe ter je potekal, preden je Komisija začela preiskavo iz točke 5 zgoraj in zlasti preden je poslala zahteve za informacije iz točk 6 in 15 zgoraj.

270 Komisija je pri Splošnem sodišču predložila še vpis datuma tega sestanka na elektronski koledar in dve interni elektronski sporočili z v bistvu enako vsebino, ki sta se nanašali na navedeni sestanek (v nadaljevanju: interni elektronski sporočili).

271 Opozoriti je treba, da so bili z zaupno različico akta z dne 19. novembra 2020 seznanjeni zastopniki tožeče stranke, ki pa so se morali pred tem zavezati k zaupnosti, tudi v odnosu do tožeče stranke, medtem ko je bila ta seznanjena z nezaupno različico akta z dne 19. novembra 2020, ki ga je Komisija predložila 26. aprila 2021.

272 Tožeča stranka je po predložitvi teh dokumentov prek svojih zastopnikov, ki so podpisali zavezo o zaupnosti, v bistvu trdila, da bi morala Komisija pripraviti zapiske zadevnega sestanka in ji jih predložiti, kar naj bi izhajalo iz sodb z dne 6. septembra 2017, Intel/Komisija (C-413/14 P, EU:C:2017:632), saj naj bi bilo sicer poseženo v pravico do obrambe podjetja, na katero se preiskava nanaša. Vendar naj v obravnavani zadevi Komisija ne bi shranila zapisa zadevnega sestanka, čeprav naj bi ji bila nedvomno naložena obveznost priprave zapiskov in njihove predložitve obdolženemu podjetju. Tožeča stranka je prek svojih zastopnikov, ki so podpisali zavezo o zaupnosti, poudarila, da je pravica do vpogleda v spis del temeljnih procesnih pravic in jamstev, potrebnih za ustrezno uresničevanje njene pravice do obrambe, ter da naj bi v obravnavani zadevi utrpela škodo, ker Komisija ni pripravila zapiskov zadevnega sestanka in je njegov obstoj razkrila šele pred Splošnim sodiščem.

273 Komisija je odgovorila, da se obveznost zapisa iz člena 19 Uredbe št. 1/2003 za ta sestanek ne uporablja.

2) Obstoj postopkovne nepravilnosti

274 Uvodoma je iz elementov, predloženih v razpravah, razvidno in med strankama ni sporno, da Komisija v upravnem postopku, ki je privedel do sprejetja izpodbijanega sklepa, tožeče stranke ali njenih zastopnikov ni obvestila o obstoju – in še manj o vsebini – tega sestanka. Prav tako ni sporno, da nista bila niti vpis datuma sestanka na elektronski koledar niti interni elektronski sporočili, ki ju je Komisija predložila pri Splošnem sodišču, evidentirani v spisu zadeve.

- 275 Vendar je Komisija na obravnavi trdila, da je sestanek s tretjo osebo obveščevalko potekal, preden je opravila prvo preiskovalno dejanje, zato zanj niso veljale obveznosti zapisa iz člena 19 Uredbe št. 1/2003, kar naj bi potrjevali sodbi z dne 5. oktobra 2020, *Casino, Guichard-Perrachon in AMC/Komisija* (T-249/17, EU:T:2020:458; v pritožbenem postopku), in z dne 5. oktobra 2020, *Les Mousquetaires in ITM Entreprises/Komisija* (T-255/17, EU:T:2020:460; v pritožbenem postopku).
- 276 Po eni strani sicer drži – kot je poudarila Komisija na obravnavi – da je iz sodne prakse Splošnega sodišča iz točke 275 zgoraj razvidno, da obveznost zapisa iz člena 19 Uredbe št. 1/2003 ni naložena za razgovore, opravljene pred prvim preiskovalnim dejanjem (glej v tem smislu sodbo z dne 5. oktobra 2020, *Casino, Guichard-Perrachon in AMC/Komisija*, T-249/17, EU:T:2020:458, točki 193 in 195; v pritožbenem postopku).
- 277 Vendar je treba po drugi strani neodvisno od člena 19 Uredbe št. 1/2003 opozoriti – kot poudarja tožeča stranka, ki se opira na obveznost Komisije, da ji predloži zapiske, ki bi jih morala sestaviti med tem sestankom, in na pomen pravice do vpogleda v spis za uresničevanje njene pravice do obrambe (glej točko 272 zgoraj) – da mora Komisija spoštovati obveznosti, ki so ji naložene na podlagi pravice do vpogleda v spis zadeve (glej po analogiji sodbi z dne 25. oktobra 2005, *Groupe Danone/Komisija*, T-38/02, EU:T:2005:367, točka 67, in z dne 5. oktobra 2020, *HeidelbergCement in Schwenk Zement/Komisija*, T-380/17, EU:T:2020:471, točka 652 (neobjavljena)), pri čemer ta pravica izhaja iz načela spoštovanja pravice do obrambe (sodba z dne 7. januarja 2004, *Aalborg Portland in drugi/Komisija*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, EU:C:2004:6, točka 68).
- 278 V zvezi s tem je treba spomniti, da je namen pravice do vpogleda v spis v zadevah s področja konkurence omogočiti naslovnikom obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, da se seznanijo z dokazi iz spisa Komisije, tako da se lahko na podlagi teh dokazov učinkovito izjavijo o ugotovitvah, do katerih je prišla Komisija v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah (sodba z dne 30. septembra 2003, *Atlantic Container Line in drugi/Komisija*, T-191/98 in od T-212/98 do T-214/98, EU:T:2003:245, točka 334).
- 279 Natančneje, iz navedenih obveznosti izhaja, da mora Komisija, če namerava v sklepu uporabiti obremenilen dokaz, ki ga je ustno podala tretja oseba obveščevalka ali pritožnik, podjetjem, na katera je naslovljeno obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, omogočiti dostop do njega, pri čemer mora po potrebi za to sestaviti tudi pisni dokument, ki mora biti vključen v spis. Ni namreč mogoče sprejeti, da uporaba informacij, ki jih ustno podajo tretje osebe, posega v pravico do obrambe (glej v tem smislu sodbe z dne 30. septembra 2003, *Atlantic Container Line in drugi/Komisija*, T-191/98 in od T-212/98 do T-214/98, EU:T:2003:245, točka 352; z dne 25. oktobra 2005, *Groupe Danone/Komisija*, T-38/02, EU:T:2005:367, točka 67, in z dne 5. oktobra 2020, *HeidelbergCement in Schwenk Zement/Komisija*, T-380/17, EU:T:2020:471, točka 652 (neobjavljena)).
- 280 Poleg tega je tudi sama Komisija v okviru tega postopka zagovarjala hipotezo, da mora neodvisno od člena 19 Uredbe št. 1/2003 v skladu s sodno prakso, na katero je bilo opozorjeno v točki 279 zgoraj, sestaviti „kratke zapiske“ sestankov s tretjimi osebami, kadar ji predložijo obremenilne elemente, ki jih namerava uporabiti (glej točko 166 zgoraj).
- 281 Tako je bilo v obravnavani zadevi glede sestanka s tretjo osebo obveščevalko. Iz internih elektronskih sporočil, ki ju je Komisija predložila pri Splošnem sodišču, je namreč razvidno, da je tretja oseba obveščevalka navedla obremenilne trditve zoper tožečo stranko, ki so se v bistvu

ujemale s hipotezo, ki jo je Komisija sprejela ob koncu upravnega postopka, ki je privedel do sprejetja izpodbijanega sklepa, kot je izrecno navedena v naslovu pododdelka 11.4.1 tega sklepa in v besedilu točke 412 njegove obrazložitve, v kateri je navedeno, da so „plačila [tožeče stranke] za ekskluzivnost zmanjšala spodbude družbi Apple, da bi se preusmerila h konkurenčnim dobaviteljem na trgu naborov čipov LTE“.

- 282 Vendar ni v obravnavani zadevi Komisija v noben dokument, niti kratek, niti na noben drug nosilec zapisala elementov, ki naj bi jih tretja oseba obveščevalka predložila v zvezi z njenimi trditvami, niti odgovorov na morebitna vprašanja, ki bi ji jih postavila v zvezi s tem. Poleg tega niso taki elementi navedeni niti v internih elektronskih sporočilih.
- 283 Iz tega sledi, da Komisija ni izpolnila svojih obveznosti, ker ni navedla sestanka, ki ga je imela s tretjo osebo obveščevalko, in ker v spis zadeve ni vključila pisnega dokumenta, ki bi omogočil dostop do obremenilnih elementov, ki jih je ta oseba podala ustno.
- 284 Kot izhaja iz točke 250 zgoraj, te kršitve poleg tega ni mogoče odpraviti preprosto tako, da je Komisija ta sestanek navedla med tem sodnim postopkom.
- 285 Dalje, okoliščina, da v obravnavani zadevi tretja oseba obveščevalka ni želela vložiti formalne pritožbe in sodelovati v preiskavi kot pritožnica ter da je zahtevala, da se njeno ravnanje obravnava anonimno in zaupno, še ne pomeni, da Komisiji ni treba izpolniti obveznosti, ki so ji naložene, in da lahko poseže v pravico obdolženega podjetja do obrambe.
- 286 Morebitno varstvo, ki ga lahko Komisija v nekaterih okoliščinah legitimno zagotovi fizični ali pravni osebi, ki poda obremenilne trditve o domnevno protikonkurenčnem ravnanju podjetja, je treba uskladiti s spoštovanjem navedene pravice do obrambe in ga, če je to primerno, zagotoviti na način, ki ne onemogoča uresničevanja take pravice, kar v posebnih okoliščinah obravnavane zadeve pomeni pripravo nezaupne in anonimne različice pisnega dokumenta ali – zaradi zelo posebnih ali celo edinstvenih dejanskih okoliščin te zadeve – zagotovitev možnosti dostopa do zaupne različice tega pisnega dokumenta samo zastopnikom obdolženega podjetja, ki so podpisali zavezo o zaupnosti.
- 287 Iz vsega navedenega izhaja, da Komisija v zvezi s sestankom s tretjo osebo obveščevalko v okoliščinah te zadeve ni izpolnila obveznosti, katerih namen je zagotoviti dostop do obremenilnih elementov, ki jih je ta oseba podala ustno.

3) Kršitev pravice do obrambe

- 288 V zvezi s posledicami, ki jih je treba izpeljati iz ugotovitve iz točke 287 zgoraj, je treba v skladu s sodno prakso, navedeno v točkah 160 in 161 zgoraj, opredeliti, ali je tožeča stranka ob upoštevanju posebnih dejanskih in pravnih okoliščin te zadeve zadostno dokazala, da bi lahko, če navedene postopkovne nepravilnosti ne bi bilo, bolje zagotovila svojo obrambo.
- 289 Za začetek je treba ugotoviti, da je tožeča stranka prek svojih zastopnikov, ki so podpisali zavezo o zaupnosti, trdila, da je Komisija kršila njeno pravico do obrambe, ker bi lahko ustrezen zapis zadevnega sestanka vseboval razbremenilne elemente, vključno z obrazložitvijo tretje osebe obveščevalke, ker naj bi Komisija brez kritičnega preizkusa sprejela izjave te osebe in naj bi njen primer zasnovala na podlagi teh izjav ter ker naj varstvo anonimnosti te tretje osebe obveščevalke ne bi bilo utemeljeno. Tožeča stranka je prek svojih zastopnikov, ki so podpisali zavezo o zaupnosti, dodala, da bi se lahko, če bi bila z zadevnim sestankom seznanjena v upravnem

postopku, branila drugače, da bi lahko predložila dodatne trditve, navedla pojasnila o veljavnosti in verodostojnosti prošnje tretje osebe obveščevalke za anonimnost, to vprašanje obravnavala s pooblaščencom za zaslišanje, članom Komisije, zadolženim za konkurenco, ali evropskim varuhom človekovih pravic ter zaprosila za dostop do internih dokumentov Komisije.

- 290 Najprej, kolikor so, kot je bilo ugotovljeno v točki 281 zgoraj, v internih elektronskih sporočilih navedene obremenilne trditve, ki jih je tretja oseba obveščevalka navedla na zadevnem sestanku, je treba po eni strani opozoriti, da je iz elementov, predloženih v razpravah, razvidno, da se hipoteza, ki jo je Komisija upoštevala v izpodbijanem sklepu – kot je izrecno navedena v naslovu pododdelka 11.4.1 tega sklepa in v besedilu točke 412 njegove obrazložitve – ujema z obremenilnimi trditvami, ki jih je tretja oseba obveščevalka navedla na zadevnem sestanku. Po drugi strani ni sporno, da tožeča stranka – kakor tudi Splošno sodišče – nima na voljo nobenega natančnega indica o obremenilnih elementih, ki jih je tretja oseba obveščevalka ustno navedla v podporo tem trditvam. V teh okoliščinah torej Splošno sodišče ne more opredeliti, v kolikšnem obsegu naj bi se Komisija v izpodbijanem sklepu opirala na take elemente ali bi celo – kot trdi tožeča stranka prek svojih zastopnikov, ki so podpisali zavezo o zaupnosti – izjave tretje osebe obveščevalke neupravičeno vplivale nanjo.
- 291 Vendar v posebnih okoliščinah obravnavane zadeve ni mogoče zanikati – kot v bistvu trdi tožeča stranka prek svojih zastopnikov, ki so podpisali zavezo o zaupnosti – da je imel ta sestanek vpliv v okviru upravnega postopka, ki je privedel do sprejetja izpodbijanega sklepa, ne da bi lahko tožeča stranka predstavila svoje stališče o izvoru, podlagi in verodostojnosti obremenilnih trditev, ki jih je navedla tretja oseba obveščevalka in ki se v bistvu ujemajo z osrednjim vidikom razlogovanja, ki ga je Komisija zoper tožečo stranko uporabila v izpodbijanem sklepu. Poleg tega ni mogoče upoštevati trditve Komisije, da naj informacije, ki jih je predložila tretja oseba obveščevalka na zadevnem sestanku, ne bi bile uporabljene v izpodbijanem sklepu, saj naj bi bili očitki v njem dokazani z drugimi elementi. Ta trditev namreč pomeni, da naj bi tretja oseba obveščevalka predložila še druge informacije, morda tudi obremenilne, ki jih Komisija še ni navedla. Vsekakor natančne informacije, ki jih je ta tretja oseba predložila na zadevnem sestanku, ostajajo neznane.
- 292 Dalje, ugotoviti je treba, da so iz internih elektronskih sporočil razvidni tudi nekateri indici o razlogih, iz katerih je Komisija tretji osebi obveščevalki priznala anonimnost. Kot pa upravičeno poudarja tožeča stranka prek svojih zastopnikov, ki so podpisali zavezo o zaupnosti, bi lahko bolje zagotovila svojo obrambo, če bi ji bilo omogočeno – v zelo posebnih okoliščinah te zadeve po potrebi prek njenih zastopnikov, za katere je veljala zaveza o zaupnosti – da v fazi upravnega postopka poda pripombe o elementih, ki jih je tretja oseba obveščevalka navedla v podporo prošnji za anonimnost in zaupnost. Morebitna zavrnitev te prošnje bi namreč lahko vplivala na obrambo tožeče stranke v okviru njenega odgovora na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah ali celo na potek upravnega postopka, saj bi to pomenilo zlasti kontradiktorno preverjanje obremenilnih trditev, ki jih je navedla tretja oseba obveščevalka.
- 293 Nazadnje, poleg navedb, ki izhajajo iz internih elektronskih sporočil in se nanašajo na eni strani na obremenilne trditve, ki jih je navedla tretja oseba obveščevalka, na drugi strani pa na razloge, iz katerih je Komisija tej osebi priznala anonimnost in zaupnost (točki 290 in 292 zgoraj), ni sporno, da tožeča stranka – kakor tudi Splošno sodišče – nima na voljo nobenega indica o tem, ali sta tretja oseba obveščevalka in Komisija med zadevnim sestankom razpravljali še o drugih vidikih, upoštevni za preiskavo, ki je privedla do sprejetja izpodbijanega sklepa.

- 294 Tako Splošno sodišče ne more z gotovostjo opredeliti vsega, o čemer bi se lahko razpravljalo na tem sestanku, in v kolikšnem obsegu je morda tretja oseba obveščevalka Komisiji ustno podala razbremenilne, nevtralne ali dejanske elemente (glej po analogiji točki 207 in 257 zgoraj).
- 295 Ugotoviti je torej treba, da bi bila lahko v posebnih okoliščinah obravnavane zadeve – tudi ob upoštevanju pojasnil, ki jih je Komisija predložila v zaupni različici akta z dne 19. novembra 2020, do katere so lahko dostopali zastopniki tožeče stranke, ki so podpisali zavezo o zaupnosti – seznanjenost z obstojem zadevnega sestanka in elementi, ki jih je tretja oseba obveščevalka podala Komisiji, koristna za obrambo tožeče stranke.
- 296 Iz vsega navedenega izhaja, da je Komisija ob upoštevanju posebnih dejanskih in pravnih okoliščin te zadeve, ker ni pripravila nobenega zapisa sestanka s tretjo osebo obveščevalko in ker tožeča stranka ali njeni zastopniki niso prejeli nobene informacije niti o samem obstoju tega sestanka oziroma so tako informacijo prejeli šele med tem postopkom v odgovor na pripravljalne ukrepe z dne 12. oktobra 2020, kršila pravico tožeče stranke do obrambe. Elementi, ki jih je v razpravah predložila tožeča stranka po sprejetju pripravljalnega ukrepa z dne 12. oktobra 2020, namreč nakazujejo, da bi lahko ta sestanek vseboval bistvene informacije za nadaljnji postopek, ki bi bile za tožečo stranko lahko upoštevne in bi ji omogočile, da bi lahko bolje zagotovila svojo obrambo.
- 297 Ob upoštevanju te kršitve pravice tožeče stranke do obrambe je treba sprejeti tretji del prvega tožbenega razloga v delu, v katerem se nanaša na sestanek s tretjo osebo, za katerega so bile tožeči stranki informacije predložene med tem postopkom v odgovor na pripravljalne ukrepe z dne 12. oktobra 2020.
- 298 V okoliščinah obravnavane zadeve je treba preučitev prvega tožbenega razloga nadaljevati v zvezi z njegovim prvim delom.

3. Prvi del prvega tožbenega razloga: kršitev pravice do obrambe v delu, v katerem se nanaša na razlike med obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah in izpodbijanem sklepm

- 299 Prvi del prvega tožbenega razloga se nanaša na kršitev pravice do obrambe, ker naj bi se obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in izpodbijani sklep razlikovala v bistvenih vidikih analize in očitkih, upoštevanih zoper tožečo stranko.
- 300 Ta del je v bistvu sestavljen iz petih očitkov. Natančneje, prvi očitek se nanaša na to, da je obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah zadevalo zlorabo na trgih naborov čipov UMTS in naborov čipov LTE, medtem ko izpodbijani sklep zadeva zlorabo zgolj na trgu naborov čipov LTE. Četrty očitek se nanaša na to, da je bil zaradi omejitve obsega zlorabe „sporni“ delež povpraševanja družbe Apple, ki se je upošteval v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, povsem drugačen od deleža, ki se je upošteval v izpodbijanem sklepu.
- 301 Poleg tega se je tožeča stranka v okviru tretjega dela tretjega tožbenega razloga, še zlasti šestega očitka iz navedenega dela, z napotilom na prvi del prvega tožbenega razloga sklicevala na kršitev svoje pravice do obrambe in pravice do izjave, ker je izpodbijani sklep odstopal od teorije škode, navedene v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah.
- 302 Torej je treba skupaj preučiti prvi in četrty očitek iz prvega dela prvega tožbenega razloga ob upoštevanju tudi šestega očitka iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga.

- 303 V zvezi s temi vidiki tožeča stranka trdi, da se zadevna sporazuma in zadevna plačila nanašajo na dve vrsti naborov čipov, uporabljenih v napravah družbe Apple (UMTS in LTE), vendar se izpodbijani sklep za razliko od obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah nanaša na zlorabo zgolj na trgu naborov čipov LTE. Tožeča stranka navaja, da je bila ob upoštevanju drugačnega spornega deleža povpraševanja družbe Apple prikrajšana za možnost predstavitve svojega stališča o analizi kritične marže iz izpodbijanega sklepa, pri čemer naj ožje področje izpodbijanega sklepa s tega vidika ne bi bilo ugodno zanjo in naj bi bili ti elementi bistveni za presojo možnosti za izrinjenje v skladu s točko 140 sodbe z dne 6. septembra 2017, Intel/Komisija (C-413/14 P, EU:C:2017:632). Pri tem poudarja, da čeprav izpodbijani sklep precej odstopa od obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, ni imela možnosti odgovoriti na ugovore glede analize kritične marže ali popraviti revidirano analizo Komisije.
- 304 Tožeča stranka dodaja, da sprememba ugotovitev o zadevnih naborih čipov in spornem deležu povpraševanja družbe Apple ni v njeno korist. Komisija naj bi iz izpodbijanega sklepa umaknila očitke v zvezi z dobavo vsaj [*zaupno*] naborov čipov UMTS, kar pomeni, da so bila plačila v zvezi z njimi zakonita. Vendar naj v izpodbijanem sklepu teh enot ne bi upoštevala, s čimer naj bi izkrivila analizo v škodo tožeče stranke, saj naj bi bilo treba plačila v zvezi z nabori čipov UMTS izključiti iz analize kritične marže.
- 305 Komisija odgovarja, da se razlike, ki jih ugotavlja tožeča stranka, nanašajo na isto ravnanje, da niso ustvarile nove pravice do izjave in da ji ni bilo treba nanjo nasloviti dodatnega obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah. Natančneje, omejitev očitkov zgolj na nabore čipov LTE naj bi bila v korist tožeče stranke in naj bi dokazovala, da je Komisija spoštovala njeno pravico do izjave. Poleg tega naj Komisiji ne bi bilo treba s tožečo stranko razpravljati o dvomih glede hipotez, na katerih je temeljila analiza kritične marže, ki jo je predložila tožeča stranka. Komisija naj se pri ugotovitvi, da so lahko plačila za ekskluzivnost povzročila protikonkurenčne učinke, ne bi oprla na noben ekonomski model in naj bi zgolj ugotovila, da analiza kritične marže tožeče stranke ni omajala njenih ugotovitev. Ugotoviti naj ne bi bilo mogoče nobene kršitve pravice do izjave, saj naj bi analizo kritične marže predložila tožeča stranka in naj se Komisija ne bi oprla na drugo različico navedene analize. Komisiji naj poleg tega ne bi bilo treba podjetju dati možnosti, da pred sprejetjem njenega sklepa predloži pripombe na končno presojo te institucije glede njegovih sredstev obrambe.
- 306 Komisija k temu še dodaja, da trditev, ki se nanaša na [*zaupno*] naborov čipov UMTS, na katere bi lahko konkurenčni dobavitelj prav tako porazdelil stroške, povezane z nadomestilom plačil za ekskluzivnost, ni dopustna, saj ni bila navedena v tožbi, niti ni upoštevana, saj so naprave UMTS družbe Apple že obstajale in niso bile sporne pri analizi kritične marže, pri čemer je bila zadnja uvedena na trg leta 2011, medtem ko je bilo prvo referenčno leto, ki se je upoštevalo v analizi kritične marže, leto 2012. Prav tako naj trditev v zvezi s tem, da umik očitkov v zvezi z nabori čipov UMTS ni ugoden – poleg tega, da naj iz istih razlogov ne bi bila dopustna – ne bi bila utemeljena, saj naj tožeča stranka ne bi dokazala, kako bi lahko to imelo neugodne posledice, in sicer še toliko bolj, ker naj bi sama v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah trdila, da bi morala Komisija očitke v zvezi z nabori čipov UMTS umakniti.
- 307 Uvodoma je treba opozoriti, da člen 27(1) Uredbe št. 1/2003 določa, da se strankam pošlje obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah. V tem obvestilu morajo biti jasno navedeni vsi bistveni elementi, na katere se Komisija opira v tej fazi postopka (sklep z dne 7. julija 2016, Panasonic/Komisija, C-608/15 P, neobjavljen, EU:C:2016:538, točka 20).

- 308 Vendar je ta navedba lahko v obliki povzetka in ni nujno, da je sklep, v katerem Komisija ugotovi obstoj kršitve, kopija predstavitve očitkov iz obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, saj je to obvestilo pripravljalni dokument, v katerem sta presoja dejanskega stanja in pravna presoja le začasni. Komisija mora namreč naslovnike obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah zaslišati in po potrebi upoštevati njihove pripombe iz odgovorov na očitane kršitve ter v skladu s tem spremeniti svojo analizo, še posebej zato, da se spoštuje njihova pravica do obrambe (sklep z dne 7. julija 2016, Panasonic/Komisija, C-608/15 P, neobjavljen, EU:C:2016:538, točka 21).
- 309 Poleg tega je obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah pripravljalni procesni akt v primerjavi s sklepom, s katerim se upravni postopek dokončno konča. Komisija zato lahko do sprejetja dokončnega sklepa med drugim ob upoštevanju pisnih ali ustnih pripomb strank bodisi umakne nekatere ali celo vse očitke, ki so bili na začetku navedeni zoper te stranke, in tako spremeni svoje stališče v njihovo korist bodisi se, obratno, odloči dodati nove očitke, če da zadevnim podjetjem možnost, da predstavijo svoje stališče v zvezi s tem (sodba z dne 27. junija 2012, Microsoft/Komisija, T-167/08, EU:T:2012:323, točka 184).
- 310 Obvestilo o dodatnih ugotovitvah o možnih kršitvah je treba zainteresiranim osebam poslati le, če Komisija na podlagi rezultata preverjanja očita podjetjem nove storitve ali občutno spremeni dokaze izpodbijanih kršitev, ne pa kadar Komisija umakne očitke, ki so se glede na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah izkazali za neutemeljene (sodba z dne 27. junija 2012, Microsoft/Komisija, T-167/08, EU:T:2012:323, točka 191).
- 311 Trditve tožeče stranke je treba preizkusiti na podlagi teh ugotovitev.
- 312 Te trditve se v bistvu nanašajo na tri ločene vidike.
- 313 Na prvem mestu, kolikor se trditve tožeče stranke na splošno nanašajo na to, da je Komisija v točki 388 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovila zlorabo zgolj na trgu naborov čipov LTE, medtem ko je v točkah 254 in 256 obrazložitve obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah obravnavala zlorabo na trgu naborov čipov LTE in trgu naborov čipov UMTS, ta okoliščina, čeprav je točna, kot taka še ne pomeni postopkovne nepravilnosti in še toliko manj kršitve pravice tožeče stranke do obrambe.
- 314 Komisija je namreč v izpodbijanem sklepu omejila kršitve, ki jih je ugotovila v zvezi s tožečo stranko, v primerjavi s kršitvami, ki jih je obravnavala v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, tako da je opustila očitek o kršitvi na trgu naborov čipov UMTS. Drugače povedano, Komisija ni dodala novih očitkov ali obremenilnih dokazov zoper tožečo stranko, ampak je opustila očitke, ki so se ob upoštevanju odgovorov na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah izkazali za neutemeljene. V skladu s sodno prakso, navedeno v točkah 309 in 310 zgoraj, pa taka sprememba za Komisijo ne povzroči obveznosti, da tožeči stranki predloži obvestilo o dodatnih ugotovitvah o možnih kršitvah.
- 315 Na drugem mestu se trditve tožeče stranke nanašajo na to, da naj ji Komisija ne bi dala možnosti, da predstavi svoje stališče o razlogih, iz katerih je ta institucija v izpodbijanem sklepu zavrnila analizo kritične marže, ki jo je tožeča stranka predložila v okviru odgovora na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah. Vendar je treba ugotoviti, da Komisiji pred sprejetjem izpodbijanega sklepa ni bilo treba tožeči stranki dati možnosti predložitve pripomb o razlogih, iz katerih je nameravala v izpodbijanem sklepu navedeno analizo zavrniti. Pravica do izjave se namreč nanaša na vse pravne ali dejanske elemente, na katerih temelji sklep, ne pa na končno stališče, ki ga namerava sprejeti upravni organ (glej sodbo z dne 15. marca 2006, BASF/Komisija,

T-15/02, EU:T:2006:74, točka 94 in navedena sodna praksa; sodbi z dne 19. maja 2010, IMI in drugi/Komisija, T-18/05, EU:T:2010:202, točka 109, in z dne 9. marca 2015, Deutsche Börse/Komisija, T-175/12, neobjavljena, EU:T:2015:148, točka 344).

- 316 Na tretjem mestu tožeča stranka graja to, da naj Komisija, čeprav je opustila očitke v zvezi z nabori čipov UMTS, te opustitve ne bi upoštevala v svoji preučitvi analize kritične marže in naj ji ne bi dala možnosti predložitve pripomb o posledicah, ki jih je bilo treba izpeljati iz take okoliščine v zvezi z analizo kritične marže, kar naj bi bilo zanje neugodno. Kot je razvidno iz pisanj tožeče stranke in njenih pojasnil na obravnavi, graja to, da naj ji Komisija ob upoštevanju opustitve očitkov o naborih čipov UMTS ne bi omogočila, da se izjavi o podatkih, uporabljenih v analizi kritične marže, in da tako prilagodi te podatke.
- 317 Najprej je treba opozoriti, da kot izhaja iz sodne prakse, navedene v točki 159 zgoraj, spoštovanje pravice do obrambe pomeni, da mora biti vsakemu naslovniku sklepa, s katerim je ugotovljeno, da je ta naslovnik kršil pravila o konkurenci, v upravnem postopku omogočeno, da ustrezno predstavi svoje stališče o očitkih zoper njega.
- 318 Natančneje, zadevno podjetje lahko v upravnem postopku trdi, da njegovo ravnanje ni moglo omejiti konkurence in zlasti imeti očitanih učinkov izrinjenja (glej v tem smislu sodbo z dne 6. septembra 2017, Intel/Komisija, C-413/14 P, EU:C:2017:632, točka 138).
- 319 V obravnavani zadevi ni sporno, da se je v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki ga je Komisija predložila tožeči stranki, obravnavala zloraba prevladujočega položaja tako na trgu naborov čipov LTE kot tudi na trgu naborov čipov UMTS. Drugače povedano, v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah se je obravnavala zloraba, ki je zajemala dva trga.
- 320 Prav tako ni sporno, da je tožeča stranka v okviru odgovora na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah predložila „analizo kritične marže“, katere namen je bil dokazati, da ravnanje, ki se ji je očitalo, ni moglo povzročiti učinkov izrinjenja na teh dveh trgih.
- 321 Kot je tožeča stranka izrecno potrdila v odgovor na ukrep procesnega vodstva Splošnega sodišča, pri čemer ji Komisija ni nasprotovala, se je analiza kritične marže, predložena v odgovor na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, nanašala na nabore čipov UMTS in nabore čipov LTE, zajete z zadevnima sporazumoma, ter je temeljila na podatkih, neločljivo povezanih s tema vrstama naborov čipov.
- 322 Analiza kritične marže, ki jo je predložila tožeča stranka, je opisana v točki 487 obrazložitve izpodbijanega sklepa in povzeta v preglednici 16 v tej točki obrazložitve.
- 323 V bistvu gre za ekonomsko analizo, katere namen je dokazati, da bi hipotetični konkurent, ki bi bil enako učinkovit kot tožeča stranka, tej lahko konkuriral pri dobavi naborov čipov LTE in UMTS družbi Apple, saj bi ta konkurent lahko ponudil ceno, s katero bi pokrila svoje stroške in hkrati tej družbi zagotovil nadomestilo za izgubo zadevnih plačil.
- 324 Prav tako ni sporno, da je Komisija v izpodbijanem sklepu, preden je ugotovila, da je tožeča stranka svoj prevladujoči položaj zlorabila zgolj na trgu naborov čipov LTE, isto analizo kritične marže, ki jo je tožeča stranka predložila v odgovor na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, zavrnila. Kot je Komisija izrecno navedla v svojih pisanjih, se ni izrekla o drugi različici te analize.

- 325 Natančneje, Komisija je v izpodbijanem sklepu predložila to analizo, navedla razloge, iz katerih je ni mogoče upoštevati, in predložila „revidirano“ analizo, ki je vključevala njene popravke.
- 326 Poleg tega je iz izpodbijanega sklepa razvidno, da je Komisija analizo kritične marže, ki jo je predložila tožeča stranka, zavrnila, ker je vsebovala tri domnevno napačne hipoteze, ki jih je v svoji „revidirani“ analizi popravila, in da ni nikakor izpodbijala dejstva, da je navedena analiza kot taka orodje, s katerim je mogoče izpodbijati zmožnost zadevnih plačil, da povzročijo učinke izrinjenja.
- 327 Drugače povedano, Komisija je v izpodbijanem sklepu po eni strani zavrnila analizo kritične marže, predloženo v odgovor na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, v kateri so bili podatki, ki so se nanašali tako na nabore čipov LTE kot na nabore čipov UMTS, po drugi strani pa je pripravila svojo „revidirano“ analizo kritične marže še vedno na podlagi podatkov, ki so se nanašali tako na nabore čipov LTE kot na nabore čipov UMTS, čeprav je v točkah 487, 491, 492, 498, 499 in 503 obrazložitev izpodbijanega sklepa s sklicevanjem na navedeno analizo napačno napotila zgolj na nabore čipov LTE.
- 328 Komisija je v izpodbijanem sklepu torej predstavila, preučila in revidirala analizo kritične marže (v zvezi s trgom tako naborov čipov UMTS kot tudi naborov čipov LTE), ki ni bila – ali ni bila več – upoštevna za zlorabo, ugotovljeno v navedenem sklepu (ki se je nanašala samo na trg naborov čipov LTE).
- 329 Komisija je s tovrstnim ravnanjem ne glede na utemeljenost treh ugovorov, ki jih je podala zoper hipoteze, upoštevane v analizi kritične marže tožeče stranke, in popravke, vnesene v zvezi s tem v „revidirani“ analizi, kršila pravico tožeče stranke do obrambe.
- 330 Kot je namreč razvidno iz sodne prakse, navedene v točki 318 zgoraj, se je tožeča stranka lahko oprla na element, kot je analiza kritične marže, ki jo je predložila v odgovor na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah v podporo trditvi, da s svojim ravnanjem ni mogla omejiti konkurence in, natančneje, povzročiti učinkov izrinjenja.
- 331 Tožeča stranka se je sklicevala na tako možnost, saj je v oddelku svojega odgovora na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, v katerem je želela dokazati neobstoj učinkov izrinjenja (oddelek VII), predstavitvi svoje analize kritične marže posvetila enega od pododdelkov (pododdelek VII.F). Ta analiza kritične marže je imela torej v obrambi tožeče stranke zoper očitke, ki jih je navedla Komisija, pomembno vlogo. Poleg tega je Komisija v oddelku izpodbijanega sklepa, ki se nanaša na obstoj zlorabe prevladujočega položaja (oddelek 11), enega od oddelkov posvetila preučitvi in zavrnitvi te analize kritične marže (oddelek 11.5).
- 332 Vendar možnost, da podjetje zatrjuje, da ravnanje ne more omejevati konkurence in, natančneje, povzročiti učinkov izrinjenja, tako da se opira na ekonomsko analizo, kakršna je analiza kritične marže, ki jo je v obravnavani zadevi predložila tožeča stranka, nima polnega učinka, če Komisija po obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah spremeni obseg očitane ravnanja, zlasti v zvezi z zadevnimi trgi.
- 333 Opredelitev obsega očitane ravnanja namreč vpliva na ekonomske podatke, uporabljene v okviru navedene analize, zlasti kar se tiče stroškov in cen zadevnih izdelkov na enoto, spornega deleža trga ali stroškov, ki bi jih moral kriti enako učinkovit konkurent.

- 334 Analiza kritične marže, ki se nanaša na dva domnevno ločena in nezamenljiva trga izdelkov (kot sta v izpodbijanem sklepu trga naborov čipov UMTS in naborov čipov LTE), se nujno razlikuje od analize, ki se nanaša na samo enega od teh dveh trgov (kot je trg zgolj naborov čipov LTE).
- 335 Natančneje, v obravnavani zadevi omejitev očitane zlorabe zgolj na trg naborov čipov LTE vpliva na bistvene parametre analize, kot je analiza kritične marže. Najprej gre zlasti za znesek zadevnih plačil, saj – kot poudarja tožeča stranka – bi morala biti plačila, ki ustrezajo naborom čipov UMTS, izključena iz analize kritične marže. Nato gre za sporni delež, ki se je upošteval v analizi kritične marže, to je delež povpraševanja družbe Apple, na katerem bi lahko konkurent, enako učinkovit kot tožeča stranka, konkuriral z njo in na katerega bi lahko porazdelil nujne stroške za nadomestilo družbi Apple za izgubo zadevnih plačil. Nazadnje gre za stroške in cene naborov čipov, ki so se upoštevali v analizi kritične marže, saj je Komisija v izpodbijanem sklepu med drugim upoštevala to, da povprečne cene naborov čipov UMTS in LTE niso bile podobne (točka 217 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 336 Ker je torej Komisija očitke spremenila tako, da je vplivala na upoštevnost podatkov, na katerih je temeljila analiza kritične marže, ki jo je tožeča stranka predložila v odgovor na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah v podporo trditvi, da s svojim ravnanjem ni mogla povzročiti učinkov izrinjenja, bi bilo treba temu podjetju, da bi lahko polno uveljavljalo svojo pravico do obrambe, omogočiti, da se izjavi in po potrebi prilagodi navedeno ekonomsko analizo, in sicer tudi če se v takem položaju v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 310 zgoraj, ter ugotovitvami iz točk 313 in 314 zgoraj ni zahtevalo, da mu Komisija predloži „obvestilo o dodatnih ugotovitvah o možnih kršitvah“.
- 337 Obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah je namreč po svoji naravi začasno in se lahko med presojo, ki jo pozneje opravi Komisija na podlagi pripomb, ki so jih v odgovor posredovale stranke, in drugih ugotovitev o dejstvih, spremeni. Obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah zaradi tečasnosti Komisiji nikakor ne preprečuje, da spremeni svoje stališče v korist zadevnih podjetij, ne da bi morala ob tem pojasniti morebitne razlike glede na svoječasne presoje, vsebovane v tem obvestilu (sodba z dne 16. januarja 2019, Komisija/United Parcel Service, C-265/17 P, EU:C:2019:23, točka 36).
- 338 Vendar ti preudarki še ne omogočajo ugotovitve, da lahko Komisija po obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah spremeni obseg očitkov, ob upoštevanju katerih je zadevno podjetje predložilo ekonomsko analizo, kakršna je analiza kritične marže, ki jo je v obravnavani zadevi predložila tožeča stranka, ne da bi s tako spremembo seznanila to podjetje in mu omogočila, da v zvezi s tem predstavi svoje pripombe, po potrebi s prilagoditvijo prej predložene ekonomske analize. Taka razlaga bi bila namreč v nasprotju z načelom spoštovanja pravice do obrambe in členom 27(1) Uredbe št. 1/2003, ki zahtevata, da ima zadevno podjetje priložnost učinkovito predstaviti svoje stališče v zvezi z zadevami, proti katerim Komisija ugovarja (glej po analogiji sodbo z dne 16. januarja 2019, Komisija/United Parcel Service, C-265/17 P, EU:C:2019:23, točki 31 in 37).
- 339 Čeprav je namreč Komisija v izpodbijanem sklepu lahko zavrnila analizo kritične marže, ki jo je predložila tožeča stranka ter se je nanašala na trg naborov čipov LTE in na trg naborov čipov UMTS, ker je štela, da z njo niso bile omajane njene ugotovitve zgolj na trgu naborov čipov LTE, iz tega še ni mogoče izpeljati, da bi lahko na enak način zavrnila analizo kritične marže, ki bi se nanašala zgolj na trg naborov čipov LTE.

- 340 Ugotoviti je torej treba, da bi bilo treba v obravnavani zadevi tožeči stranki, da bi lahko koristno predstavila svoje stališče o očitnem učinku izrinjenja in da bi torej lahko bolje zagotovila svojo obrambo, omogočiti, da se izjavi in po potrebi prilagodi svojo analizo kritične marže, da bi se tako upošteval umik očitkov, neločljivo povezanih z nabori čipov UMTS, na dobavo katerih se očitki Komisije niso več nanašali.
- 341 Te ugotovitve ni mogoče omajati s trditvami Komisije, ki izpodbija dopustnost in upoštevnost trditve tožeče stranke v zvezi s količino naborov čipov UMTS, ki naj se v njeno škodo ne bi upoštevala (točka 306 zgoraj). Po eni strani je tožeča stranka to trditev navedla v repliki v podporo očitku iz tožbe, da je bila sprememba obsega zlorabe, s katero so bili izključeni nabori čipov UMTS, zanjo neugodna, kar se tiče njene analize kritične marže. Navedena trditev je torej dopustna. Po drugi strani je tožeča stranka nabore čipov UMTS vključila v analizo kritične marže, predloženo v odgovor na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, saj se je ta nanašala na zlorabo tudi na trgu naborov čipov UMTS, pri čemer je bilo v njem v zvezi s tem na podlagi podatkov, ki jih je predložila družba Apple, izrecno navedeno, da se je ta med letoma 2011 in 2014 z nabori čipov UMTS pri tožeči stranki oskrbovala za celotno število enot, ki v bistvu ustreza številu, ki ga je navedla tožeča stranka (glej preglednico 14 obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah). Trditev tožeče stranke torej ni neupoštevna.
- 342 Iz tega sledi, da je Komisija kršila pravico tožeče stranke do obrambe, ker ji ni dala možnosti izjave v zvezi s posledicami umika očitkov glede trga naborov čipov UMTS za analizo kritične marže, ki jo je predložila tožeča stranka, da bi tako dokazala, da z ravnanjem, ki se ji je očitalo, ni bilo mogoče omejiti konkurence in, natančneje, povzročiti učinkov izrinjenja.
- 343 Ob upoštevanju te kršitve pravice tožeče stranke do obrambe je treba sprejeti tudi prvi del prvega tožbenega razloga.

4. Sklepna ugotovitev

- 344 Iz preučitve prvega tožbenega razloga, natančneje njegovega prvega in tretjega dela, izhaja, da je bilo v upravnem postopku, ki je privedel do sprejetja izpodbijanega sklepa, storjenih več postopkovnih nepravilnosti, ki so vplivale na pravico tožeče stranke do obrambe.
- 345 Iz teh razlogov – ob upoštevanju kršitev pravice tožeče stranke do obrambe, ugotovljenih v okviru preučitve prvega in tretjega dela prvega tožbenega razloga, če se upoštevata posamično ali skupaj, in ne da bi se bilo treba izreči o preostalih delih, ki jih je navedla tožeča stranka – je treba prvi tožbeni razlog sprejeti in izpodbijani sklep na tej podlagi razglasiti za ničen.
- 346 V okoliščinah obravnavane zadeve je treba v interesu učinkovitega izvajanja sodne oblasti preučiti še tretji tožbeni razlog.

C. Tretji tožbeni razlog: očitno napačna uporaba prava in očitne napake pri presoji v zvezi z ugotovitvijo, da sta lahko zadevna sporazuma povzročila potencialne protikonkurenčne učinke

- 347 Tretji pritožbeni razlog ima tri dele. Prvi se nanaša na očitno napačno uporabo prava ter kršitev načel pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj, ker naj Komisija ne bi uporabila pravilnega pravnega standarda. Drugi se nanaša na očitno napačno uporabo prava in očitne

napake pri presoji, ker naj Komisija ne bi uporabila sodne prakse v zvezi s praksami oblikovanja cen. Tretji se nanaša na očitno napako pri presoji, ker naj bi Komisija ugotovila, da lahko zadevna sporazuma povzročita potencialne protikonkurenčne učinke.

348 Preučiti je treba tretji del.

1. Uvodne ugotovitve

a) Povzetek načel iz sodne prakse

349 Opozoriti je treba, da cilj člena 102 PDEU nikakor ni preprečiti podjetju, da po lastni zaslugi osvoji prevladujoči položaj na trgu. Namen te določbe niti ni zagotoviti, da konkurenti, ki so manj učinkoviti kot podjetje s prevladujočim položajem, ostanejo na trgu (sodbi z dne 27. marca 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, točka 21, in z dne 6. septembra 2017, *Intel/Komisija*, C-413/14 P, EU:C:2017:632, točka 133).

350 Člen 102 PDEU podjetju s prevladujočim položajem prepoveduje zlasti izvajanje ravnanj, ki imajo učinek izrinjenja njegovih konkurentov, za katere se šteje, da so prav tako učinkoviti kot to podjetje, in s katerimi se okrepi njegov prevladujoči položaj z uporabo drugih sredstev kot tistih, ki temeljijo na konkurenci na podlagi zaslug (glej sodbo z dne 6. septembra 2017, *Intel/Komisija*, C-413/14 P, EU:C:2017:632, točka 136 in navedena sodna praksa).

351 Vsak učinek izrinjenja zato ne pomeni nujno škodovanja konkurenci. Konkurenca na podlagi zaslug lahko po definiciji vodi do izginotja s trga ali do marginalizacije konkurentov, ki so manj učinkoviti in zato za potrošnike manj zanimivi, zlasti z vidika cen, izbire, kakovosti in inovacije (sodbi z dne 27. marca 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, točka 22, in z dne 6. septembra 2017, *Intel/Komisija*, C-413/14 P, EU:C:2017:632, točka 134).

352 Vendar je v tem okviru podjetju, ki ima prevladujoči položaj, naložena posebna odgovornost, da s svojim ravnanjem ne ogroža učinkovite in neizkrivljene konkurence na notranjem trgu (sodba z dne 6. septembra 2017, *Intel/Komisija*, C-413/14 P, EU:C:2017:632, točka 135).

353 V tem okviru je že bilo razsojeno, da podjetje s prevladujočim položajem na trgu, ki kupce – tudi če to stori na njihovo zahtevo – z zavezo ali obljubo obveže, da celotno ali velik del količine, ki jo potrebujejo, nabavljajo izključno pri navedenem podjetju, zlorablja svoj prevladujoči položaj v smislu člena 102 PDEU, bodisi če je zadevna obveznost določena brez podrobnejšega opisa bodisi če se sprejme v zameno za odobritev rabata. Enako velja, kadar navedeno podjetje – ne da bi kupce formalno obvezalo – uporabi, bodisi v skladu s sporazumi, sklenjenimi s temi kupci, bodisi enostransko, sistem rabatov za zvestobo, to je popuste, ki so pogojeni s tem, da stranka ne glede na siceršnji obseg svojih nakupov vse ali večino potrebnih količin nabavlja izključno pri podjetju s prevladujočim položajem (glej sodbo z dne 6. septembra 2017, *Intel/Komisija*, C-413/14 P, EU:C:2017:632, točka 137 in navedena sodna praksa).

354 Vendar če zadevno podjetje v upravnem postopku ob podpori dokazov trdi, da njegovo ravnanje ni moglo omejiti konkurence in zlasti imeti očitanih učinkov izrinjenja, mora Komisija opraviti analizo možnosti za izrinjenje vsaj enako učinkovitih konkurentov (glej v tem smislu sodbo z dne 6. septembra 2017, *Intel/Komisija*, C-413/14 P, EU:C:2017:632, točke od 138 do 140).

- 355 Če naj se ravnanje opredeli kot zloraba, mora biti namreč zmožno omejiti konkurenco in še zlasti povzročiti očitane posledice izrinjenja, pri čemer je treba to presojo izvesti ob upoštevanju vseh upoštevnihi dejanskihi okoliščin navedenega ravnanja (glej sodbo z dne 30. januarja 2020, Generics (UK) in drugi, C-307/18, EU:C:2020:52, točka 154 in navedena sodna praksa).
- 356 Če Komisija v sklepu opravi takšno analizo, mora Splošno sodišče preizkusiti vse trditve, s katerimi tožeča stranka izpodbija utemeljenost ugotovitev Komisije v zvezi z možnostjo za izrinjenje vsaj enako učinkovitihi konkurentov, ki je neločljivo povezana z zadevnim ravnanjem (glej v tem smislu sodbo z dne 6. septembra 2017, Intel/Komisija, C-413/14 P, EU:C:2017:632, točka 141).
- 357 Poleg tega je treba v zvezi z zadnjihi navedenim vidikom spomniti, da se obseg nadzora zakonitosti iz člena 263 PDEU razteza na vse elemente sklepov Komisije v zvezi s postopki na podlagi člena 102 PDEU, nad katerimi Splošno sodišče zagotavlja poglobljen nadzor, tako glede prava kot glede dejstev, glede na razloge, ki jih je navedla tožeča stranka, in ob upoštevanju vseh elementov, ki jih je ta predložila, bodisi zgodnejšihi ali poznejšihi od sprejetega sklepa in ne glede na to, ali so bili predloženi predhodno v okviru upravnega postopka ali prvič v okviru tožbe, vložene pri Splošnem sodišču, če so ti elementi upoštevni za nadzor nad zakonitostjo sklepa Komisije (sodba z dne 21. januarja 2016, Galp Energía España in drugi/Komisija, C-603/13 P, EU:C:2016:38, točka 72).
- 358 Tudi na področjih, na katerih se opravljajo zapletene presoje, mora sodišče Unije med drugim preveriti ne le vsebinsko točnost navedenih dokazov, njihovo zanesljivost in doslednost, ampak tudi, ali ti dokazi vsebujejo vse upoštevne podatke, ki jih je treba upoštevati pri presoji položaja, in ali lahko utemeljijo ugotovitve, ki so bile izpeljane na njihovi podlagi (glej v tem smislu sodbo z dne 10. julija 2014, Telefónica in Telefónica de España/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, točka 54).
- 359 Nazadnje, na področju konkurenčnega prava je v primeru spora glede obstoja kršitve Komisija tista, ki mora predložiti dokaz o kršitvah, ki jih ugotovi, in navesti, kateri dokazi pravno zadostno dokazujejo obstoj dejstev, ki pomenijo kršitev. Dvom sodišča je treba razlagati v dobro podjetja, naslovnika sklepa o ugotovitvi kršitve (sodba z dne 22. novembra 2012, E.ON Energie/Komisija, C-89/11 P, EU:C:2012:738, točki 71 in 72).

b) Povzetek strukture izpodbijanega sklepa

- 360 Komisija je v oddelku 11 izpodbijanega sklepa, ki je razdeljen na osem oddelkov, ugotovila, da je tožeča stranka zlorabila svoj prevladujoči položaj (glej točko 33 zgoraj).
- 361 Natančneje, Komisija je v oddelku 11.3 izpodbijanega sklepa ugotovila, da so zadevna plačila plačila za ekskluzivnost (točka 395 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 362 Komisija je v oddelku 11.4 izpodbijanega sklepa navedla, da je domneva, da je dodelitev plačil za ekskluzivnost od tožeče stranke pomenila zlorabo prevladujočega položaja, v okoliščinah obravnavane zadeve potrjena z analizo zmožnosti zadevnihi plačil, da imajo protikonkurenčne učinke (točka 406 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Ta oddelek je razdeljen na štiri pododdelke.
- 363 Prvič, Komisija je menila, da so se zaradi zadevnihi plačil zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se preusmerila h konkurenčnim dobaviteljem naborov čipov LTE (pododdelek 11.4.1 izpodbijanega sklepa).

- 364 Drugič, Komisija je navedla, da interni dokumenti in pojasnila družbe Apple potrjujejo, da so se zaradi zadevnih plačil zmanjšale spodbude tej družbi, da bi se preusmerila h konkurenčnim dobaviteljem naborov čipov LTE (pododdelek 11.4.2 izpodbijanega sklepa).
- 365 Tretjič, Komisija je menila, da so zadevna plačila zajemala velik del trga naborov čipov LTE v zadevnem obdobju (pododdelek 11.4.3 izpodbijanega sklepa).
- 366 Četrtrič, Komisija je menila, da je bila družba Apple ob upoštevanju njenega pomena za vstop ali širitev na upoštevnem trgu privlačna stranka (pododdelek 11.4.4 izpodbijanega sklepa).
- 367 Komisija je v oddelku 11.5 izpodbijanega sklepa ugotovila, da analiza kritične marže tožeče stranke ne dokazuje, da njena plačila za ekskluzivnost niso mogla imeti protikonkurenčnih učinkov (točka 488 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

c) Povzetek očitkov tožeče stranke

- 368 Kot je razvidno iz točk 361 in 362 zgoraj, Komisija ni zgolj opredelila, da so zadevna plačila plačila za ekskluzivnost, ampak je analizirala tudi njihovo zmožnost, da povzročijo protikonkurenčne učinke. Torej mora v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 356 zgoraj, Splošno sodišče preučiti trditve, s katerimi tožeča stranka izpodbija utemeljenost te analize.
- 369 V zvezi s tem tožeča stranka v okviru tretjega dela tretjega tožbenega razloga navaja osem očitkov in nekaj uvodnih trditev, s katerimi Komisiji v bistvu očita, da je storila očitne napake pri presoji pri analizi zmožnosti zadevnih plačil, da povzročijo protikonkurenčne učinke, in pri presoji analize kritične marže, ki jo je predložila.
- 370 V zvezi z analizo zmožnosti zadevnih plačil, in sicer, da povzročijo protikonkurenčne učinke, je treba preučiti prve tri očitke iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga in z njimi povezane uvodne trditve.

2. Prvi očitek iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga: neupoštevanje vseh upoštevnihih okoliščin

- 371 Tožeča stranka trdi, da v izpodbijanem sklepu ni dokazano, da sta lahko zadevna sporazuma privedla do protikonkurenčnega izrinjenja konkurentov. Komisija naj ne bi dokazala, da bi lahko družba Intel ali drugo konkurenčno podjetje izpolnila stroge tehnične in časovne zahteve družbe Apple. Nasprotno, v izpodbijanem sklepu naj bi bilo priznано, da nobeden od konkurentov ni mogel dobavljati naborov čipov LTE, namenjenih za naprave iPhone, v celotnem zadevnem obdobju niti naj se v tem sklepu ne bi trdilo, da so zadevna plačila vplivala na odločitve družbe Apple glede oskrbovanja za naprave iPad, ki so bile uvedene na trg med letoma 2011 in 2013 ter leta 2016. Namen izpodbijanega sklepa naj bi bil dokazati izrinjenje enega samega konkurenta (družbe Intel) pri oskrbovanju naprav iPad, katerih uvedba na trg je bila predvidena v letih 2014 in 2015, kar naj bi predstavljalo manj kot 1 % upoštevne trga in pomenilo, da ni mogel biti zaradi zadevnih plačil izrinjen noben konkurent.
- 372 Tožeča stranka trdi, da Komisija ni opredelila, analizirala ali razložila nekaterih odločilnih dejanskih elementov ter da izpodbijani sklep vsebuje nenatančnosti glede zadevnih naprav in konkurentov. Pri tem navaja – kot naj bi priznala Komisija v izpodbijanem sklepu – da nista mogla zadevna sporazuma čisto nobenemu konkurentu preprečiti dobave naborov čipov LTE,

namenjenih za naprave iPhone, ki so bile uvedene na trg v času veljavnosti teh sporazumov. Natančneje, kot naj bi bilo razvidno iz izpodbijanega sklepa, naj družba Apple med letoma 2011 in 2015 ne bi imela na voljo alternativne tehnične rešitve, s katero bi zadovoljila potrebe po naborih čipov LTE za svoje naprave iPhone. Poleg tega naj Komisija ne bi trdila, da sta lahko zadevna sporazuma kateremu koli konkurentu preprečila, da bi dobavljal nabore čipov LTE za modele naprav iPad, ki so bile uvedene na trg v letih 2011, 2012, 2013 in 2016. Tako naj bi se Komisija v bistvu sklicevala samo na mogoče izrinjenje družbe Intel za nabore čipov LTE, namenjene napravam iPad, uvedenim na trg v letih 2014 in 2015.

- 373 Tožeča stranka dodaja, da naj bi Komisija v odgovoru na tožbo priznala, da naj družba Apple družbe Intel ne bi štela za verodostojnega dobavitelja naborov čipov LTE, ki se uporabljajo v mobilnih telefonih. Tožeča stranka naj bi dokazala, da je to veljalo tudi za vse druge konkurente. Nazadnje naj Komisija ne bi odgovorila na trditve, da bi bilo treba možnost za izrinjenje opredeliti glede na vse stranke naborov čipov na širšem zadevnem trgu. V izpodbijanem sklepu naj ne bi bilo niti omenjeno mogoče protikonkurenčno izrinjenje s trga v nasprotju z nezmožnostjo oskrbovanja določene stranke.
- 374 Komisija odgovarja, da trditve tožeče stranke temeljijo na bistveno napačnem razumevanju izpodbijanega sklepa. Ta institucija naj bi ugotovila, da je tožeča stranka v celotnem zadevnem obdobju družbi Apple dodeljevala plačila za ekskluzivnost v zvezi z napravami iPhone in iPad, ki naj bi bila zmožna imeti protikonkurenčne učinke, pri čemer naj bi bila družba Intel zgolj konkreten primer te zmožnosti. Ugotovitve Komisije naj bi torej zajemale zlasti – vendar ne izključno – to, da naj bi zadevna plačila dejansko vplivala na odločitve družbe Apple glede nakupa za naprave iPad, katerih uvedba na trg je bila predvidena v letih 2014 in 2015. Glede na napačno razumevanje tožeče stranke naj ne bi bilo koristno, da Splošno sodišče preuči tretji del tretjega tožbenega razloga, vendar naj bi Komisija vsekakor navedla trditve za zavrnitev trditev tožeče stranke.
- 375 Tako Komisija po eni strani najprej trdi, da tožeča stranka ni sistematično predstavila upoštevnihih okoliščin niti razlogov, iz katerih naj bi ta institucija storila napako, ker je pripisala težo dejavnikom, na katere se je oprla. Dalje, Komisija opozarja na okoliščine, našteje v točki 411 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Natančneje, pri tem navaja, da so velik pomen prevladujočega položaja tožeče stranke, stopnja pokritosti trga in pogoji, pod katerimi so bila plačila dodeljena, dejavniki, ki jih je treba upoštevati, poudarja, da se v tretjem delu tretjega tožbenega razloga ne obravnava vprašanje trajanja zadevnih sporazumov, navaja, da je bil znesek zadevnih plačil visok, in pojasnjuje, da izpodbijani sklep ne temelji na obstoju strategije izrinjenja. Nazadnje, Komisija pojasnjuje, da so lahko imela v skladu z izpodbijanim sklepom zadevna plačila protikonkurenčne učinke v celotnem zadevnem obdobju in da so tudi dejansko imela take učinke na odločitve o nakupu naborov čipov LTE za naprave iPad, ki jih je družba Apple nameravala uvesti na trg v letih 2014 in 2015.
- 376 Po drugi strani Komisija navaja, da ni priznala, da je bila družba Intel manj učinkovit konkurent. Tožeča stranka naj ne bi upoštevala ugotovitev iz točke 464 obrazložitve izpodbijanega sklepa, to je, da je družba Apple družbo Intel štela za zanimiv vir naborov čipov LTE za svoje naprave iPad. Vsekakor naj ugotovitev iz točke 486 obrazložitve ne bi temeljila zgolj na sprejetju družbe Intel kot enako učinkovitega konkurenta, saj naj bi Komisija upoštevala možnost, da zadevna plačila povzročijo učinke izrinjenja za katerega koli enako učinkovitega konkurenta, pri čemer je bilo v točki 426 obrazložitve izpodbijanega sklepa navedeno, da je družba Apple razmišljala o še treh drugih dobaviteljih za naprave iPad, ki jih je nameravala uvesti na trg leta 2014.

- 377 Komisija dodaja, da vztrajanje tožeče stranke pri trditvi, da družbe Intel ni bilo mogoče šteti za enako učinkovitega konkurenta, ni nikakor uporabno, saj se ugotovitev v zvezi z zmožnostjo zadevnih plačil, da imajo protikonkurenčne učinke, uporablja za enako učinkovitega konkurenta.
- 378 Uvodoma in ob predpostavki, da je treba trditve Komisije v zvezi z nekoristnostjo preučitve tretjega dela tretjega tožbenega razloga razumeti kot sklicevanje na brezpredmetnost tega dela, jih je treba zavrniti kot neutemeljene. V okviru navedenega dela se namreč stranki v bistvu ne strinjata o utemeljenosti dokazovanja, ki ga je opravila Komisija v izpodbijanem sklepu glede zmožnosti zadevnih plačil, da povzročijo protikonkurenčne učinke. Če bi se torej tretji del tretjega tožbenega razloga izkazal za utemeljen, bi privedel do razglasitve ničnosti izpodbijanega sklepa.
- 379 V tem okviru je treba za preučitev trditev tožeče stranke predhodno opozoriti na nekaj elementov, neločljivo povezanih s strukturo in vsebino izpodbijanega sklepa.
- 380 Najprej je treba opozoriti, da je upoštevni trg, ki ga je Komisija upoštevala v izpodbijanem sklepu, svetovni trg naborov čipov LTE (glej točko 31 zgoraj), pri čemer ravnanje, ki se očita tožeci stranki, spada zgolj v okvir njenih pogodbenih odnosov z družbo Apple. Natančneje, Komisija je ugotovila, da je kršitev pomenilo to, da je tožeča stranka družbi Apple dodelila zadevna plačila (člen 1 izreka izpodbijanega sklepa).
- 381 Dalje, opozoriti je treba, da je Komisija v oddelku 11.4 izpodbijanega sklepa ugotovila, da so zadevna plačila pomenila zlorabo prevladujočega položaja, ker so bila plačila za ekskluzivnost, ki so lahko povzročila protikonkurenčne učinke (točka 406 obrazložitve izpodbijanega sklepa), saj so se s tem zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se preusmerila h konkurentom tožeče stranke (točka 407 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 382 Natančneje, Komisija naj bi zmanjšanje spodbud družbi Apple, da bi se preusmerila h konkurentom tožeče stranke, dokazovala v pododdelkih 11.4.1 in 11.4.2 izpodbijanega sklepa (točki 407 in 408 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 383 Nazadnje, ugotoviti je treba, da je Komisija za izoblikovanje ugotovitve, da so zadevna plačila lahko povzročila protikonkurenčne učinke, v izpodbijanem sklepu navedla, da je upoštevala tudi velik delež upoštevne trga, na katerega so se zadevna plačila nanašala, obravnavan v pododdelku 11.4.3 izpodbijanega sklepa (točki 409 in 411 obrazložitve izpodbijanega sklepa), velik pomen družbe Apple kot stranke za vstop ali širitev na upoštevni trg, obravnavan v pododdelku 11.4.4 izpodbijanega sklepa (točki 410 in 411 obrazložitve izpodbijanega sklepa), pa tudi obseg prevladujočega položaja tožeče stranke, obravnavan v oddelku 10 izpodbijanega sklepa, pogoje dodelitve zadevnih plačil, obravnavane v oddelku 11.3 izpodbijanega sklepa, ter trajanje in znesek navedenih plačil, obravnavane v oddelkih 11.4.1 in 11.8 izpodbijanega sklepa (točka 411 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Nasprotno, kot je razvidno iz izpodbijanega sklepa in kot je Komisija potrdila v svojih pisanjih, se ni opirala na obstoj strategije izrinjenja, to je protikonkurenčnega namena tožeče stranke.
- 384 Ker pa ugotovitev Komisije – kot je razvidno iz točke 381 zgoraj – da so zadevna plačila lahko povzročila protikonkurenčne učinke, temelji predvsem na presoji, da so se zaradi njih zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se preusmerila h konkurentom tožeče stranke, je treba začeti s preučitvijo, ali Komisija pri tej presoji ni upoštevala vseh upoštevniških okoliščin, kot trdi tožeča stranka.

- 385 Na prvem mestu je treba opozoriti, da je Komisija – kot je bilo navedeno v točki 382 zgoraj – presojo, v skladu s katero so zadevna plačila zmanjšala spodbude družbi Apple, da bi se preusmerila h konkurentom tožeče stranke, izoblikovala na podlagi analize iz pododdelkov 11.4.1 in 11.4.2 izpodbijanega sklepa.
- 386 Po eni strani je Komisija v pododdelku 11.4.1 izpodbijanega sklepa do navedene presoje (točka 412 obrazložitve izpodbijanega sklepa) prišla na podlagi primerjalne analize zneska zadevnih plačil, prejetih v zadevnem obdobju (točka 413 obrazložitve izpodbijanega sklepa), zneska zadevnih plačil, ki bi jih družba Apple izgubila, če bi v celotnem zadevnem obdobju dala na trg napravo z naborom čipov LTE konkurenta tožeče stranke (točka 414 obrazložitve izpodbijanega sklepa), ter zneska zadevnih plačil, ki bi jih družba Apple morala vrniti, če bi v letih 2013, 2014 in 2015 dala na trg napravo z naborom čipov LTE konkurenta tožeče stranke (točka 416 obrazložitve izpodbijanega sklepa), pa tudi morebitnega kumulativnega vpliva navedene izgube in navedenega vračila zadevnih plačil (točka 417 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 387 Po drugi strani je Komisija v pododdelku 11.4.2 izpodbijanega sklepa menila, da interni dokumenti in pojasnila družbe Apple potrjujejo navedeno presojo (točka 423 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Ta pododdelek je razdeljen na štiri podpododdelke: prvi vsebuje analizo, ki jo je Komisija opravila v zvezi z navedenimi internimi dokumenti in pojasnili družbe Apple (podpododdelek 11.4.2.1 izpodbijanega sklepa), namen drugega je odgovoriti na trditev tožeče stranke, da ti interni dokumenti in ta pojasnila niso zanesljivi (podpododdelek 11.4.2.2 izpodbijanega sklepa), namen tretjega je odgovoriti na trditev tožeče stranke, da naj bi ekskluzivnost zahtevala družba Apple (podpododdelek 11.4.2.3 izpodbijanega sklepa), namen četrtega pa je odgovoriti na trditev tožeče stranke, da bi jo družba Apple vsekakor izbrala ob upoštevanju višje kakovosti njenih naborov čipov LTE, in vsebuje presojo Komisije, da so zadevna plačila v nasprotju s trditvami tožeče stranke vplivala na oskrbovalno strategijo družbe Apple (podpododdelek 11.4.2.4 izpodbijanega sklepa).
- 388 Na drugem mestu je treba ugotoviti, da je obseg dokazovanja iz pododdelkov 11.4.1 in 11.4.2 izpodbijanega sklepa – kot je razvidno iz njune vsebine in pojasnil Komisije pred Splošnim sodiščem – različen.
- 389 Po eni strani je namen pododdelka 11.4.1 izpodbijanega sklepa dokazati, da so se zaradi zadevnih plačil zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se v zadevnem obdobju preusmerila h konkurentom tožeče stranke za oskrbo z nabori čipov LTE za vse svoje naprave, torej naprave iPhone in iPad. Kot je razvidno iz izpodbijanega sklepa in kot je Komisija izrecno pojasnila pred Splošnim sodiščem, se je ta institucija v tem okviru oprla na analizo zmožnosti zadevnih plačil, da povzročijo protikonkurenčne učinke.
- 390 Dalje, glede povpraševanja družbe Apple po naborih čipov LTE, na katero se nanaša analiza Komisije, je treba ugotoviti, da se je ta v pododdelku 11.4.3 izpodbijanega sklepa, da bi opredelila stopnjo pokritosti trga z zadevnimi plačili, prav tako sklicevala na vse nabore čipov LTE, ki jih je družba Apple dobila od tožeče stranke, ne da bi razlikovala med napravami iPhone in iPad. Prav tako je v pododdelku 11.4.4 izpodbijanega sklepa menila, da je bila družba Apple privlačna stranka za dobavitelje naborov čipov LTE, ne da bi razlikovala med napravami iPhone in iPad.

- 391 Tako se pododdelek 11.4.1 izpodbijanega sklepa – enako kot njegova pododdelka 11.4.3 in 11.4.4 – nanaša na celotno povpraševanje družbe Apple po naborih čipov LTE za naprave iPhone in iPad. Komisija je v svojih pisanjih tudi potrdila, da je ugotovila, da so lahko zadevna plačila v celotnem zadevnem obdobju povzročila protikonkurenčne učinke v zvezi z nabori čipov LTE, namenjenimi tako napravam iPhone kot tudi napravam iPad.
- 392 Po drugi strani je namen pododdelka 11.4.2 izpodbijanega sklepa večinoma na podlagi internih dokumentov družbe Apple in njenih pojasnil potrditi presojo iz pododdelka 11.4.1 izpodbijanega sklepa in, natančneje – kot je razvidno iz izpodbijanega sklepa in kot je Komisija izrecno pojasnila pred Splošnim sodiščem – dokazati, da so se zaradi zadevnih plačil dejansko zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se za oskrbo z nabori čipov LTE za nekatere svoje naprave preusmerila h konkurentom tožeče stranke.
- 393 Komisija je namreč v zvezi s tem v odgovoru na tožbo izrecno potrdila, da je namen navedenega pododdelka izpodbijanega sklepa dokazati, da so zadevna plačila „dejansko vplivala“ ali da so imela „dejanski učinek vpliva“ na odločitve o nakupu naborov čipov LTE, ki jih je sprejela družba Apple za „naprave iPad, ki jih je nameravala uvesti na trg v letih 2014 in 2015“. Tako je Komisija pojasnila, da se je ugotovitev, do katere je prišla v zvezi s tem, nanašala na „dejanske učinke“ zadevnih plačil.
- 394 Poleg tega je Komisija v zvezi s povpraševanjem družbe Apple po naborih čipov LTE, obravnavanim v njeni analizi iz pododdelka 11.4.2 izpodbijanega sklepa, ko ji je bilo v okviru ukrepov procesnega vodstva postavljeno vprašanje o obsegu besed in izrazov „naprave“, „vedene na trg“ (v letih 2014 in 2015) in „biti uvedene na trg“ (v letih 2014 in 2015), uporabljenih v navedenem pododdelku, izrecno potrdila, da se ta pododdelek ne nanaša na naprave iPhone, ampak zgolj na naprave iPad, navedla, da gre za obžalovanja vredno „tipkarsko napako“ v delu, v katerem navedeni pododdelek vsebuje sklic na naprave iPad, dejansko „vedene na trg“ v letih 2014 in 2015, ter nato izrecno potrdila, da se ta pododdelek nanaša zgolj na nekatere modele naprav iPad, „ki ne ustrezajo standardu CDMA“ ter bi morale „biti uvedene na trg“ od družbe Apple v letih 2014 in 2015.
- 395 Iz tega sledi – kot je razvidno iz vsebine izpodbijanega sklepa in kot je Komisija potrdila tako v svojih pisanjih kot na obravnavi – da se po eni strani celotna analiza Komisije iz pododdelka 11.4.1 izpodbijanega sklepa nanaša na zmožnost zadevnih plačil, da povzročijo protikonkurenčne učinke v povezavi tako z napravami iPhone kot tudi napravami iPad, na kar poleg tega napeljuje tudi naslov oddelka 11.4 izpodbijanega sklepa, saj je v njem na splošno napoteno na „potencialne“ protikonkurenčne učinke teh plačil. Na to analizo se nanaša prvi očitek iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga. Po drugi strani se analiza Komisije iz pododdelka 11.4.2 izpodbijanega sklepa nanaša na učinke, ki naj bi jih zadevna plačila dejansko imela v zvezi z nekaterimi modeli naprav iPad, ki jih je družba Apple nameravala uvesti na trg v letih 2014 in 2015. Na to analizo se nanašata drugi in tretji očitek iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga (glej točko 429 in naslednje v nadaljevanju).
- 396 Na tretjem mestu je treba v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 355 zgoraj, analizo zmožnosti zadevnih plačil, da se z njimi omeji konkurenca in, natančneje, izrinejo vsaj enako učinkoviti konkurenti, opraviti ob upoštevanju vseh upoštevni dejanskih okoliščin navedenega ravnanja.
- 397 Iz tega izhaja, da analiza protikonkurenčne zmožnosti tega ravnanja, ker je treba pri njej upoštevati vse upoštevne okoliščine očitane ravnanja, ne sme biti zgolj hipotetična (glej v tem smislu sodbo z dne 6. oktobra 2015, Post Danmark, C-23/14, EU:C:2015:651, točki 65 in 68).

- 398 Na četrtem mestu je treba ob upoštevanju navedenega preučiti, ali je Komisija – kot trdi tožeča stranka – presojo, da so se zaradi zadevnih plačil zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se za oskrbo z nabori čipov LTE za naprave iPhone in iPad, ki bi morali biti uvedeni na trg v zadevnem obdobju, preusmerila h konkurentom tožeče stranke, izoblikovala, ne da bi ustrezno upoštevala vse upoštevne dejanske okoliščine.
- 399 Prvič, iz izpodbijanega sklepa je razvidno, da se je družba Apple za modele naprav iPhone in iPad, uvedene na trg pred letom 2011, z nabori čipov UMTS oskrbovala pri družbi Infineon, katere dejavnosti dobave naborov čipov je leta 2011 prevzela družba Intel (točki 89 in 90 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Med letoma 2011 in 2015 ter do 16. septembra 2016, to je v zadevnem obdobju, se je družba Apple z nabori čipov LTE za naprave iPhone in iPad oskrbovala izključno pri tožeči stranki (točka 168 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Od modela iPhone 7, ki je bil uveden na trg 16. septembra 2016, je družba Apple v nekatere različice tega modela vgradila nabore čipov LTE družbe Intel (točki 91 in 169 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 400 Drugič, kot poudarja tožeča stranka, je treba ugotoviti, da je Komisija v točki 322 obrazložitve izpodbijanega sklepa v okviru oddelka 10 tega sklepa v zvezi s prevladujočim položajem ugotovila, da med letoma 2011 in 2015 „družba Apple ni imela alternative glede njenih potreb po naborih čipov LTE za naprave iPhone“.
- 401 V zvezi s tem je treba na eni strani navesti, da Komisija v izpodbijanem sklepu ni pojasnila izvora ugotovitve iz točke 322 obrazložitve navedenega sklepa. V z njo povezani opombi št. 392 je namreč v različici izpodbijanega sklepa, vročenega tožeči stranki, napoteno na oddelek izpodbijanega sklepa, ki ne obstaja (oddelek 0), v javni različici izpodbijanega sklepa pa je brez drugega pojasnila napoteno na pododdelek 11.4.2 izpodbijanega sklepa. Vendar je treba ugotoviti – kot je potrdila Komisija v odgovor na ukrepe procesnega vodstva – da se pododdelek 11.4.2 izpodbijanega sklepa ne nanaša na naprave iPhone, ampak zadeva zgolj nekatere modele naprav iPad, katerih uvedba na trg je bila predvidena v letih 2014 in 2015 (točka 394 zgoraj). Komisija je v odgovor na vprašanje v zvezi s tem na obravnavi pojasnila, da je napotilo na oddelek 0 v različici izpodbijanega sklepa, vročeni tožeči stranki, posledica tehnične napake, medtem ko je treba napotilo na pododdelek 11.4.2 izpodbijanega sklepa iz njegove javne različice razumeti kot nasprotje, in sicer v smislu, da družba Apple v skladu s točko 322 obrazložitve izpodbijanega sklepa sicer ni imela alternative za nabore čipov LTE za naprave iPhone, ki naj bi bile uvedene na trg med letoma 2011 in 2015, je pa imela v skladu s pododdelkom 11.4.2 izpodbijanega sklepa tako alternativo za nekatere naprave iPad, ki naj bi bile uvedene na trg v letih 2014 in 2015.
- 402 Na drugi strani je iz izpodbijanega sklepa razvidno, da se ugotovitev iz točke 322 obrazložitve navedenega sklepa nanaša na neobstoje tehnicihne alternative z vidika potreb družbe Apple po naborih čipov LTE za naprave iPhone. Komisija je namreč v točki 447 obrazložitve izpodbijanega sklepa s sklicevanjem na pripombe družbe Apple na odgovor tožeče stranke na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah navedla, da naj bi za naprave, ki naj bi bile uvedene na trg leta 2016, izboljšanje družbe Intel, kar se tiče „ključnih tehnologij“, tej družbi omogočilo, da je prišla v poštev tudi za naprave iPhone, ne pa samo za naprave iPad. Prav tako je Komisija v točkah 491, 492 in 495 obrazložitve izpodbijanega sklepa navedla, da potrebe družbe Apple po naborih čipov LTE za naprave iPhone med letoma 2012 in 2015 niso sporne, pri čemer je izpostavila zlasti dejstvo, da nabori čipov LTE družbe Intel niso imeli nekaterih tehničnih značilnosti.

- 403 Tako Komisija kot tožeča stranka sta na vprašanja, ki jima jih je postavilo Splošno sodišče na obravnavi na podlagi ugotovitve iz točke 322 obrazložitve izpodbijanega sklepa izrecno potrdili, da je treba po eni strani to ugotovitev dejansko razumeti kot napotilo na neobstoj tehnične alternative glede na potrebe družbe Apple po naborih čipov LTE za naprave iPhone, ki bi morale biti uvedene na trg med letoma 2011 in 2015, ter da je po drugi strani ta ugotovitev z dejanskega vidika pravilna.
- 404 Poleg tega v okviru tega spora ni treba opredeliti ene ali več tehničnih značilnosti, na katere se nanaša navedeni neobstoj alternative za različne modele naprav iPhone, ki bi jih družba Apple morala uvesti na trg med letoma 2011 in 2015, ter, natančneje, ali je šlo za standard „Code Division Multiple Access“ (CDMA), na katerega se nanašajo zlasti izjave iz točke 187(2) obrazložitve izpodbijanega sklepa ter točk 454 in 461 njegove obrazložitve, za tehnologijo „Voice over LTE“ (VoLTE), na katero se nanaša zlasti izjava, ki je povzeta v opombi št. 586 izpodbijanega sklepa in je povezana (s sklicem v opombi št. 587) s točko 447 obrazložitve tega sklepa, za „glasovno povezljivost“ ali „glasovno funkcijo“, na kateri se nanašajo izjave, povzete v točki 492 obrazložitve izpodbijanega sklepa, ali pa za druge značilnosti.
- 405 Kakršno koli naj bo namreč tehnično pojasnilo glede ugotovitve dejanskega stanja Komisije iz točke 322 obrazložitve izpodbijanega sklepa, med strankama ni sporno, da družba Apple ni imela nobene tehnične alternative za nabore čipov LTE tožeče stranke, kar se tiče njenih potreb za naprave iPhone, ki naj bi bile uvedene na trg med letoma 2011 in 2015.
- 406 Poleg tega ni mogoče na podlagi nobenega elementa iz izpodbijanega sklepa šteti, da bi po eni strani družba Apple razmišljala o tem, da bi se za naprave iPhone, ki naj bi bile uvedene na trg med letoma 2011 in 2015, oskrbovala z nabori čipov LTE, ki niso izpolnjevali njenih tehničnih zahtev, ter da bi po drugi strani ta neobstoj alternative za naprave iPhone, ugotovljen v točki 322 obrazložitve izpodbijanega sklepa, izhajal iz drugih, ne pa tehničnih razlogov.
- 407 Tretjič, Komisija je v točkah 491, 493 in 495 obrazložitve izpodbijanega sklepa še ugotovila, da je bila sporna samo približno polovica potreb družbe Apple po naborih čipov LTE za naprave iPhone, ki naj bi bile uvedene na trg leta 2016. V zvezi s tem se je v točki 493 obrazložitve izpodbijanega sklepa oprla na izjavo družbe Apple iz pripomb te družbe na odgovor tožeče stranke na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, v katerem je bilo navedeno, da je lahko z dobavami družbe Intel količinsko zadovoljila samo manj kot polovico svojih potreb za naprave iPhone, ki naj bi bile uvedene na trg leta 2016. Elementi iz izpodbijanega sklepa v zvezi s tem se prav tako nanašajo na tehnične preudarke. V opombi št. 586 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v kateri so povzete pripombe družbe Apple na odgovor tožeče stranke na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, je namreč navedeno, da bi lahko družba Apple z dobavami družbe Intel svoje potrebe po naborih čipov LTE za naprave iPhone, ki naj bi bile uvedene na trg leta 2016, zadovoljila samo v delu, „ki ni ustrezal standardu CDMA“, kar pomeni, da ta družba z dobavami družbe Intel ne bi mogla zadovoljiti dela navedenih potreb, ki so ustrezale standardu CDMA.
- 408 Četrtrič, po ocenah iz izpodbijanega sklepa so naprave iPhone predstavljale približno 90 % prodaje naprav LTE družbe Apple v zadevnem obdobju in torej potreb te družbe po naborih čipov LTE, medtem ko so naprave iPad predstavljale približno 10 % prodaje naprav LTE družbe Apple v zadevnem obdobju in torej teh istih potrebe (glej točko 421 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

- 409 Iz tega sledi, da družba Apple za veliko večino potreb po naborih čipov LTE za naprave, ki naj bi bile uvedene na trg v zadevnem obdobju, to je vse naprave iPhone, ki naj bi bile uvedene na trg med letoma 2011 in 2015, ter več kot polovico naprav iPhone, ki naj bi bile uvedene na trg leta 2016, ni imela tehnične alternative za nabore čipov LTE tožeče stranke in se torej ni mogla preusmeriti h konkurenčnim dobaviteljem.
- 410 Neizpodbijano dejstvo, da na upoštevem trgu ni obstajala tehnična alternativa za nabore čipov LTE tožeče stranke za zelo veliko večino potreb družbe Apple v zadevnem obdobju, je upoštevna dejanska okoliščina, ki jo je treba upoštevati pri analizi zmožnosti zadevnih plačil, da povzročijo učinke izrinjenja, saj je Komisija navedeno zmožnost upoštevala z vidika vseh potreb družbe Apple po naborih čipov LTE in, natančneje, z vidika zmanjšanja spodbud družbi Apple, da bi se za vse svoje potrebe preusmerila h konkurentom tožeče stranke.
- 411 Petič, ob upoštevanju navedenega je treba ugotoviti, da je Komisija do ugotovitve, da je bilo mogoče z zadevnimi plačili omejiti konkurenco, ker so se zaradi njih zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se za oskrbo z nabori čipov LTE za svoje celotno povpraševanje za naprave iPhone in iPad preusmerila h konkurentom tožeče stranke, prišla na podlagi analize, v kateri ni ustrezno upoštevala vseh upoštevanih dejanskih okoliščin očitane ravnanja.
- 412 Čeprav je namreč Komisija ugotovila, da družba Apple ni imela tehnične alternative za nabore čipov LTE tožeče stranke za vse naprave iPhone, ki naj bi bile uvedene na trg med letoma 2011 in 2015, in za več kot polovico naprav iPhone, ki naj bi bile uvedene na trg leta 2016, te upoštevne dejanske okoliščine, ki pomeni, da niso obstajali konkurenti, ki bi družbo Apple lahko oskrbovali z nabori čipov LTE za navedene naprave iPhone, ni povezala z domnevnim zmanjšanjem spodbud družbi Apple, da bi se preusmerila h konkurentom tožeče stranke za oskrbo z nabori čipov LTE za vse njene potrebe, torej vključno za naprave iPhone, pri čemer so te naprave predstavljale zelo velik del navedenih potreb.
- 413 Poleg tega je Komisija v oddelku 11.5 izpodbijanega sklepa protislovno zlasti na podlagi navedene okoliščine zavrnila analizo kritične marže tožeče stranke, ker naj se v spornem deležu povpraševanja družbe Apple, na katero se sklicuje tožeča stranka, ne bi upoštevalo dejstvo, da naj ta družba ne bi mogla zamenjati dobavitelja za nabore čipov LTE za naprave iPhone, ki naj bi bile uvedene na trg v letih 2012, 2013, 2014 in 2015, ter za več kot polovico naprav iPhone, ki naj bi bile uvedene na trg leta 2016 (točki 491 in 495 obrazložitve izpodbijanega sklepa ter točka 2 tega sklepa).
- 414 Ker Komisija v teh okoliščinah ni upoštevala dejstva, da se družba Apple ni mogla preusmeriti k nobenemu drugemu konkurentu, ki bi izpolnil njene tehnične zahteve za zelo veliko večino njenega povpraševanja po naborih čipov LTE (ki se je ujemala z napravami iPhone, z izjemo manj kot polovice naprav iPhone, ki naj bi bile uvedene na trg leta 2016), ni mogla upravičeno ugotoviti, da so se zaradi zadevnih plačil zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se za vse svoje potrebe, ki so zajemale naprave iPhone in iPad, ki naj bi bile uvedene na trg v zadevnem obdobju, preusmerila h konkurentom tožeče stranke ter da je bilo torej mogoče s temi plačili omejiti konkurenco na celotnem upoštevem trgu naborov čipov LTE. Okoliščina – ki v izpodbijanem sklepu ni bila ustrezno upoštevana – da se je družba Apple z nabori čipov LTE oskrbovala pri tožeči stranki, ne pa pri njenih konkurentih, ker niso obstajale alternative, ki bi ustrezale njenim lastnim tehničnim zahtevam, bi lahko bila del konkurence na podlagi zaslug, ne pa protikonkurenčnega učinka izrinjenja kot posledice zadevnih plačil.

- 415 Drži sicer, da člen 102 PDEU prepoveduje ravnanja podjetja v prevladujočem položaju, če je njihov cilj krepitev tega položaja in njegova zloraba, zlasti kadar je njihov namen potrjene potencialne konkurente prikrajšati za dejanski dostop do trga (glej v tem smislu sodbo z dne 30. januarja 2020, Generics (UK) in drugi, C-307/18, EU:C:2020:52, točka 151). Vendar v obravnavani zadevi ob upoštevanju teorije škode, izoblikovane v izpodbijanem sklepu, ki temelji na zmanjšanju spodbud družbi Apple, da bi se za vse svoje potrebe po naborih čipov LTE v zadevnem obdobju preusmerila h konkurentom tožeče stranke, Komisija ni mogla ne upoštevati okoliščine, da se družba Apple zaradi svojih lastnih tehničnih zahtev za zelo velik del svojega povpraševanja po naborih čipov LTE v navedenem obdobju ni mogla preusmeriti h konkurentom tožeče stranke.
- 416 Poleg tega je treba še ugotoviti, da Komisija v izpodbijanem sklepu nikakor ni trdila, da bi bil zaradi ravnanja tožeče stranke njenim manj učinkovitim konkurentom preprečen razvoj izdelkov, ki bi izpolnjevali zahteve družbe Apple, ampak zgolj to, da so bile zmanjšane spodbude družbi Apple, da bi se za vse potrebe po naborih čipov LTE preusmerila h konkurentom tožeče stranke. Vsekakor je treba opozoriti, da lahko konkurenca na podlagi zaslug, kot izhaja iz sodne prakse, navedene v točki 351 zgoraj, vodi do izginotja s trga ali do marginalizacije konkurentov, ki so manj učinkoviti in zato za potrošnike manj zanimivi, zlasti z vidika cen, izbire, kakovosti in inovacij.
- 417 Iz vsega navedenega izhaja, da ugotovitev Komisije glede zmožnosti zadevnih plačil, da povzročijo učinke izrinjenja, ker naj bi se zaradi njih zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se za oskrbo z nabori čipov LTE za svoje celotno povpraševanje preusmerila h konkurentom tožeče stranke, temelji na analizi, ki ni bila opravljena ob upoštevanju vseh upoštevni dejanskih okoliščin in je iz tega razloga nezakonita.
- 418 Te ugotovitve ne omajajo druge trditve Komisije.
- 419 Prvič, Komisija je na obravnavi v odgovor na vprašanja Splošnega sodišča na podlagi točke 421 obrazložitve izpodbijanega sklepa trdila, da je v tej točki obrazložitve opisan učinek „vzvoda“, na katerem naj bi temeljilo dokazovanje zmožnosti zadevnih plačil, da povzročijo protikonkurenčne učinke. Po mnenju Komisije naj bi zadevna sporazuma, čeprav naj konkurenti tožeče stranke ne bi imeli tehničnih možnosti za oskrbovanje naprav iPhone, tožeči stranki omogočila, da z uporabo „vzvoda“ v tem nespornem delu povpraševanja družbe Apple, ki se je nanašalo na naprave iPhone, izrine konkurente v spornem delu navedenega povpraševanja, ki se je nanašalo na naprave iPad, s čimer naj bi konkurentom preprečila širitev in rast na trgu.
- 420 V zvezi s tem je treba najprej ugotoviti, da se trditev Komisije ne sklada s teorijo škode, predstavljeno v izpodbijanem sklepu, ki se nanaša na zmožnost zadevnih plačil, da povzročijo protikonkurenčne učinke na celotnem upoštevni trgu naborov čipov LTE, ker naj bi bila družba Apple odvrnjena od tega, da bi se za vse svoje potrebe po naborih čipov LTE za naprave iPhone in iPad oskrbovala pri konkurentih tožeče stranke. Drugače povedano, izpodbijani sklep se nanaša na učinek izrinjenja na splošno in brez razlikovanja za vse nabore čipov LTE tako za naprave iPhone kot za naprave iPad, ne pa na učinek izrinjenja, omejen zgolj na oskrbovanje družbe Apple z nabori čipov LTE za naprave iPad. Poleg tega je bila po eni strani v izpodbijanem sklepu kršitev, ki se očita tožeči stranki, opredeljena glede na celotno povpraševanje družbe Apple za naprave iPhone in iPad, po drugi strani pa se sam pojem učinka „vzvoda“, ki naj bi ga tožeča stranka izvajala z vidika različnih naprav družbe Apple, ne pojavi v razlogovanju, ki ga je Komisija predstavila v oddelku 11.4 izpodbijanega sklepa.

- 421 Dalje, ugotoviti je treba, da je namen točke 421 obrazložitve izpodbijanega sklepa, ki sicer spada v oddelek 11.4.1 tega sklepa, skupaj s točkama 419 in 420 njegove obrazložitve odgovoriti na trditev tožeče stranke v upravnem postopku v zvezi z možnostjo njenih konkurentov, da družbi Apple ponudijo enake spodbude. Torej ni mogoče šteti, da je teorija škode, na kateri temelji zmožnost zadevnih plačil, da povzročijo protikonkurenčne učinke, predstavljena v navedeni točki obrazložitve. Poleg tega in vsekakor – v nasprotju s tem, na kar napeljuje Komisija – točka 421 obrazložitve izpodbijanega sklepa ne vsebuje nobene natančne navedbe v zvezi s tem, da bi tožeča stranka prek nespornega deleža povpraševanja družbe Apple po naborih čipov LTE pridobila učinek „vzvoda“ na sporni delež tega povpraševanja.
- 422 Nazadnje in zaradi popolnosti je treba še ugotoviti, da trditev Komisije, ki se nanaša na točko 421 obrazložitve izpodbijanega sklepa, temelji na premisi, po kateri naj bi izpodbijani sklep dokazoval protikonkurenčno zmožnost zadevnih plačil glede na naprave iPad. Kot pa je bilo po eni strani ugotovljeno v točki 391 zgoraj, je Komisija v pododdelkih 11.4.1, 11.4.3 in 11.4.4 izpodbijanega sklepa opravila splošno analizo zmožnosti zadevnih plačil, da povzročijo protikonkurenčne učinke, ne da bi opravila kakršno koli posebno analizo v zvezi z napravami iPad. Kot je bilo po drugi strani ugotovljeno v točkah od 392 do 394 zgoraj, se je Komisija v zvezi z napravami iPad v pododdelku 11.4.2 izpodbijanega sklepa omejila na preučitev domnevnih dejanskih učinkov zadevnih plačil v zvezi z modeli naprav iPad, ki niso ustrezali standardu CDMA ter naj bi bili uvedeni na trg v letih 2014 in 2015, to je analizo, na katero se nanašata drugi in tretji očitek, preučena v nadaljevanju.
- 423 Drugič, kot je bilo ugotovljeno v točki 375 zgoraj, želi Komisija na podlagi elementov, navedenih v točki 411 obrazložitve izpodbijanega sklepa in povzetih v točki 383 zgoraj, dokazati, da je upoštevala upoštevne okoliščine obravnavane zadeve.
- 424 Kolikor se Komisija po eni strani opira na pogoje za dodelitev zadevnih plačil, na katere se nanaša oddelek 11.3 izpodbijanega sklepa, je treba opozoriti, da se je v navedenem oddelku omejila na ugotovitev, da so bila zadevna plačila plačila za ekskluzivnost, in da je bila analiza domnevnih zmožnosti teh plačil, da povzročijo protikonkurenčne učinke, vključena v oddelek 11.4 tega sklepa. Poleg tega je treba ugotoviti, da v okoliščinah obravnavane zadeve opredelitev zadevnih plačil kot plačila za ekskluzivnost še ni zadostovala za ugotovitev, da so ta plačila pomenila zlorabo prevladujočega položaja. V skladu s sodno prakso, navedeno v točki 354 zgoraj, bi morala namreč Komisija ob upoštevanju ugovorov, ki jih je tožeča stranka predložila v upravnem postopku, opraviti analizo zmožnosti zadevnih plačil, da povzročijo protikonkurenčne učinke, in, natančneje, možnosti za izrinjenje vsaj enako učinkovitih konkurentov.
- 425 Čeprav po drugi strani Komisija upravičeno v bistvu poudarja, da se ne bi smeli zanemariti elementi iz točke 383 zgoraj, nič manj ne drži, da navedeni elementi, ki jih je sicer mogoče upoštevati pri presoji zmožnosti ravnanja, da povzroči protikonkurenčne učinke, v obravnavani zadevi ne dokazujejo protikonkurenčnega učinka in natančneje izrinjenja. To velja za obseg prevladujočega položaja tožeče stranke (na kar se nanaša oddelek 10 izpodbijanega sklepa), trajanje in znesek zadevnih plačil (na kar se nanašata pododdelek 11.4.1 in pododdelek 11.8 izpodbijanega sklepa), delež trga, pokrit s temi plačili (na kar se nanaša pododdelek 11.4.3 izpodbijanega sklepa), ter velik pomen družbe Apple kot stranke (na kar se nanaša pododdelek 11.4.4 izpodbijanega sklepa). Sklicevanje na navedene elemente namreč v obravnavani zadevi še ne more omajati dejstva, da Komisija zmožnosti zadevnih plačil, da povzročijo protikonkurenčne učinke, zlasti v zvezi z možnostjo za izrinjenje vsaj enako učinkovitih konkurentov, neločljivo povezano z zadevno prakso, ni dokazala ob upoštevanju vseh

upoštevni dejanski okoliščini očitane ravnanja, zlasti glede domnevnega zmanjšanja spodbud družbi Apple, da bi se za vse svoje potrebe po naborih čipov LTE za naprave iPhone in iPad preusmerila h konkurentom tožeče stranke.

- 426 Kot je razvidno iz izpodbijanega sklepa in kot je Komisija izrecno navedla pred Splošnim sodiščem, je treba poleg tega ugotoviti, da se v tem sklepu pri ugotovitvi, da so zadevna plačila lahko povzročila protikonkurenčne učinke, ni oprla na ekonomski model, kot je preizkus enako učinkovitega konkurenta, in da je v oddelku 11.5 izpodbijanega sklepa zgolj navedla, da zaradi analize kritične marže, ki jo je predložila tožeča stranka, njene ugotovitve niso omajane.
- 427 Tretjič, trditev Komisije, ki se nanašajo na točke 426, 464 in 486 obrazložitve izpodbijanega sklepa, ni mogoče upoštevati. Točki 426 in 464 obrazložitve izpodbijanega sklepa, povezani z njegovim pododdelkom 11.4.2, namreč zadevata zgolj nekatere modele naprav iPad, ki naj bi bili uvedeni na trg v letih 2014 in 2015, ter z njima ni mogoče omajati ugotovitev iz točke 409 zgoraj v zvezi z napravami iPhone. Nazadnje, v nasprotju s tem, na kar napeljuje Komisija, navedenih ugotovitev ni mogoče omajati niti z ugotovitvijo iz točke 486 obrazložitve izpodbijanega sklepa.
- 428 Ob upoštevanju vsega navedenega je treba prvi očitek iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga sprejeti.

3. Drugi in tretji očitek iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga: nedokazanost tega, da naj bi zadevna sporazuma vplivala na odločitve o oskrbovanju družbe Apple za naprave iPad „iz leta 2014“ in „iz leta 2015“

- 429 Z drugim in tretjim očitkom iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga se izpodbija dokazovanje iz pododdelka 11.4.2 izpodbijanega sklepa.
- 430 Tožeča stranka izpodbija ugotovitve Komisije iz točk 424 in 451 obrazložitve izpodbijanega sklepa, pri čemer trdi, da v izpodbijanem sklepu ni dokazano, da sta zadevna sporazuma – kar se tiče prve od navedenih točk obrazložitve – zmanjšala spodbude družbi Apple, da bi se preusmerila h konkurenčnim dobaviteljem za „naprave, uvedene na trg v letih 2014 in 2015“, oziroma – kar se tiče druge od navedenih točk obrazložitve – vplivala na oskrbovalno strategijo družbe Apple za „naprave, ki naj bi bile uvedene na trg v letih 2014 in 2015“.
- 431 Kar po eni strani zadeva naprave iPad „iz leta 2014“, tožeča stranka najprej trdi, da izpodbijani sklep ne vsebuje dokaza o tem, da bi družba Apple v napravah iPad, „dejansko uvedenih na trg oktobra 2014“, nameravala uporabiti nabore čipov družbe Intel. Dalje, Komisija naj bi večkrat napotila na model naprave iPad, ki ga je družba Apple „[zaupno]“, poimenovan „[zaupno]“, vendar naj ne bi dokazala, da naj bi zadevna sporazuma vplivala na odločitev te družbe glede oskrbovanja za ta model. Družba Apple naj ne bi nikoli resno razmišljala o uporabi naborov čipov družbe Intel za ta model, ampak naj bi ugotovila, da naborov čipov te družbe ni mogoče uporabiti, kar naj bi bilo potrjeno s poročilom, ki ga je tožeča stranka predložila v prilogi k svojemu odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah. Nazadnje, to, da nabori čipov družbe Intel niso bili izbrani za opremljanje naprav iPad „iz leta 2014“, naj bi bilo mogoče pojasniti z dejstvom, da niso mogli izpolniti tehničnih in časovnih zahtev družbe Apple.

- 432 Tožeča stranka dodaja, da trditev Komisije, da se je zavedala, za katere naprave se je družba Apple nameravala oskrbovati pri družbi Intel, ni točna. Poleg tega naj ne bi izpodbijani sklep vseboval nikakršne analize v zvezi z izbiro dobavitelja za model „[zaupno]“ ter naj v njem ne bi bila dokazana vzročna zveza med prvo spremembo prehodnega sporazuma in odločitvijo za uporabo nabora čipov tožeče stranke za model „[zaupno]“.
- 433 Komisija najprej navaja, da se izpodbijani sklep nanaša na naprave, „ki naj bi bile uvedene na trg leta 2014“, ne pa na naprave, „ki so bile dejansko uvedene na trg“. Tožeča stranka naj bi se povsem zavedala, za katere naprave se je družba Apple nameravala oskrbovati pri družbi Intel. Družba Apple naj bi tudi potrdila, da je želela svoje dobave diverzificirati. Dalje, Komisija v zvezi z modelom „[zaupno]“ poudarja, da točke od 428 do 435 obrazložitve izpodbijanega sklepa dokazujejo vpliv zadevnih sporazumov. Poleg tega naj bi pogajanja med tožečo stranko in družbo Apple v zvezi s prvo spremembo prehodnega sporazuma vplivala na odločitev o nakupu, ki jo je družba Apple sprejela v začetku leta 2013. Prehodni sporazum naj bi bil vsekakor dovolj, da je vplival na družbo Apple, ki naj bi nameravala vključiti družbo Intel za del naprav iPad, ki naj bi bile uvedene na trg leta 2014. Poleg tega naj trditev tožeče stranke, da družba Apple ni nikoli resno razmišljala o uporabi naborov čipov družbe Intel v modelu „[zaupno]“ ne bi bila podprta. Nazadnje, glede poročila, ki ga je tožeča stranka predložila kot prilogo k svojemu odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, Komisija napotuje na odgovor, ki ga je v zvezi s tem dala družba Apple v svojih pripombah na odgovor tožeče stranke na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah.
- 434 Komisija dodaja, da se je družba Apple odločila [zaupno] ter da sta na to odločitev vplivala pogajanje prve spremembe prehodnega sporazuma in izguba zadevnih plačil na podlagi prehodnega sporazuma. Dokumenti družbe Apple naj bi dokazovali, da so zadevna plačila dejansko vplivala na odločitev o nakupu naborov čipov LTE za „naprave iPad, ki jih je nameravala uvesti na trg leta 2014“.
- 435 Kar po drugi strani zadeva naprave iPad „iz leta 2015“, tožeča stranka navaja, da Komisija ne napotuje na modele naprav iPad, „uvedene na trg“ spomladi ali v septembru in novembru 2015, niti na tiste, „predvidene za uvedbo na trg spomladi 2015“, ampak naj bi napotila na neopredeljen model, „ki naj bi bil uveden na trg jeseni 2015“. Izpodbijani sklep naj bi v podporo trditvi, da se je resno razmišljalo o naborih čipov družbe Intel, temeljil na enem samem elektronskem sporočilu inženirja družbe Apple, katerega izjave naj bi Komisija izkrivila. Spis naj ne bi vseboval nobenega dokaza, zlasti od zaposlenih družbe Apple, ki so dejansko sprejemali odločitve o nakupu naborov čipov, iz katerega bi bilo razvidno, da je bil nabor čipov družbe Intel resnična možnost. Poleg tega naj bi elementi iz spisa dokazovali, da nabori čipov družbe Intel niso izpolnjevali tehničnih in časovnih zahtev družbe Apple.
- 436 Tožeča stranka dodaja, da Komisija v odgovoru na tožbo prvič razlaga interne dokumente družbe Apple.
- 437 Komisija v zvezi z dejanskimi učinki zadevnih plačil na nakupe naborov čipov navaja, da interna elektronska sporočila družbe Apple potrjujejo zanimanje družbe Apple za to, da bi se obrnila na drugega dobavitelja. Dalje, elektronsko sporočilo inženirja družbe Apple, na katero se nanaša točka 436 obrazložitve izpodbijanega sklepa, naj ne bi vsebovalo negotovosti glede nabora čipov družbe Intel, kar naj bi potrjevalo elektronsko sporočilo drugega zaposlenega te družbe. Nazadnje, Komisija napotuje na točko 437 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v kateri je navedena izjava zaposlenega družbe Apple, ki je prehod na nabor čipov družbe Intel ob upoštevanju zadevnih plačil opisal kot nevzdržen s poslovnega vidika, in na izjavo iz pripomb družbe Apple na

odgovor tožeče stranke na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah. Trditve tožeče stranke v zvezi s časovnico za nabore čipov družbe Intel naj torej ne bi bile upoštevne in naj bi bile vsekakor napačne.

438 Komisija dodaja, da poročilo, ki ga je tožeča stranka predložila v prilogi k odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, temelji na poskusih, izvedenih na naborih čipov, uporabljenih v napravah drugih proizvajalcev, zato ugotovitve v njem ne presenečajo. Poleg tega naj tožeča stranka ne bi pojasnila, zakaj naj razlaga, ki jo je Komisija podala glede elektronskega sporočila zaposlenega družbe Apple, na katero se nanaša točka 437 obrazložitve izpodbijanega sklepa, ne bi bil točna in naj z njo ne bi bila omajana izjava družbe Apple, na katero je bilo napoteno v odgovoru na tožbo. Poleg tega naj bi trditvam tožeče stranke nasprotovali njeni lastni dokazi v okviru postopka FTC.

a) Uvodne ugotovitve

439 Opozoriti je treba – kot je razvidno iz točk od 392 do 394 zgoraj – da je namen pododdelka 11.4.2 izpodbijanega sklepa dokazati, da po mnenju Komisije interni dokumenti in pojasnila družbe Apple potrjujejo, da so zadevna plačila dejansko zmanjšala spodbude družbi Apple, da bi se preusmerila h konkurentom tožeče stranke za oskrbo z nabori čipov LTE, kar posebej zadeva njene potrebe za nekatere od njenih naprav. Kot je Komisija izrecno potrdila pred Splošnim sodiščem, se to dokazovanje nanaša na „dejanske učinke“ zadevnih plačil v zvezi s temi napravami.

440 Drugače povedano, namen navedenega pododdelka je potrditi zmožnost zadevnih plačil, da povzročijo protikonkurenčne učinke, tako da se dokažejo njihovi dejanski učinki v zvezi z nekaterimi napravami.

441 Natančneje, glede povpraševanja družbe Apple, na katero se nanaša analiza Komisije iz pododdelka 11.4.2 izpodbijanega sklepa, je treba opozoriti, da se ta pododdelek nanaša izključno na domnevne dejanske učinke, ki so jih zadevna plačila povzročila v zvezi z nekaterimi različicami nekaterih modelov naprav iPad, ki niso ustrezale standardu CDMA, pri čemer so bili ti modeli „uvedeni na trg“ ali „bi morali biti uvedeni na trg“ v letih 2014 in 2015. Nasprotno, navedeni pododdelek se ne nanaša na druge naprave iPad, ki so bile „uvedene na trg“ ali „bi morale biti uvedene na trg“ v zadevnem obdobju.

442 Vendar je treba že uvodoma ugotoviti, da tako posebno dokazovanje domnevnih dejanskih učinkov zadevnih plačil, omejeno na nekatere različice modelov iPad iz leta 2014 in leta 2015, ne more nadomestiti neupoštevanja vseh upoštevni dejanskih okoliščin v okviru splošnega dokazovanja Komisije, ki je bilo preučeno med preučitvijo prvega očitka iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga, kar se tiče zmožnosti zadevnih plačil, da so v zadevnem obdobju povzročila protikonkurenčne učinke v zvezi z vsemi potrebami družbe Apple po naborih čipov LTE tako za naprave iPhone kot tudi za naprave iPad.

443 Drugače povedano, tudi če drugi in tretji očitek iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga ne bi bila utemeljena ter analiza iz pododdelka 11.4.2 izpodbijanega sklepa tako ne bi bila omajana, z navedenim pododdelkom, ker je omejen na nekatere naprave iPad iz leta 2014 in leta 2015, ne bi bilo mogoče veljavno podpreti ugotovitve iz izpodbijanega sklepa v zvezi s protikonkurenčnostjo zadevnih plačil v celotnem zadevnem obdobju, kar se tiče vseh potreb družbe Apple po naborih čipov LTE tako za naprave iPhone kot tudi za naprave iPad.

- 444 Torej je treba v okoliščinah obravnavane zadeve zgolj zaradi popolnosti preučiti utemeljenost navedenega pododdelka in torej vprašanje, ali – kot to izpodbija tožeča stranka – Komisija ni ustrezno dokazala učinkov, ki so jih zadevna plačila dejansko imela na spodbude družbi Apple, da bi se za modele naprav iPad, na katere se nanaša ta pododdelek, preusmerila h konkurentom tožeče stranke.
- 445 V obravnavani zadevi se drugi in tretji očitek iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga v bistvu vsak delita na tri podočitke, od katerih se prvi nanaša na opredelitev naprav, preučenih v pododdelku 11.4.2 izpodbijanega sklepa, drugi na dokaze, ki jih je Komisija upoštevala v navedenem pododdelku, tretji pa na neupoštevanje drugih upoštevni elementov.
- 446 V okoliščinah obravnavane zadeve je treba najprej preučiti prvi podočitek, nato tretji podočitek in nazadnje drugi podočitek, pri čemer je treba upoštevati sodno prakso, navedeno v točkah od 357 do 359 zgoraj.

b) Prvi podočitek: naprave, na katere se nanaša pododdelek 11.4.2 izpodbijanega sklepa

- 447 Tožeča stranka predhodno v bistvu trdi, da Komisija ni natančno opredelila naprav, na katere se je nanašala njena analiza. Ta očitek se ujema s prvim očitkom iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga, v okviru katerega je tožeča stranka navedla, da je razlogovanje Komisije nenatančno, ker je generično napotila na „naprave“ in napačno navedla napravo „iPad [zaupno]“ kot „zaupno“.
- 448 V zvezi s tem je treba uvodoma opozoriti, da se pododdelek 11.4.2 izpodbijanega sklepa deli na štiri podpododdelke: prvi (11.4.2.1) vsebuje analizo internih dokumentov in pojasnil družbe Apple, na podlagi katerih je Komisija ugotovila, da so se zaradi zadevnih plačil dejansko zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se preusmerila h konkurenčnim dobaviteljem, medtem ko zadnji trije (11.4.2.2, 11.4.2.3 in 11.4.2.4) v bistvu vsebujejo zgolj odgovore na trditve tožeče stranke, ki naj ne bi vplivale na navedeno ugotovitev (glej točko 423 obrazložitve izpodbijanega sklepa in točko 387 zgoraj).
- 449 Najprej, kar se tiče podpododdelka 11.4.2.1 izpodbijanega sklepa, ta vsebuje točke od 424 do 439 obrazložitve tega sklepa, njegov namen, kot izhaja iz točke 424 te obrazložitve, pa je dokazati, da so se zaradi zadevnih plačil zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se preusmerila h konkurentom tožeče stranke, zlasti družbi Intel, katere nabore čipov naj bi ta družba resno upoštevala za uporabo v „napravah, uvedenih na trg v letih 2014 in 2015“.
- 450 Vendar se Komisija v besedilu navedenega podpododdelka ni več sklicevala na take naprave, ampak na dokaze, ki se nanašajo na „modele naprav iPad, ki niso ustrezali standardu CDMA“ (točka 425 obrazložitve izpodbijanega sklepa), na „uvedbo na trg leta 2014 različic naprav iPad, ki niso ustrezale standardu CDMA“ (točka 426 obrazložitve izpodbijanega sklepa), na „mobilne naprave iz leta 2014“ (točka 427 obrazložitve izpodbijanega sklepa), na „[zaupno]“ in na „[zaupno]“ (točka 428 obrazložitve izpodbijanega sklepa), na „nekatero njene naprave iPad v letu 2014“ in na „njen celoten portfelj žepnih naprav iPad v letu 2015“ (točka 430 obrazložitve izpodbijanega sklepa), na „modele naprave iPad iz let 2014 in 2015“ ter na „model naprave iPhone iz leta 2015“ (točka 431 obrazložitve izpodbijanega sklepa), na „[zaupno]“, prvotno predvidene za uvedbo na trg spomladi leta 2014“, ki so bili „nazadnje uvedeni na trg jeseni 2013“ (točka 433 obrazložitve izpodbijanega sklepa in njegova opomba št. 558), na „mobilne naprave iz let 2014 in 2015“ (točka 435 obrazložitve izpodbijanega sklepa), na „model naprave iPad iz jeseni 2015“ (točka 436 obrazložitve izpodbijanega sklepa), na „uvedbo ene od naprav iPad [...] na trg leta 2015“ (točka 437 obrazložitve izpodbijanega sklepa), na „potrebe družbe Apple po naborih

čipov, ki niso ustrezali standardu CDMA“ (točka 438 obrazložitve izpodbijanega sklepa), ter na „modele naprave iz leta 2015“ in „program mobilnih naprav iz jeseni 2015“ (točka 439 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Ugotoviti je torej treba, da je Komisija naprave in obdobja, na katere se nanašajo dokazi, na katere se je sklicevala, opredeljevala različno.

- 451 Dalje, kar se tiče podpododdelkov 11.4.2.2 in 11.4.2.3 izpodbijanega sklepa, je njun namen odgovoriti na trditve, s katerimi tožeča stranka po eni strani izpodbija zanesljivost internih dokumentov in pojasnil družbe Apple, po drugi strani pa trdi, da je ekskluzivnost zahtevala družba Apple.
- 452 Vendar je v okviru prvega od navedenih podpododdelkov napotovala tako na „naprave, uvedene na trg v letih 2014 in 2015“ (točka 442 obrazložitve izpodbijanega sklepa), kot tudi na „naprave, ki naj bi bile uvedene na trg leta 2014“ (točka 445 obrazložitve izpodbijanega sklepa), oziroma v enem samem stavku celo na „naprave, ki naj bi bile uvedene na trg leta 2015“ in na „naprave, uvedene na trg leta 2015“ (točka 446 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 453 Nazadnje, kar se tiče podpododdelka 11.4.2.4 izpodbijanega sklepa, je Komisija v odgovor na trditve tožeče stranke, da bi se družba Apple vsekakor odločila za oskrbovanje pri tožeči stranki zaradi superiornosti njenih naborov čipov (točka 423 obrazložitve izpodbijanega sklepa), ugotovila, da so zadevna plačila vplivala na oskrbovalno strategijo družbe Apple za „naprave, ki naj bi bile uvedene na trg v letih 2014 in 2015“ (točka 451 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 454 Čeprav pa je Komisija v besedilu tega podpododdelka napotovala na „naprave, ki naj bi bile uvedene na trg v letih 2014 in 2015“ (točka 455 obrazložitve izpodbijanega sklepa), ter na „naprave iPad, ki naj bi bile uvedene na trg v letih 2014 in 2015“ (točka 464 obrazložitve izpodbijanega sklepa), je večkrat napotila tudi na „naprave, uvedene na trg v letih 2014 in 2015“ (točke od 456 do 458 ter 462 in 463 obrazložitve izpodbijanega sklepa), ter na „različico naprave iPhone 4, ki je ustrezala standardu CDMA, uvedeno na trg februarja 2011“ (točka 460 obrazložitve izpodbijanega sklepa), in na „[zaupno]“ (točka 465 obrazložitve izpodbijanega sklepa).
- 455 Iz navedenega je razvidno, da je Komisija v pododdelku 11.4.2 izpodbijanega sklepa izoblikovala splošno razlogovanje, ki se je nanašalo na in v katerem je obravnavala celoto včasih „naprav“, včasih naprav iPad, različno opredeljenih kot zlasti tiste „iz let 2014 in 2015“, tiste, ki so bile „uvedene na trg v letih 2014 in 2015“, ali tiste, „ki naj bi bile uvedene na trg v letih 2014 in 2015“, ne da bi pojasnila obseg teh izrazov niti pokazala razmerja med njimi.
- 456 Natančneje, Komisija je v točki 424 obrazložitve izpodbijanega sklepa pri predstavitvi ugotovitve, izpeljane iz podpododdelka 11.4.2.1 tega sklepa, napotila na naprave, „uvedene na trg“ v letih 2014 in 2015, medtem ko je v točki 451 obrazložitve istega sklepa pri predstavitvi ugotovitve, izpeljane iz podpododdelka 11.4.2.4 navedenega sklepa, napotila na naprave, „ki naj bi bile uvedene na trg“ v letih 2014 in 2015. Vendar je v besedilu vsakega od navedenih podpododdelkov napotila še na druge naprave, katerih poimenovanje ne ustreza napravam, na katere se nanaša njeno dokazovanje.
- 457 Drži sicer, da je Komisija v odgovoru na tožbo in v odgovor na ukrepe procesnega vodstva pojasnila, da se dokazovanje učinkov, ki so jih zadevna plačila dejansko povzročila, iz pododdelka 11.4.2 izpodbijanega sklepa ne samo ni nanašalo na naprave iPhone, ampak se je nanašalo zgolj na nekatere modele naprav iPad, ki „niso ustrezali standardu CDMA“ in bi „morali

biti uvedeni na trg“ v letih 2014 in 2015, ne pa na naprave iPad, dejansko „uvedene na trg“ v letih 2014 in 2015, pri čemer je obžalovala kakršen koli nesporazum, nastal zaradi te „tipkarske napake“.

- 458 Vendar v nasprotju s tem, na kar napeljuje Komisija, napačne opredelitve naprav, na katere se nanaša dokazovanje dejanskih učinkov zadevnih plačil, ni mogoče šteti za preprosto „tipkarsko napako“. Tako zlasti model [zaupno], opredeljen s kratico „[zaupno]“, naveden v točkah 433 in 465 obrazložitve izpodbijanega sklepa, s poslovnega vidika ustreza modelu, poimenovanemu „[zaupno]“, to je modelu, ki je bil – kot poudarja sama Komisija v izpodbijanem sklepu – „uveden na trg“ jeseni 2013. Ker je bil torej navedeni model „uveden na trg“ leta 2013, ga ni mogoče upoštevati v okviru dokazovanja, kakršno je tisto iz podpododdelka 11.4.2.1 izpodbijanega sklepa, v katerem se preučujejo dejanski učinki zadevnih plačil na modele, „uvedene na trg“ v letih 2014 in 2015.
- 459 Poleg tega je treba opozoriti, da se nadzor nad zakonitostjo, določen v členu 263 PDEU, nanaša zgolj na izpodbijani akt, ne pa na vsebino vlog, ki jih je tožena stranka vložila pri sodišču Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 25. julija 2018, Orange Polska/Komisija, C-123/16 P, EU:C:2018:590, točka 85).
- 460 Dalje, glede zadnjenavedenega vidika trditve Komisije, da se je tožeča stranka zavedala, za katere naprave se je družba Apple nameravala oskrbovati pri družbi Intel, ni mogoče upoštevati, saj se nadzor Splošnega sodišča – kot je razvidno iz točke 459 zgoraj – nanaša na vsebino izpodbijanega sklepa. Poleg tega je bila tožeča stranka glede na izraze, uporabljene v izpodbijanem sklepu, v položaju, v katerem je morala razlogovanje Komisije izpodbijati tako v zvezi z napravami, „uvedenimi na trg“, kot tudi v zvezi s tistimi, „ki naj bi bile uvedene na trg“ (točka 430 zgoraj).
- 461 Nazadnje je treba še ugotoviti, da glede na povsem nenatančno rabo v zvezi s tem v izpodbijanem sklepu ni v pristojnosti Splošnega sodišča, da naknadno opredeli naprave, na katere se nanaša vsak od izrazov, ki jih je Komisija uporabila v vsaki od točk obrazložitve iz pododdelka 11.4.2 izpodbijanega sklepa.
- 462 Ugotoviti je torej treba, da so dokazi, na katere se je Komisija oprla v podporo svojim ugotovitvam iz pododdelka 11.4.2 izpodbijanega sklepa, nedosledni tako med seboj kot tudi glede na ugotovitve, ki naj bi bile z njimi podprte v okviru podpododdelkov 11.4.2.1, 11.4.2.2 in 11.4.2.4 navedenega sklepa, kar vpliva tudi na notranjo doslednost podpododdelka 11.4.2 tega sklepa.
- 463 Iz tega sledi, da presoja Komisije v pododdelku 11.4.2 izpodbijanega sklepa, kar se tiče protikonkurenčnih učinkov, ki so jih zadevna plačila dejansko povzročila, to je, da so se zaradi njih dejansko zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se za nekatere naprave preusmerila h konkurenčnim dobaviteljem naborov čipov LTE, vsebuje nedosledne dokaze, na katere se je ta institucija oprla v podporo svojim ugotovitvam.

c) Tretji podočitek: neupoštevanje nekaterih upoštevnihih dokazov v okviru dokazovanja iz pododdelka 11.4.2 izpodbijanega sklepa

- 464 Tožeča stranka v bistvu trdi, da družba Apple naborov čipov družbe Intel ni izbrala zato, ker z njimi ni bilo mogoče zadovoljiti tehničnih in časovnih potreb družbe Apple za te naprave, ne pa zaradi zadevnih plačil, česar naj Komisija ne bi upoštevala.

- 465 Čeprav izpodbijani sklep že vsebuje nedoslednost, ugotovljeno v okviru prvega podočitka (glej točko 463 zgoraj), je treba v zvezi s tem dodatno še preveriti, ali je Komisija v svoji analizi upoštevala vse upoštevne elemente, ki jih je bilo treba upoštevati. Za to je treba analizo nadaljevati ob predpostavki, da so – kot je Komisija navedla v odgovoru na tožbo in na obravnavi – naprave, zajete z navedeno analizo, različice modela „[zaupno]“ (ali „[zaupno]“), ki „niso ustrezale standardu CDMA“, za leto 2014 ter modela „[zaupno]“ in „[zaupno]“ za leto 2015 (v nadaljevanju: domnevno zadevni modeli), ne da bi ob tem bolj poglobljeno obravnavali vprašanje, ali so te naprave v izpodbijanem sklepu jasno in nedvoumno opredeljene.
- 466 Uvodoma je treba ugotoviti, da je vprašanje, ali so lahko nabori čipov LTE konkurentov tožeče stranke dejansko izpolnili tehnične in časovne zahteve družbe Apple za domnevno zadevne modele, v okoliščinah obravnavane zadeve element, ki ga je mogoče upoštevati pri analizi učinkov, ki so jih zadevna plačila dejansko imela na odločitve družbe Apple glede oskrbe, kar se tiče njenih potreb po naborih čipov LTE za domnevno zadevne modele. Če namreč družba Apple – kot trdi tožeča stranka – ni imela tehnične ali časovne alternative za nabore čipov LTE tožeče stranke za domnevno zadevne modele, je taka okoliščina nujno vplivala na njene odločitve o oskrbi za te modele in na morebitne učinke, ki so jih zadevna plačila lahko imela na take odločitve.
- 467 Dokazi, ki jih je navedla tožeča stranka, v zvezi s tem vzbujajo dvome.
- 468 Prvič, glede domnevno zadevnega modela, ki bi moral „biti uveden na trg“ leta 2014 in je bil opredeljen s kratico „[zaupno]“, je iz elementov, predloženih v razpravah, razvidno – kot poudarja tožeča stranka – da je bil razvoj nabora čipov družbe Intel ([zaupno]), ki bi za družbo Apple lahko prišel v poštev za morebitno uporabo v modelu „[zaupno]“, [zaupno].
- 469 Natančneje, v interni predstavitvi družbe Apple z dne [zaupno], ki jo je Komisija navedla v opombi št. 612 izpodbijanega sklepa, povezani s točko 464 obrazložitve tega sklepa, je ugotovljeno [zaupno].
- 470 Te ugotovitve potrjujejo dodatni dokazi z dne 26. julija 2019. V internem elektronskem sporočilu družbe Apple z dne [zaupno] je namreč v zvezi z uporabo nabora čipov [zaupno] za napravo iPad, predvideno za [zaupno], to je model „[zaupno]“, navedeno, da [zaupno] in [zaupno]. Drugo interno elektronsko sporočilo družbe Apple z dne [zaupno] razkriva, da je bil ta nabor čipov [zaupno] in da, če [zaupno].
- 471 Ker je poleg tega družba Apple leta 2014 nameravala uvesti na trg še druge modele naprav iPad poleg modela „[zaupno]“, je treba ugotoviti, da je iz listin v spisu razvidno, da nabori čipov konkurentov tožeče stranke niso izpolnjevali tehničnih in časovnih zahtev družbe Apple. Tako preglednica, naslovljena [zaupno], ki se nanaša na leto 2014 in je bila priložena internemu elektronskemu sporočilu družbe Apple z dne [zaupno], kaže, da nabori čipov konkurentov tožeče stranke ter, natančneje, družbe Intel, niso v celoti zadovoljevali tehničnih ali časovnih potreb družbe Apple, kot je razvidno iz [zaupno].
- 472 Natančneje – kot je potrdila tudi Komisija v odgovor na ukrepe procesnega vodstva – je nabor čipov družbe Intel, o katerem se je razmišljalo za model „[zaupno]“, [zaupno] „delno“ „zadovoljeval potrebe družbe Apple“, pri čemer se je manjkajoča značilnost navezovala na neobstoj tehnologije [zaupno]. V zvezi s tem zadostuje ugotovitev, da je v internem elektronskem sporočilu družbe Apple z dne [zaupno], katerega predmet je bil [zaupno], v bistvu navedeno, da [zaupno], da kljub temu [zaupno] in da v teh novih okoliščinah [zaupno]. S tega vidika je

v internem elektronskem sporočilu družbe Apple z dne [zaupno] navedeno [zaupno]. Poleg tega pomena navedene tehnologije za preostale naprave iPad, ki jih je družba Apple nameravala uvesti na trg leta 2014, ni mogoče omajati s trditvami Komisije, izpeljanih iz izjav zaposlenih družbe Apple, ki se nanašajo na model „[zaupno]“ ali so neločljivo povezane položajem, ki je prevladoval, ko navedena tehnologija še ni bila pomembna, saj takih trditev ni mogoče upoštevati.

- 473 Drugič, v zvezi z domnevno zadevnimi modeli, ki bi morali „biti uvedeni na trg“ leta 2015, je – kot poudarja tožeča stranka – iz listin v spisu razvidno, da nabori čipov konkurentov tožeče stranke, natančneje nabori čipov družbe Intel, o katerih je družba Apple razmišljala za morebitno uporabo v napravah iPad, ki jih je nameravala uvesti na trg leta 2015, niso izpolnjevali tehničnih in časovnih zahtev družbe Apple.
- 474 Tožeča stranka je po eni strani napotila na preglednico, naslovljeno [zaupno], v zvezi z letom 2015, ki je bila priložena internemu elektronskemu sporočilu družbe Apple z dne [zaupno]. Iz te preglednice je razvidno, da nabori čipov družbe Intel niso v celoti izpolnjevali tehničnih in časovnih potreb družbe Apple, kot je razvidno iz [zaupno].
- 475 Po drugi strani je treba ugotoviti, da sta inženirja družbe Apple v internih elektronskih sporočilih te družbe z dne 18. februarja 2014, izmenjanih po internem elektronskem sporočilu te družbe, navedenem v točki 436 obrazložitve izpodbijanega sklepa, katerega vsebina je bila razkrita v okviru dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019, navedla, da nabor čipov družbe Intel, o katerem se je razmišljalo za napravo iPad, ki naj bi bila uvedena na trg jeseni 2015, z vidika funkcij ni „resnično“ enakovreden naboru čipov tožeče stranke. Ugotoviti pa je treba, da sta ta inženirja pojasnila, da navedena razlika izhaja iz tega, da nabor čipov družbe Intel ni opremljen s tehnologijo [zaupno], to je tehnologijo, ki se je obravnavala kot [zaupno].
- 476 Iz navedenega je razvidno, da več dejanskih elementov, ki jih je imela Komisija na voljo in so bili poleg tega potrjeni z elementi, predloženimi v razpravah, vzbujajo dvome o zmožnosti naborov čipov družbe Intel – ali celo drugih konkurentov tožeče stranke – da zadovoljijo tehnične in časovne potrebe družbe Apple za domnevno zadevne modele in, če bi bilo to primerno, za druge modele naprav iPad, ki jih je družba Apple nameravala uvesti na trg v istem obdobju.
- 477 Komisija ni mogla veljavno ugotoviti, da so se zaradi zadevnih plačil dejansko zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se preusmerila h konkurenčnim dobaviteljem naborov čipov LTE, ne da bi ob tem upoštevala dejstvo, da za potrebe družbe Apple za domnevno zadevne modele ni bilo tehnične ali časovne alternative za nabore čipov tožeče stranke.
- 478 Drži sicer, da je Komisija v točki 464 obrazložitve izpodbijanega sklepa navedla, da naj bi družba Apple razmišljala o uporabi naborov čipov družbe Intel za „naprave iPad, ki naj bi bile uvedene na trg v letih 2014 in 2015, pri čemer je upoštevala vse parametre, ne pa samo tehnično superiornost, vključno s posebnimi zahtevami za te modele“, ter naj bi tako menila, da družba Intel vsaj za navedene modele ni bila manj privlačna kot tožeča stranka. Vendar obseg te trditve Komisije ni jasno razviden iz njenega besedila, zlasti glede navedene „tehnične superiornosti“.
- 479 Dalje, tudi ob predpostavki, da je treba navedeno trditev razumeti v smislu, da so bili po mnenju Komisije nabori čipov LTE družbe Intel uresničljiva alternativa za domnevno zadevne modele, in sicer tudi na tehnični ali časovni ravni, je treba ugotoviti, da je Komisija v podporo navedeni presoji v opombi št. 612 izpodbijanega sklepa, povezani s točko 464 obrazložitve tega sklepa, kot primer zgolj napotila na tri interne dokumente družbe Apple, ki pa ne omogočajo ugotovitve, da so nabori čipov družbe Intel izpolnjevali tehnične ali časovne zahteve družbe Apple za domnevno

zadevne modele. Prvi dokument, na katerega se Komisija sklicuje zgolj z navedbo naslovnice, je namreč predstavitev družbe Apple [zaupno], v kateri je prej ugotovljeno [zaupno] naborov čipov družbe Intel (glej v zvezi s tem tudi točko 469 zgoraj); drugi dokument je interno elektronsko sporočilo družbe Apple iz oktobra 2012, na katero se nanaša tudi točka 433 obrazložitve izpodbijanega sklepa in v katerem je sicer navedeno, da naj bi bila družba Intel „dober načrt“ za model „[zaupno]“, ne vsebuje pa nobene navedbe glede izvedljivosti takega „načrta“ s časovnega vidika; tretji dokument je interno elektronsko sporočilo družbe Apple iz junija 2012, na katero se nanaša tudi točka 428 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v katerem je navedena ponudba družbe Intel, ki ni bila zadovoljiva s cenovnega vidika. Torej trditev Komisije, da naj družba Intel ne bi bila manj privlačna kot tožeča stranka za domnevno zadevne modele, ne samo da s temi tremi dokumenti ni potrjena, ampak ne omogoča niti ugotovitve, da bi se družba Apple ob upoštevanju svojih tehničnih in časovnih zahtev za domnevno zadevne modele dejansko lahko oskrbovala pri konkurentih tožeče stranke.

480 Ugotoviti je torej treba, da Komisija v pododdelku 11.4.2 izpodbijanega sklepa ni nikakor resnično preučila obstoja konkurenčnih dobaviteljev naborov čipov LTE, pri katerih bi se družba Apple ob upoštevanju svojih tehničnih zahtev, vključno s časovnim vidikom, lahko oskrbovala za domnevno zadevne modele.

481 Iz tega izhaja, da Komisija presoje iz pododdelka 11.4.2 izpodbijanega sklepa, kar se tiče protikonkurenčnih učinkov, ki so jih zadevna plačila dejansko povzročila, to je zmanjšanja spodbud družbi Apple, da bi se za domnevno zadevne modele preusmerila h konkurenčnim dobaviteljem naborov čipov LTE, ni opravila ob upoštevanju vseh upoštevanih elementov, ki bi jih bilo treba upoštevati.

d) Drugi podočitek: dokazi, upoštevani v okviru dokazovanja iz pododdelka 11.4.2 izpodbijanega sklepa

482 Tožeča stranka v bistvu trdi, da Komisija ni predložila dokaza o tem, da naj bi se za naprave, na katere se je nanašala njena analiza, zaradi zadevnih plačil zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se oskrbovala pri njenih konkurentih.

483 Čeprav v zvezi s tem izpodbijani sklep že vsebuje nedoslednost, ugotovljeno v okviru prvega podočitka (glej točko 463 zgoraj), in v njem niso bili upoštevani vsi upoštevni elementi, kot je bilo ugotovljeno v okviru tretjega podočitka (glej točko 481 zgoraj), je treba prav tako dodatno preučiti še to, ali je mogoče z dokazi, ki jih je predložila Komisija, podpreti ugotovitve, ki so iz njih izpeljane v zvezi z domnevno zadevni modeli.

484 Uvodoma je treba po eni strani ugotoviti, da ni razen modela „[zaupno]“ v pododdelku 11.4.2 izpodbijanega sklepa izrecno naveden nobeden od domnevno zadevnih modelov. Iz navedenega pododdelka je namreč razvidno, da Komisija ni opravila posebnega dokazovanja za vsakega od zadevnih modelov, ampak je želela s splošnim dokazovanjem, ki ga je izoblikovala, zajeti vse naprave iPad, „uvedene na trg“ ali „ki naj bi bile uvedene na trg“ v letih 2014 in 2015, pri čemer je včasih obe leti obravnavala celo skupaj.

485 Po drugi strani je treba ugotoviti, da se je Komisija v pododdelku 11.4.2 izpodbijanega sklepa večinoma opirala na dokaze, katerih vir je bila družba Apple, pri čemer podpododdelek 11.4.2.1 tega sklepa temelji izključno na odgovoru družbe Apple na vprašanje [zaupno] iz zahteve za informacije z dne [zaupno] in na internih dokumentih družbe Apple, predloženih v prilogi k navedenemu odgovoru.

- 486 Kar na prvem mestu zadeva zadevni model, ki bi moral „biti uveden na trg“ leta 2014, to je po navedbah Komisije model, opredeljen s kratico „[zaupno]“ (ali „[zaupno]“), je dokazovanje domnevnih učinkov zadevnih plačil na odločitev družbe Apple o nakupu naborov čipov LTE – kot je razvidno iz izpodbijanega sklepa in kot je pojasnila Komisija v odgovoru na tožbo – zajeto v točkah od 428 do 435 obrazložitve izpodbijanega sklepa.
- 487 Prvič, v zvezi s tem je treba ugotoviti, da je Komisija v točkah od 425 do 433 obrazložitve izpodbijanega sklepa v bistvu izpostavila elemente, ki po njenem mnenju dokazujejo, da je družba Apple, preden je sklenila prvo spremembo prehodnega sporazuma, razmišljala o tem, da bi se za domnevno zadevne modele preusmerila h konkurentom tožeče stranke, in da bi to lahko bilo za navedeno družbo zanimivo z ekonomskega vidika, saj je „priložnost za dolgoročni prihranek presegala plačila, ki so izhajala iz prehodnega sporazuma“.
- 488 Čeprav je torej iz presoje iz točk od 425 do 433 obrazložitve izpodbijanega sklepa razvidno, da je družba Apple upoštevala obstoj plačil, ki so izhajala iz prehodnega sporazuma, te presoje ne kažejo na to, da bi se zaradi zadevnih plačil, ki izhajajo iz prehodnega sporazuma, dejansko zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se za domnevno zadevne modele preusmerila h konkurentom tožeče stranke, še zlasti za model „[zaupno]“.
- 489 Kot je namreč razvidno iz točk 434 in 435 obrazložitve izpodbijanega sklepa, je Komisija menila, da prva sprememba prehodnega sporazuma pojasnjuje to, da naj bi družba Apple prenehala razmišljati o konkurenčnih dobaviteljih za domnevno zadevne modele, ki jih je nameravala uvesti na trg v letih 2014 in 2015.
- 490 Torej v nasprotju s tem, kar trdi Komisija, iz izpodbijanega sklepa ni razvidno, da so se zaradi prehodnega sporazuma samega zase dejansko zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se za domnevno zadevne modele preusmerila h konkurentom tožeče stranke.
- 491 Drugič, ugotoviti je treba, da presoja iz točke 435 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v skladu s katero je „družba Apple zaradi prve spremembe prehodnega sporazuma ‚prenehala kakor koli razmišljati o dobaviteljih naborov čipov za mobilne naprave iz let 2014 in 2015, ki bi bili alternativa tožeči stranki‘“, temelji izključno na izjavi iz odgovora družbe Apple na vprašanje [zaupno] iz zahteve za informacije z dne [zaupno].
- 492 Vendar je treba ugotoviti, da se ta odgovor ne nanaša na model „[zaupno]“ (ali „[zaupno]“), ki je po navedbah Komisije edini domnevno zadevni model iz leta 2014, na katerega je napoteno v pododdelku 11.4.2 izpodbijanega sklepa. Kar namreč zadeva modele iz leta 2014, ki niso ustrezali standardu CDMA, se navedeni odgovor nanaša zgolj na modela [zaupno]. Poleg tega je izjava družbe Apple, povzeta v točki 435 izpodbijanega sklepa, vključena v del odgovora te družbe v zvezi z zadnjenavedenima modeloma. Navedene izjave torej z vidika dokazovanja iz izpodbijanega sklepa, kar se tiče modela „[zaupno]“, ni mogoče upoštevati.
- 493 Tretjič, ugotoviti je treba, da je Komisija v točki 465 obrazložitve izpodbijanega sklepa v okviru podpododdelka 11.4.2.4 navedenega sklepa navedla, da [zaupno], pri čemer se je za to opirala na dve izjavi družbe Apple iz točke 52, tretja alineja, njenih pripomb na odgovor tožeče stranke na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah.

- 494 Kot pa upravičeno poudarja tožeča stranka, ti izjavi ne kažeta [zaupno] zaradi zadevnih plačil. Natančneje, navedeni izjavi ne vsebujeta nobene navedbe o razlogih, iz katerih [zaupno]. Ker Komisija v izpodbijanem sklepu ni predložila verodostojnih dokazov, ni v pristojnosti Splošnega sodišča, da opredeli razloge, ki so privedli [zaupno].
- 495 Kar na drugem mestu zadeva domnevno zadevna modela, ki ju je družba Apple nameravala uvesti na trg leta 2015, to je po navedbah Komisije modela „[zaupno]“ in „[zaupno]“, dokazovanje domnevnih učinkov zadevnih plačil – kot je razvidno iz izpodbijanega sklepa in kot je pojasnila Komisija v odgovoru na tožbo – temelji na dokazih, navedenih v točkah 436 in 437 obrazložitve izpodbijanega sklepa.
- 496 Uvodoma in kolikor se izjava družbe Apple, povzeta v točki 435 obrazložitve izpodbijanega sklepa, skupaj na splošno nanaša na „mobilne naprave iz let 2014 in 2015“, je dovolj opozoriti, da je bila dana v zvezi z nekaterimi drugimi modeli naprav iPad iz leta 2014, ne pa v zvezi z „[zaupno]“ (točka 492 zgoraj). Upoštevnost navedene izjave v zvezi z domnevno zadevnimi modeli iz leta 2015 torej prav tako ni dokazana.
- 497 Prvič, v točki 436 obrazložitve izpodbijanega sklepa se je Komisija opirala na interni dokument družbe Apple, ki je vseboval izmenjana interna elektronska sporočila z dne 18. februarja 2014, iz katerih je bilo razvidno, da je inženir družbe Apple predlagal uporabo nabora čipov družbe Intel za model naprave iPad „iz jeseni 2015“, ker naj bi bil „z vidika funkcij enakovreden“ naboru čipov tožeče stranke.
- 498 Vendar po eni strani ni niti v točki 436 obrazložitve izpodbijanega sklepa niti v navedenih izmenjanih internih elektronskih sporočilih natančno opredeljen model naprave iPad, ki ga je nameravala družba Apple uvesti na trg leta 2015 in na katerega se je nanašala izjava inženirja družbe Apple. Po drugi strani je tožeča stranka v okviru dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019 predložila drug sklop izmenjanih internih elektronskih sporočil družbe Apple z istega dne, iz katerih je razvidno, da je trditev zaposlenega družbe Apple, povzeto v točki 436 obrazložitve izpodbijanega sklepa, dejansko izpodbijala pristojna oseba v ekipi inženirjev družbe Apple. Ta je namreč v odgovor navedla, da nabor čipov družbe Intel „z vidika funkcij ni resnično enakovreden“ naboru čipov tožeče stranke, pri čemer je bila angleška nikalnica „not“ v tem internem elektronskem sporočilu zapisana z velikimi tiskanimi črkami. Poleg tega je zadnjenavedeno presojo v istem sklopu izmenjanih elektronskih sporočil potrdil še eden od zaposlenih družbe Apple.
- 499 Zaradi teh elementov je torej omajana utemeljenost presoje iz točke 436 obrazložitve izpodbijanega sklepa, saj temelji na enem samem internem elektronskem sporočilu družbe Apple, ki mu nasprotujeta dve drugi.
- 500 Drugič, Komisija v točki 437 obrazložitve izpodbijanega sklepa napotuje na izmenjana interna elektronska sporočila družbe Apple z dne 20. februarja 2014, s katerimi je bilo odgovorjeno na interno elektronsko sporočilo, navedeno v točki 436 obrazložitve tega sklepa, in v katerih po eni strani eden od zaposlenih v družbi Apple navaja, da ima drug zaposleni „nekaj pomislekov glede poslovnih penalov v zvezi s časovnico“, kar se tiče uvedbe na trg naprave iPad z vgrajenim naborom čipov drugega dobavitelja, po drugi strani pa zadnjenavedeni zaposleni potrjuje, da je taka uvedba na trg „poslovno nevzdržna“.

- 501 Vendar je treba ugotoviti, da v teh elektronskih sporočilih in v točki 437 obrazložitve izpodbijanega sklepa ni natančno napoteno na nobenega od modelov naprave iPad niti na zadevna plačila in zadevna sporazuma. Torej ni mogoče na podlagi ničesar z gotovostjo ugotoviti, da so se ta interna elektronska sporočila nanašala na izgubo in povračilo zadevnih plačil.
- 502 Dalje, kolikor je Komisija v odgovoru na tožbo povezavo med navedenimi internimi elektronskimi sporočili in zadevnimi plačili vzpostavila na podlagi izjave družbe Apple v okviru njenih pripomb na odgovor tožeče stranke na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, je treba ugotoviti, da navedena izjava ni vključena v točko 437 obrazložitve izpodbijanega sklepa in se poleg tega ne nanaša na interna elektronska sporočila iz navedene točke obrazložitve.
- 503 Tretjič, Komisija je v točki 438 obrazložitve izpodbijanega sklepa dodatno napotila še na ekonomsko analizo nabavne ekipe družbe Apple z dne 29. januarja 2014, ki se je nanašala na ekonomski vpliv zamenjave dobavitelja v letu 2015 za potrebe po naborih čipov, ki niso ustrezali standardu CDMA, to je analizo, ki jo je družba Apple predložila v odgovor na vprašanje [zaupno] iz zahteve za informacije z dne [zaupno].
- 504 Vendar je v zvezi s tem dovolj ugotoviti, da navedena ekonomska analiza – kot pojasnjuje družba Apple v odgovoru na vprašanje [zaupno] iz zahteve za informacije z dne [zaupno] – „ni bila uporabljena kot podlaga za nobeno od odločitev uprave družbe Apple o nakupu“, zato ne glede na to, zakaj naj se uprava družbe Apple ne bi oprla na tako analizo, in ne da bi bilo Splošno sodišče pristojno za izrekanje o tem, ne omogoča izpeljave nobene ugotovitve o učinkih, ki naj bi jih zadevna plačila dejansko imela na odločitve družbe Apple o oskrbovanju z nabori čipov LTE.
- 505 Iz tega izhaja, da se je Komisija v pododdelku 11.4.2 izpodbijanega sklepa v okviru splošne analize, v kateri so pomešani modeli in leta, oprla na dokaze, ki jih ni mogoče upoštevati, ki jim nasprotujejo drugi dokazi ali s katerimi ni mogoče podpreti ugotovitev v zvezi z domnevno zadevnimi modeli, kar pomeni, da z njimi ni mogoče dokazati, da so se zaradi zadevnih plačil dejansko zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se za oskrbo z nabori čipov LTE za navedene modele preusmerila h konkurentom tožeče stranke.
- 506 Iz vsega navedenega izhaja, da po eni strani s pododdelkom 11.4.2 izpodbijanega sklepa ni mogoče odpraviti nezakonitosti, ugotovljene po preučitvi prvega očitka iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga (točki 442 in 443 zgoraj), po drugi strani pa še, da Komisija v pododdelku 11.4.2 izpodbijanega sklepa vsekakor ni izoblikovala analize, s katero bi bilo mogoče podpreti ugotovitev, da so se zaradi zadevnih plačil dejansko zmanjšale spodbude družbi Apple, da bi se za oskrbo z nabori čipov LTE za domnevno zadevne modele naprav iPad, ki niso ustrezali standardu CDMA ter jih je družba Apple nameravala uvesti na trg v letih 2014 in 2015, preusmerila h konkurentom tožeče stranke.
- 507 Komisija je namreč do take ugotovitve prišla na podlagi razlogovanja, prvič, ki vsebuje nedosledne dokaze, na katere se je ta institucija oprla v podporo svojim ugotovitvam (točka 463 zgoraj), drugič in dodatno, v katerem ni upoštevala vseh za to upoštevanih elementov (točka 481 zgoraj), in tretjič in prav tako dodatno, v katerem se je pri tem oprla na elemente, s katerimi ni mogoče podpreti njenih ugotovitev (točka 505 zgoraj).
- 508 Torej je ugotovitev Komisije, da so zadevna plačila dejansko povzročila protikonkurenčne učinke, kar naj bi potrjevalo njihovo zmožnost, da povzročijo take učinke, nezakonita.

- 509 Poleg tega in iz istih razlogov – in v nasprotju s trditvijo Komisije – z razlogovanjem iz pododdelka 11.4.2 izpodbijanega sklepa ni mogoče niti podredno dokazati, da so zadevna plačila lahko povzročila protikonkurenčne učinke v zvezi z domnevno zadevnimi modeli. Pa tudi če bi bilo tako, je treba vsekakor opozoriti, da se teorija škode, upoštevana v izpodbijanem sklepu, ne nanaša na protikonkurenčno zmožnost zadevnih plačil, ki bi bila omejena na potrebe družbe Apple zgolj za domnevno zadevne modele, ampak se nanaša na vse potrebe družbe Apple v zadevnem obdobju tako za naprave iPhone kot tudi za naprave iPad (glej točke 420, 442 in 443 zgoraj).
- 510 Ob upoštevanju vsega navedenega je treba drugi in tretji očitke iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga sprejeti.

4. Sklepna ugotovitev

- 511 Iz preučitve prvega, drugega in tretjega očitka iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga – in ne da bi bilo treba preučiti preostale očitke iz tega dela – je razvidno, da je opredelitev zadevnih plačil kot plačila, ki pomenijo zlorabo prevladujočega položaja, nezakonita, saj po eni strani preučitev zmožnosti zadevnih plačil, da povzročijo protikonkurenčne učinke, temelji na analizi, v kateri se niso upoštevale vse upoštevne dejanske okoliščine, po drugi strani pa preučitev učinkov, ki so jih dejansko povzročila zadevna plačila, temelji na analizi, s katero ni mogoče podpreti ugotovitve, do katere je prišla Komisija.
- 512 Iz teh razlogov – ob upoštevanju nezakonnosti, ugotovljenih v okviru preučitve tretjega dela tretjega tožbenega razloga, in ne da bi se bilo treba izreči o preostalih delih, ki jih je navedla tožeča stranka – je treba tretji tožbeni razlog sprejeti in izpodbijani sklep tudi na tej podlagi razglasiti za ničen.

D. Splošna sklepna ugotovitev

- 513 Ker sta bila tako prvi tožbeni razlog (v prvem in tretjem delu) kot tudi tretji tožbeni razlog (v tretjem delu) sprejeta, je treba izpodbijani sklep razglasiti za ničen, ne da bi se bilo treba izreči o preostalih tožbenih razlogih niti o predlogih za ukrepe procesnega vodstva ali pripravljalne ukrepe, ki jih je predložila tožeča stranka, kolikor ti predlogi presegajo ukrepe, o katerih je Splošno sodišče odločilo ali jih je odredilo, niti o drugih dodatnih dokazih poleg dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019.

IV. Stroški

- 514 V skladu s členom 134(1) Poslovnika se plačilo stroškov na predlog naloži neuspehi stranki.
- 515 Komisija ni uspela, zato se ji v skladu s predlogi tožeče stranke naloži, da nosi svoje stroške in stroške tožeče stranke.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (šesti razširjeni senat)

razsodilo:

- 1. Sklep Komisije C(2018) 240 final z dne 24. januarja 2018 v zvezi s postopkom na podlagi člena 102 PDEU in člena 54 Sporazuma EGP (zadeva AT.40220 – Qualcomm (plačila za ekskluzivnost)) se razglasi za ničen.**
- 2. Evropski komisiji se naloži plačilo stroškov.**

Marcoulli

Frimodt Nielsen

Schwarcz

Iliopoulos

Norkus

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourg, 15. junija 2022.

Podpisi

Kazalo

I.	Dejansko stanje	2
A.	Tožeča stranka	2
B.	Upravni postopek	2
1.	Postopek v zvezi s tožečo stranko	2
2.	Druga podjetja in zainteresirane stranke	3
3.	Dostop do spisa	4
C.	Izpodbijani sklep	4
1.	Sporazumi med tožečo stranko in družbo Apple	4
2.	Opredelitev trga	5
3.	Prevladujoči položaj	5
4.	Zloraba prevladujočega položaja	5
5.	Globa	5
6.	Izrek	6
II.	Postopek in predlogi strank	6
A.	Glavni postopkovni elementi	6
1.	Pisni del postopka	6
2.	Predlog za intervencijo družbe Apple	7
3.	Predlog za odreditev ukrepov procesnega vodstva ali pripravljanih ukrepov	7
4.	Dodatni dokazi, predloženi po koncu pisnega dela postopka	8
5.	Predlogi za nerazkritje nekaterih podatkov javnosti	9
6.	Razporeditev sodnice poročevalke v šesti senat	9
7.	Predodelitev zadeve razširjenemu senatu	9
8.	Ukrepi procesnega vodstva in pripravljani ukrepi	9
9.	Ustni del postopka	11
B.	Predlogi strank	13

III. Pravo	13
A. Dopustnost dodatnih dokazov z dne 26. julija 2019	14
B. Prvi tožbeni razlog: očitne kršitve določb postopka	18
1. Uvodne ugotovitve	18
2. Tretji del prvega tožbenega razloga: kršitev pravice do obrambe v delu, v katerem se nanaša na neobstoje zapiskov in informacij o sestankih in telefonskih konferencah s tretjimi osebami	19
a) Sestanek in telefonske konference s tretjimi osebami, za katere so bile informacije tožeči stranki predložene pred vložitvijo te tožbe	21
1) Povzetek ozadja	21
2) Obstoje postopkovne nepravilnosti	21
3) Kršitev pravice do obrambe	25
b) Telefonska konferenca in sestanek s tretjo osebo, za katera so bile tožeči stranki informacije predložene med tem postopkom v odgovor na trditve, ki temeljijo na dodatnih dokazih z dne 26. julija 2019	29
1) Povzetek ozadja	29
2) Obstoje postopkovne nepravilnosti	30
3) Kršitev pravice do obrambe	32
c) Sestanek s tretjo osebo, za katerega so bile tožeči stranki informacije predložene med tem postopkom v odgovor na pripravljalne ukrepe z dne 12. oktobra 2020 ...	35
1) Povzetek ozadja	35
2) Obstoje postopkovne nepravilnosti	35
3) Kršitev pravice do obrambe	37
3. Prvi del prvega tožbenega razloga: kršitev pravice do obrambe v delu, v katerem se nanaša na razlike med obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah in izpodbijanem sklepom	39
4. Sklepna ugotovitev	45
C. Tretji tožbeni razlog: očitno napačna uporaba prava in očitne napake pri presoji v zvezi z ugotovitvijo, da sta lahko zadevna sporazuma povzročila potencialne protikonkurenčne učinke	45
1. Uvodne ugotovitve	46
a) Povzetek načel iz sodne prakse	46

b) Povzetek strukture izpodbijanega sklepa	47
c) Povzetek očitkov tožeče stranke	48
2. Prvi očitek iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga: neupoštevanje vseh upoštevni okoliščin	48
3. Drugi in tretji očitek iz tretjega dela tretjega tožbenega razloga: nedokazanost tega, da naj bi zadevna sporazuma vplivala na odločitve o oskrbovanju družbe Apple za naprave iPad „iz leta 2014“ in „iz leta 2015“	58
a) Uvodne ugotovitve	60
b) Prvi podočitek: naprave, na katere se nanaša pododdelek 11.4.2 izpodbijanega sklepa	61
c) Tretji podočitek: neupoštevanje nekaterih upoštevni dokazov v okviru dokazovanja iz pododdelka 11.4.2 izpodbijanega sklepa	63
d) Drugi podočitek: dokazi, upoštevani v okviru dokazovanja iz pododdelka 11.4.2 izpodbijanega sklepa	66
4. Sklepna ugotovitev	70
D. Splošna sklepna ugotovitev	70
IV. Stroški	70